

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 14. 12. 2015
COM(2015) 639 final

ANNEX 2

PRÍLOHA

PRÍLOHA II: Prehľady jednotlivých krajín

k

oznámeniu Komisie

**Investovanie do zamestnanosti a rastu – maximalizácia príspevku európskych
štrukturálnych a investičných fondov**

PRÍLOHA II: PREHLADY JEDNOTLIVÝCH KRAJÍN

OBSAH

RAKÚSKO	3
BELGICKO	6
BULHARSKO	8
CHORVÁTSKO	11
CYPRUS	14
ČESKÁ REPUBLIKA	17
DÁNSKO	20
ESTÓNSKO	23
FRANCÚZSKO	29
NEMECKO	32
GRÉCKO	35
MAĎARSKO	38
ÍRSKO	41
TALIANSKO	44
LOTYŠSKO	47
LITVA	50
LUXEMBURSKO	53
MALTA	55
HOLANDSKO	58
POLSKO	60
PORTUGALSKO	63
RUMUNSKO	66
SLOVENSKO	69
SLOVINSKO	72
ŠPANIELSKO	75
ŠVÉDSKO	77
SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO	79

1. Fondy EŠIF v Rakúsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Po fáze primeraného hospodárskeho rozvoja, po ktorej nastalo v dôsledku krízy mierne spomalenie, sa zdá, že Rakúsko pozvoľna prechádza do fázy mierneho rastu. V dôsledku toho je preň ťažšie dosiahnuť ciele v oblasti inovácií, trhu práce a vzdelávania, ako aj znižovania emisií CO₂ a efektívneho využívania zdrojov. Špecifické nedostatky Rakúska spočívajú v oblasti transferu inovácií a technológií z výskumných inštitúcií do MSP a v oblasti súkromných investícií do výskumu a vývoja. Krajina musí zlepšiť zabezpečenie vzdelávania v oblasti vedy a technológií a pracovných príležitostí v tejto oblasti. Všeobecnejšie musí zabezpečiť starším ľuďom, ženám, mladým ľuďom a ľuďom z prísťahovaleckého prostredia viac možností na to, aby sa mohli zamestnať. Rakúsko musí zlepšiť aj efektívne využívanie zdrojov, aby mohlo riešiť rastúce emisie CO₂, vysokú mieru dusičnanov využívaných v poľnohospodárstve a nedostatočnú biodiverzitu v lesnom hospodárstve. Niektoré z týchto problémov, ktoré sú súčasťou širších problémov Rakúska týkajúcich sa najmä dôchodkového veku, udržateľnosti dôchodkového systému, trhu práce, vzdelávania a kvalifikácie, sa riešia v politických odporúčaníach EÚ pre Rakúsko vypracovaných v kontexte európskeho semestra.

Hlavné priority a výsledky

Fondy EŠIF, ktorých úlohou je **podporovať inovácie, výskum a technologický rozvoj**, pomôžu Rakúsku dosiahnuť vedúce postavenie v oblasti inovácií a jeho ambiciózny cieľ v rámci stratégie Európa 2020 vynaložiť 3,76 % HDP na výskum a vývoj. Z prostriedkov fondov EŠIF sa podporia výskumné infraštruktúry a kapacity v silných rakúskych regiónoch, ako aj úloha krajiny v dôležitých európskych projektoch, akými sú Konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru a Európske strategické fórum o výskumných infraštruktúrach. Suma 248 miliónov EUR sa vynaloží na výskum a vývoj v MSP, čím sa zvýši počet technologických lídrov, a na zabezpečenie lepšej inovačnosti podnikov vo všeobecnosti.

Na zlepšenie konkurencieschopnosti MSP sa vynaloží 792 miliónov EUR so zameraním na poľnohospodárstvo, priemysel, služby a akvakultúru. Prostriedky z fondov EŠIF prispievajú k tomu, že počet začínajúcich podnikov najmä v inovačných sektoroch s intenzívnym využívaním znalostí sa pravdepodobne ročne zvýši o 3 % a počet MSP o 5 %. Časť finančných prostriedkov sa použije na pomoc Rakúsku dosiahnuť ciele v zabezpečení zlepšenej alebo novej širokopásmovej infraštruktúry pre 2,3 mil. obyvateľov vidieckych oblastí do roku 2030 a investovať do reštrukturalizácie a modernizácie približne 20 000 poľnohospodárskych podnikov do roku 2023, ako aj takmer 650 projektov spolupráce.

Okrem toho sa 231 miliónov EUR vynaloží na **znižovanie emisií CO₂** vo všetkých sektoroch hospodárstva. Bude to znamenať zvýšenie používania obnoviteľnej energie v podnikoch z 10 % na 12 až 13 %, čím sa podnikom pomôže dosiahnuť ročný rast 5 % v oblasti efektívneho využívania zdrojov a financovania miestnych a regionálnych stratégií na znižovanie CO₂. **Na adaptáciu na zmenu klímy, prevenciu a riadenie rizík** vo vidieckych oblastiach sa vynaloží 1,27 mld. EUR a ďalších 1,28 mld. EUR sa investuje do **zachovania a ochrany životného prostredia a podpory efektívneho využívania zdrojov** vo vidieckych oblastiach. Prostriedky z EPFRV pomôžu Rakúsku obnoviť, zachovať a posilniť biodiverzitu, ako aj poľnohospodárske a lesnícke systémy s vysokou ochrannou hodnotou. Rakúsko chce dosiahnuť, aby sa na vyše 83 % jeho poľnohospodárskej plochy vzťahovali zmluvy o riadení na podporu biodiverzity a krajiny, a na 78 % zmluvy o riadení na zlepšenie obhospodarovania pôdy. Z podpory EPFRV na rozvoj udržateľného vodohospodárstva bude mať úžitok 75 % poľnohospodárskej pôdy krajiny. Prostriedky ENRF sa vynaložia na zlepšenie udržateľnosti

rybolovu a akvakultúry, ako aj vodných ekosystémov a vodnej biodiverzity, a zvýšenie ročnej produkcie akvakultúry do roku 2023 o 5 000 ton.

Z fondov EŠIF sa vynaloží 123 miliónov EUR na **podporu udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podporu mobility pracovnej sily**, a to najmä podporovaním integrovaného udržateľného rozvoja vo vybratých mestských a vidieckych oblastiach, zvýšením zamestnanosti starších pracovníkov, žien, mladých ľudí (najmä s prisťahovaleckým pôvodom) a ďalších sociálnych skupín, ktorým hrozí sociálne vylúčenie. Na podporu **sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a diskriminácii** je k dispozícii 553 miliónov EUR; tieto prostriedky sú určené najmä na podporu mladých ľudí a sociálnych skupín s prisťahovaleckým pôvodom (vrátane Rómov). Inkluzívny rast sa teda podporuje približne 19 % alokácie EŠIF. Suma 243 miliónov EUR sa investuje do **vzdelávania, odbornej prípravy a odborného vzdelávania na získanie zručností a do celoživotného vzdelávania**, a to najmä s cieľom zlepšiť študijné výsledky znevýhodnených mladých ľudí a podporiť celoživotné vzdelávanie a odbornú prípravu v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve. Očakáva sa, že do roku 2023 absolvuje odbornú prípravu takmer 610 000 osôb.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Rakúsko plánuje alokovať 3 milióny EUR na **finančné nástroje** pre kapitálové investície prostredníctvom fondu HighTechFund Linz v Hornom Rakúsku, ktorý poskytuje rizikový kapitál mladým začínajúcim podnikom orientovaným na technológie, ako aj rozširujúcim sa podnikom. Napriek tomu, že objem investícií do finančných nástrojov je podstatne nižší než v období rokov 2007 – 2013, Rakúsku sa darí financovať svoje potreby z existujúcich vnútroštátnych nástrojov, preto nie je potrebné dofinancovať ich z finančných nástrojov financovaných z EŠIF.

Na integrovaný udržateľný rozvoj miest vo Viedni a Hornom Rakúsku sa vynaloží 27,2 mil. EUR (5 % EFRR). Vo Viedni sa bude spolufinancovať aj prevádzka centra pre zodpovedné modelovanie riek (Responsible River Modelling Centre), čím sa prispeje k stratégii EÚ pre podunajskú oblasť. Spolková krajina Tirolsko dostane 5,5 mil. EUR na realizáciu testu miestneho rozvoja vedeného komunitou v siedmich subregiónoch. Očakáva sa, že vďaka miestnym partnerstvám vo vidieckych oblastiach vznikne 800 pracovných miest.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	2 (národné)	1	1	10
Dostupné prostriedky (EUR)	978 349 432	3 937 551 997	6 965 000	1 061 990 384 ¹

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Rakúsko splnilo všetky použiteľné *ex ante* kondicionality účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF. Pred prijatím programov sa Komisia ubezpečila, že Rakúsko do nich začlenilo potrebné regulačné podmienky na podporu výskumu a inovácií, najmä stratégiu pre inteligentnú špecializáciu na národnej aj regionálnej úrovni.

3. Riadenie fondov EŠIF

Financovanie z fondov EŠIF bude v Rakúsku koordinovať Úrad spolkového kancelára a Rakúska konferencia o priestorovom plánovaní. Krajina znížila počet programov financovaných z fondov EŠIF z trinástich v období rokov 2007 – 2013 na štyri, čím sa zjednoduší ich implementácia. Momentálne existuje jeden celoštátny program v rámci EFRR namiesto deviatich regionálnych programov a jeden program v rámci ESF namiesto dvoch.

¹ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Rakúsko zúčastňuje.

Znížil sa aj počet riadiacich orgánov, a to z jedenástich na dva. Počet sprostredkovateľských orgánov v rámci EFRR sa znížil z 36 na 16 a zvyšuje sa administratívna kapacita orgánov auditu a certifikačných orgánov EFRR. Keďže významný sprostredkovateľský orgán ukončí vytváranie výdavkov relevantných pre financovanie z ESF, Komisia bude monitorovať absorpčnú kapacitu Rakúska týkajúcu sa ESF a ubezpečí sa o spoľahlivosti nových monitorovacích a kontrolných systémov.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

S cieľom ďalšieho zníženia administratívneho zaťaženia prijímateľov Rakúsko zreviduje svoje vnútroštátne pravidlá oprávnenosti týkajúce sa EFRR a ESF a ustanovenia zákona o rozpočte tak, aby boli súdržnejšie a jednotnejšie. Zavedie aj systémy elektronického riadenia na podávanie žiadostí a správ a zváži zavedenie zjednodušených možností vykazovania nákladov a paušálnych sadzieb a štandardnej stupnice jednotkových nákladov vo vnútroštátnych a v regionálnych pravidlách oprávnenosti, kde to je vhodné.

1. Fondy EŠIF v Belgicku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Po niekoľkých rokoch stagnácie Belgicko opäť zaznamenalo rast, stalo sa konkurencieschopnejším a zlepšilo svoj fiškálny rámec a očakáva sa, že v roku 2016 sa stabilizuje jeho rastúca verejná zadlženosť na zhruba 107 % HDP. Napriek tomu však ešte musí zabezpečiť fiškálnu udržateľnosť a presadiť štrukturálne reformy, zvýšiť zamestnanosť a naďalej zlepšovať svoju konkurencieschopnosť.

Výkonnosť Belgicka v porovnaní s jeho cieľmi v rámci stratégie Európa 2020 a s politickými odporúčaniami v rámci európskeho semestra naznačuje, že je potrebné zlepšiť fungovanie trhu práce, a to najmä znížením demotivačných finančných faktorov, ktoré odrádzajú od práce, uľahčením prístupu určitých cieľových skupín na trh práce a riešením nedostatku zručností a nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami. Belgicko potrebuje takisto zabezpečiť vývoj miezd v súlade s produktivitou. Silnejšie zameranie na modernizáciu, inovácie, výskum a vývoj by okrem toho mohlo Belgicku pomôcť ďalej zlepšiť výkonnosť v tých aspektoch konkurencieschopnosti, ktoré nesúvisia s nákladmi. Ak má Belgicko dosiahnuť svoje ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2020, musí zintenzívniť používanie udržateľných a multimodálnych dopravných prostriedkov. Podporovaním výroby energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti sa ďalej zlepši celková hospodárska efektívnosť krajiny, zníži jej závislosť od dovozu, posilní stav platobnej bilancie, zmierni hospodárska zraniteľnosť voči vonkajším cenovým šokom a znížia sa emisie skleníkových plynov.

Belgicko má vážny a čoraz naliehavejší problém s dopravnou preťaženosťou a federálna vláda ani regionálne vlády ešte neprijali na jeho riešenie žiadne účinné opatrenia.

Hlavné priority a výsledky

V období rokov 2014 – 2020 bude Belgicko orientovať prostriedky z fondov EŠIF na kľúčové tematické ciele v súlade s cieľmi stratégie Európa 2020.

Približne 28 % celkových prostriedkov z fondov EŠIF vynaložených v Belgicku pôjde na podporu **podnikového prostredia priaznivého pre inovácie**. Tým sa na druhej strane zvýši konkurencieschopnosť MSP, zlepši výkonnosť v oblasti inovácií a výskumu a podporí rast digitálneho hospodárstva. V tomto kontexte sa Belgicko sústreďí na rozvoj **synergií medzi podnikateľskými, výskumnými a rozvojovými centrami a vysokými školami**. Približne 8 000 belgických podnikov získa podporu na produktívne investície a približne 1 000 podnikov bude spolupracovať s výskumnými inštitúciami. Zároveň bude modernizovaných a reštrukturalizovaných asi 45 % poľnohospodárskych podnikov, aby sa zvýšila ich konkurencieschopnosť.

Fondy EŠIF pomôžu Belgicku dosiahnuť do roku 2020 mieru **zamestnanosti** 73,2 % (v porovnaní so 67,3 % v roku 2014). Investície vo výške 1,1 mld. EUR budú zamerané na rozvíjanie rastu ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce prostredníctvom **zlepšenia vzdelávania** na všetkých stupňoch, podpory sociálneho začlenenia a pomoci najzraniteľnejším skupinám spoločnosti (najmä mladým a dlhodobo nezamestnaným ľuďom) pri hľadaní zamestnania. Cieľom je pomôcť približne 460 000 ľuďom získať prácu, založiť vlastný podnik, vrátiť sa do vzdelávacieho procesu alebo absolvovať odbornú prípravu.

Pokiaľ ide o energetiku a zmenu klímy, 657 miliónov EUR sa vynaloží na podporu udržateľného a účinného využívania prírodných zdrojov a zabezpečenie investícií potrebných na podporu prechodu na **nízkouhlíkové hospodárstvo**, najmä prostredníctvom investícií do **energetickej efektívnosti**. V období rokov 2014 – 2020 sa z fondov EŠIF vynaloží 114 miliónov EUR na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov (podnikových priestorov,

verejných a obytných budov) a na zlepšenie diaľkového vykurovania a vysoko účinnej kogenerácie. Projekty podporené z fondov EŠIF pomôžu Belgicku znížiť emisie skleníkových plynov približne o 11 000 ton ekvivalentu CO₂ a vytvoriť 11 MW dodatočnej kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Suma 64 miliónov EUR sa alokuje na prechod na **energeticky efektívny sektor dopravy bez emisií uhlíka**. Fondy EŠIF vyčlenené na rybárstvo sa budú ďalej zameriavať na zabezpečenie lepšej udržateľnosti rybolovu a akvakultúry, zlepšenie morských ekosystémov, vodnej biodiverzity a znižovanie nechcených úlovkov. Pokiaľ ide o poľnohospodárstvo, modernizáciu poľnohospodárstva v Belgicku by mali sprevádzať udržateľné poľnohospodárske postupy, ekologické územné plánovanie a investície do nových technológií. Rozvoj ekologického poľnohospodárstva sa má podporovať na viac než 85 000 ha pôdy a na ochranu viac než 160 000 ha pôdy sa prijímú agroenvironmentálne a klimatické opatrenia.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Belgicko vyčleňuje približne 98 miliónov EUR na finančné nástroje, ktorých hlavným cieľom je podporiť najmä MSP a energetickú efektívnosť. Tieto nástroje sa plánujú využiť iba vo Valónsku a v Bruseli, nie vo Flámsku. Belgicko by malo podrobnejšie preskúmať využívanie finančných nástrojov financovaných z fondov EŠIF spolu s existujúcimi vnútroštátnymi a regionálnymi nástrojmi.

Cieľom stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou je pomôcť približne 70 % vidieckeho obyvateľstva vo Flámsku a tretine vidieckeho obyvateľstva vo Valónsku.

Pre Flámsko (Limburg, Kempen a Západné Flámsko) sa plánujú tri integrované územné investície. Programy pre región hlavného mesta Brusel sú výlučne mestskej povahy. Integrované územné investície pre Limburg a Kempen sa budú zameriavať na riešenie problémov týkajúcich sa konverzie priemyslu.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	7 (regionálnych)	2	1	7
Dostupné prostriedky (EUR)	2 020 742 087	647 797 759	41 746 051	1 378 392 541 ²

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Ex ante kondicionalita týkajúca sa stratégie pre inteligentnú špecializáciu nebola ešte v prípade Valónska a regiónu hlavného mesta Brusel úplne splnená, preto sa zaviedli akčné plány. Program EFRR regiónu hlavného mesta Brusel obsahuje takisto akčný plán týkajúci sa energetiky.

3. Riadenie fondov EŠIF

Na obdobie rokov 2014 – 2020 sa Valónsko rozhodlo ponechať spoločné monitorovacie výbory pre EFRR a ESF. Monitorovacie výbory pre EPFRV sa budú schádzať samostatne.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Riadiace orgány pre fondy EŠIF v súčasnosti plánujú rozšírené využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov. Intenzívnejšie využívanie IKT prinieslo prijímateľom prostriedkov a verejným orgánom významné zníženie administratívneho zaťaženia.

² Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Belgicko zúčastňuje.

1. Fondy EŠIF v Bulharsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

V pokrízovom období bola hospodárska výkonnosť Bulharska naďalej nevýrazná. Po poklese hospodárskej činnosti v roku 2009 sa rast pohyboval okolo 1 % ročne. Dlhodobý udržateľný rast brzdia štrukturálne nedostatky, ako sú nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami na trhu práce, neprestajný pokles populácie v produktívnom veku, najnižšia produktivita práce a najvyššia energetická náročnosť výroby v EÚ a neúčinné riadenie prírodných zdrojov ako vody. Keďže reforma verejnej správy a justície len pomaly napreduje, verejné služby sú neúčinné a nedostatočne kvalitné. Preto sa politické odporúčania v kontexte európskeho semestra zamerali na trh práce, sociálne začlenenie, kvalitu vzdelávania, podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie, energetickú efektívnosť a budovanie administratívnych kapacít. Tieto priority sú súčasťou programov EŠIF v Bulharsku na obdobie rokov 2014 – 2020, pričom prostriedky sa investujú do 11 tematických cieľov.

Hlavné priority a výsledky

Z prostriedkov fondov EŠIF sa podporí zvyšovanie zamestnanosti a zabezpečenie vysokokvalitného ľudského kapitálu prostredníctvom lepšieho vzdelávania, zvyšovanie kvalifikácií a zručností, zlepšovanie zdravia a zdravotnej starostlivosti s osobitným dôrazom na mladých a starších ľudí a znevýhodnené skupiny obyvateľstva ako Rómov. Cieľom Bulharska je zvýšiť mieru **zamestnanosti** ľudí vo veku 20 až 64 rokov zo 63,5 % v roku 2013 na 76 % v roku 2020. V prípade starších ľudí (55 až 64 rokov) je cieľom zvýšiť do roku 2020 zamestnanosť na 53 %, zatiaľ čo v prípade mladých ľudí je cieľom znížiť do roku 2020 nezamestnanosť na 7 %. S cieľom zlepšiť **sociálne začlenenie** nepriviligovaných a zraniteľnejších skupín obyvateľstva plánuje Bulharsko znížiť do roku 2020 počet ľudí žijúcich v chudobe o 260 000. Niekoľkým tisíckam detí vrátane detí s postihnutím sa poskytne lepší **prístup k zdravotnej starostlivosti**.

Očakáva sa, že prostriedky z fondov EŠIF umožnia približne 100 000 osobám **zvýšiť si kvalifikáciu**, pomôžu 28 000 uchádzačom o zamestnanie nájsť si prácu, budú financovať opatrenia v oblasti zamestnanosti a odbornej prípravy s cieľom pomôcť 17 000 mladým ľuďom a poskytnú celoživotné vzdelávanie 160 000 osobám. V oblasti **vzdelávania** dostane podporu z fondov EŠIF približne 1 500 škôl a tým sa 160 000 žiakom poskytne príležitosť rozvíjať znalosti a zručnosti. Približne 30 000 vysokoškolských študentov dostane štipendium a tisíce stredoškolských študentov získajú kariérne poradenstvo a odbornú prípravu v reálnom pracovnom prostredí.

Prostriedky z fondov EŠIF pomôžu zabezpečiť zlepšenie **podnikateľského prostredia** v Bulharsku, a to prostredníctvom zlepšenia konkurencieschopnosti MSP založenej na znalostiach. Do roku 2020 by sa malo v Bulharsku vynaložiť 1,5 % HDP na výskum a vývoj. Sumou 528 miliónov EUR z fondov EŠIF sa podporí **inovácia** v podnikoch, zakladanie začínajúcich inovačných podnikov a zlepšenie inovačnej a výskumnej infraštruktúry.

Prostriedky z fondov EŠIF sa vynaložia na posilnenie konkurencieschopnosti 3 500 poľnohospodárskych podnikov a 120 spoločností v sektore lesného hospodárstva a ich šetrnosť k životnému prostrediu, pričom sa vytvoria pracovné miesta v poľnohospodárskom sektore a iných sektoroch vo vidieckych oblastiach. Viac než 4 000 malých poľnohospodárov dostane podporu na rozvoj svojich podnikov a 1 630 mladých poľnohospodárov dostane pomoc na začatie podnikateľskej činnosti. Pokiaľ ide o rybárstvo, prostriedky z fondov EŠIF sa vynaložia na investície a inovácie s cieľom znížiť negatívny vplyv rybolovných činností na morské prostredie a podporiť MSP v sektore akvakultúry a v spracovateľskom sektore.

Investíciami využívajúcimi fondy EŠIF by sa mala v Bulharsku zvýšiť **energetická efektívnosť** domácností, priemyslu, služieb a dopravy o 25 %. Do roku 2020 by mal podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie v Bulharsku predstavovať 16 %. Prostriedky z fondov EŠIF sa investujú aj do vodohospodárstva, odpadového hospodárstva, zachovania prírodných zdrojov, biodiverzity a prevencie rizík súvisiacich so zmenou klímy.

Suma 1,6 mld. EUR z fondov EŠIF sa vyhradí na modernizáciu **dopravnej infraštruktúry** Bulharska, čím sa dosiahne lepšie prepojenie medzi regiónmi, ako aj so susednými krajinami, zlepši prístup k službám a uľahčí rozvoj obchodu a cestovného ruchu: vybuduje sa 190 km železničných tratí v rámci siete TEN-T, 62 km diaľnic v rámci siete TEN-T a 8 km trate metra v Sofii, čím ročne stúpne počet cestujúcich prepravených metrom z 80 na 105 miliónov do roku 2023.

Dobrá správa vecí verejných patrí k hlavným výzvam Bulharska. Ľudské zdroje vo verejnej správe a v justícii musia byť riadne spravované a rozvíjané. Prostriedky z fondov EŠIF sa preto využijú na rozvoj oblastí ako elektronická správa vecí verejných a elektronická justícia, ako aj na zavedenie kvalitných služieb pre občanov a podniky. Do roku 2020 by sa čas potrebný na poskytnutie služby verejnej správy mal znížiť v porovnaní s rokom 2013 o 50 % a priemerné trvanie trestného a občianskeho konania o 10 %.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Na finančné nástroje bolo vyčlenených 612 miliónov EUR z rozpočtov EFRR, Kohézneho fondu a ESF, o 70 % viac než v období rokov 2007 – 2013. Najviac prostriedkov sa poskytne na energetickú efektívnosť, sektor odpadového a vodného hospodárstva, MSP, rozvoj miest a cestovný ruch. Bulharsko sa okrem toho pripojilo k iniciatíve na podporu MSP príspevkom vo výške 102 miliónov EUR.

Prostriedky z fondov EŠIF sa vynaložia aj na miestny rozvoj vedený komunitou vo vidieckych oblastiach a oblastiach závislých od rybolovu, čím sa vytvorí 600 pracovných miest. Tretina vidieckeho obyvateľstva bude mať úžitok z infraštruktúry zlepšenej vďaka prostriedkom EŠIF.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	7 (národných)	1	1	8
Dostupné prostriedky (EUR)	7 422 791 277	2 366 716 966	88 066 622	701 131 995 ³

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Nesplnené zostávajú tri *ex ante* kondicionality špecifické pre ENRF a sedem z jedenástich tematických *ex ante* kondicionalít, a to najmä v oblasti inteligentnej špecializácie, vodohospodárstva, dopravy, zdravotníctva a digitálneho rastu, ale aj dôležité všeobecné *ex ante* kondicionality v oblasti verejného obstarávania. Bulharsko však zaviedlo akčné plány na realizáciu všetkých svojich *ex ante* kondicionalít najneskôr do konca roka 2016.

3. Riadenie fondov EŠIF

Programovanie, riadenie, monitorovanie a kontrolu programov EŠIF v Bulharsku má na starosti podpredseda vlády zodpovedný za riadenie prostriedkov EÚ a centrálna koordinačná jednotka pri Rade ministrov. Podpredseda vlády koordinuje Radu pre koordináciu riadenia

³ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Bulharsko zúčastňuje.

prostriedkov EÚ, v ktorej zasadajú všetci ministri zodpovední za finančné prostriedky EÚ, a predsedá jej.

Rôzne programy EŠIF obsahujú opatrenia na posilnenie administratívnej kapacity orgánov zodpovedných za koordináciu, riadenie, implementáciu, platby a kontrolu. Prijímatelia projektov, ako napr. obce, justičné orgány a inštitucionálni prijímatelia v dopravnom sektore, majú takisto nárok na pomoc s cieľom posilniť svoju administratívnu kapacitu. Odborné znalosti poskytujú medzinárodné finančné inštitúcie ako Európska investičná banka, Svetová banka a Európska banka pre obnovu a rozvoj.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Bulharské orgány sa snažia znižovať administratívne zaťaženie prijímateľov projektov tým, že digitalizujú komunikáciu medzi prijímateľmi a riadiacimi orgánmi tam, kde je to možné. Patrí sem elektronické predkladanie návrhov projektov a správ o projektoch, ako aj zjednodušenie a zefektívnenie administratívnych postupov. Napríklad: formuláre na podávanie žiadostí a správ budú mať jednotnú podobu, zavedú sa pravidlá pre zjednodušené náklady pri vykazovaní výdavkov a rôzne orgány auditu a inšpekčné orgány budú koordinovať svoje kontroly.

1. Fondy EŠIF v Chorvátsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Dlhšie trvajúca recesia spôsobila zníženie reálneho HDP Chorvátska približne o 12,5 %, zatiaľ čo miera nezamestnanosti sa zdvojnásobila z 8,6 % v roku 2008 na 17,3 % v roku 2014. V posledných rokoch sa ukázalo, že je potrebné vykonať štrukturálne zmeny, ktoré budú predovšetkým riešiť fiškálnu nerovnováhu, implementovať reformu trhu práce, rozvíjať udržateľné systémy sociálnej ochrany a ochrany zdravia, zlepšovať podnikateľské prostredie a reformovať štátnu správu a justíciu. V rámci európskeho semestra realizovali vnútroštátne orgány súbor reforiem. Výrazný podiel prostriedkov z fondov EŠIF na obdobie rokov 2014 – 2020 vo výške 10,676 mld. EUR je určený na realizáciu reforiem a plnenie vnútroštátnych cieľov v rámci stratégie Európa 2020.

Hlavné priority a výsledky

Prostriedky z fondov EŠIF sa využijú na podporu výskumu, vývoja a inovácií v Chorvátsku, aby sa zlepšila **inovačnosť a konkurencieschopnosť** jeho hospodárstva a splnil vnútroštátny záväzok vynaložiť 1,4 % HDP na výskum a vývoj do roku 2020 (údaj za rok 2012: 0,75 %). Ďalej chce Chorvátsko zvýšiť pridanú hodnotu na zamestnanca v MSP o 50 % do roku 2023.

Chorvátsko patrí ku krajinám s najnižšou účasťou na trhu práce v EÚ, čo postihuje najmä mladých ľudí, osoby s nedostatočnou kvalifikáciou, starších pracovníkov a ženy. Vnútroštátnym cieľom Chorvátska je dosiahnuť do roku 2020 **zamestnanosť** na úrovni 65,2 % (údaj za rok 2012: 55,4 %), pričom osobitný dôraz sa kladie na zvýšenie zamestnatelnosti mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy. V tejto súvislosti sa prostriedky z fondov EŠIF použijú na riešenie nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými **zručnosťami pracovníkov** prostredníctvom reformy terciárneho vzdelávania a verejných služieb zamestnanosti, ako aj prostredníctvom podpory odborného vzdelávania a prípravy a celoživotného vzdelávania. Prostriedky z fondov sa vynaložia aj na podporu **samostatnej zárobkovej činnosti** a znižovanie **dlhodobej nezamestnanosti**.

Chorvátsko vynaloží prostriedky z fondov EŠIF na budovanie infraštruktúry, ktorá urýchli hospodársky rast: dôraz sa bude klásť na vývoj kľúčových sietí (TEN-T), udržateľnú mestskú dopravu a zlepšenie dostupnosti regiónov. Chorvátsko si okrem toho stanovilo za cieľ zabezpečiť do roku 2023 širokopásmové pokrytie 53 % domácností (v porovnaní s úrovňou 33 % v roku 2013).

Prostriedky z fondov EŠIF sa vynaložia aj na vykonávanie **acquis EÚ v oblasti životného prostredia**: cieľom je zlepšiť služby zásobovania vodou a čistenia odpadových vôd do roku 2023 pre jeden milión obyvateľov. Prostriedky sa použijú aj na zníženie podielu skládok komunálneho odpadu z 83 % v roku 2012 na 35 %, zavedenie 40 % riadiaceho rámca pre systém Natura 2000 v Chorvátsku a sprístupnenie informácií o kvalite ovzdušia pre 100 % obyvateľov v mestských oblastiach. Do výroby energie z obnoviteľných zdrojov sa investuje viac než 160 miliónov EUR z fondov EŠIF, pričom priemerný ročný dopyt po vykurovaní a chladení v zrenovovaných verejných budovách by mal do roku 2023 dosiahnuť 50 kWh/m² (údaj za rok 2013: 250 kWh/m²).

Chorvátsko čelí sociálnym výzvam v podobe vysokej úrovne chudoby a sociálneho vylúčenia; vnútroštátnym cieľom je **znižovať do roku 2020 počet ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením** o 150 000. Na tento účel sa prostriedky z fondov EŠIF investujú do podpory sociálneho a pracovného začlenenia zraniteľných skupín, zlepšenia prístupu k zdravotnej starostlivosti, vysokokvalitným sociálnym službám (vrátane podpory prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné), do prevencie a riešenia diskriminácie, rozvoja

sociálneho podnikania a realizácie projektov obnovy miest.

Ďalej sa z fondov EŠIF podporí **vnútroštátna reforma verejnej správy Chorvátska** prostredníctvom lepšieho a riadneho hospodárenia s verejnými financiami, odstraňovania nepotrebných postupov, vytvorenia elektronickej verejnej správy a boja proti korupcii. Okrem toho sa prehĺbi **dialóg so sociálnymi partnermi a s občianskou spoločnosťou** a zabezpečí väčšia účinnosť **justičného systému** prostredníctvom urýchlenia právnych postupov a zabezpečenia nestrannosti.

Z prostriedkov fondov EŠIF sa zabezpečí **väčšia konkurencieschopnosť chorvátskych sektorov potravinárstva, akvakultúry a rybolovu a ich šetrnosť k životnému prostrediu**. Prostriedky sa využijú na reštrukturalizáciu a modernizáciu viac než 1 800 poľnohospodárskych podnikov, poskytnutie pomoci minimálne 1 000 mladým poľnohospodárom na začatie podnikateľskej činnosti, čím sa zlepši generačná výmena v poľnohospodárskych oblastiach, a na podporu využívania zmlúv o riadení na ochranu biodiverzity, ktoré sa vzťahujú na viac než 101 000 ha poľnohospodárskej pôdy. Cieľom Chorvátska je aj dosiahnuť vyvážený rozvoj regiónov a zmierniť hospodársky pokles vo vidieckych oblastiach, a to aj prostredníctvom rozvoja alternatívnych hospodárskych činností. Prostriedky z fondov EŠIF sa okrem toho využijú aj na zlepšenie a diverzifikáciu miestneho hospodárstva v pobrežných oblastiach, posilnenie potenciálu rastu krajiny v námornom a morskom sektore a zabezpečenie väčšej udržateľnosti rybolovu a akvakultúry, ako aj posilnenie vodných ekosystémov a biodiverzity. Konkrétne sa predpokladá nárast objemu produkcie v akvakultúre o 400 %.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Chorvátsko plánuje alokovať viac než 440 miliónov EUR z EŠIF na finančné nástroje, ktorými sa podporia MSP, výskum, vývoj a inovácie, energetická efektívnosť, mestská doprava, samostatná zárobková činnosť a sociálne podnikanie. Vzhľadom na to, že v predchádzajúcom programovom období Chorvátsko nemalo žiadne **finančné nástroje**, je to ambiciózny program. Chorvátsko musí podrobnejšie preskúmať využívanie finančných nástrojov v IKT, rozvoji miest a dopravnej infraštruktúre.

Chorvátsko investuje minimálne 400 miliónov EUR do **integrovaných územných investícií**, ktoré sa využijú na udržateľný rozvoj miest, a do projektov miestneho rozvoja vedeného komunitou vo vidieckych oblastiach, do rybolovných a námorných oblastí. Stratégie miestneho rozvoja v rámci programu LEADER sa budú v programovom období rokov 2014 – 2020 týkať 1,5 mil. ľudí vo vidieckych oblastiach.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	2 (národné)	1	1	9
Dostupné prostriedky (EUR)	8 463 255 776	2 026 222 500	252 643 138	1 201 084 956 ⁴

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Do konca roka 2016 prijme Chorvátsko súbor stratégií a investičných plánov na splnenie *ex ante* kondicionalít v rámci účinného a efektívneho využívania fondov EŠIF. Okrem iného plánuje prijať stratégiu pre inteligentnú špecializáciu, širokopásmovú a digitálnu stratégiu, stratégiu riadenia prírodných rizík, stratégiu stanovovania cien vody, plán manažmentu povodia, plány odpadového hospodárstva a programy predchádzania vzniku odpadu, integrovanú dopravnú stratégiu, generel nemocníc, program vytvorenia systému odborného

⁴ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Chorvátsko zúčastňuje.

vzdelávania a prípravy a stratégie rozvoja verejnej správy. Iba čiastočne sú splnené dve z *ex ante* kondicionalít špecifické pre ENRF, ktoré sa týkajú administratívnej kapacity na realizáciu kontroly a podávanie správ o rybolovnej kapacite; príslušné akčné plány by sa mali realizovať do 31. decembra 2016.

3. Riadenie fondov EŠIF

Realizáciu štyroch národných programov a programov Európskej územnej spolupráce bude koordinovať národný (vládny) koordinačný výbor. Vzhľadom na rýchly rast fondov EŠIF v Chorvátsku v období rokov 2014 – 2020 je potrebné podstatne zvýšiť odborné a administratívne kapacity na úrovni riadenia a kontroly, ako aj na úrovni prijímateľov projektov.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Pripravujú sa rôzne nástroje, ku ktorým patrí webové sídlo pre prijímateľov, koordinovaný mechanizmus poskytovania informácií o EŠIF a zjednodušenie postupov na podávanie žiadostí a výber projektov. Chorvátsko zvažovalo aj využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov.

1. Fondy EŠIF na Cypre

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Predpokladom poskytnutia finančného balíka Cypru vo výške 10 miliárd EUR (9 mld. EUR z európskeho stabilizačného mechanizmu a 1 mld. EUR z MMF) je zavedenie programu makroekonomických úprav na obdobie rokov 2013 – 2016.

Vzhľadom na to, že na Cypre ešte stále prevláda náročné hospodárske prostredie, nedokáže krajina plniť niektoré z vnútroštátnych cieľov v rámci stratégie Európa 2020. Napríklad jeho súčasná miera zamestnanosti a miera chudoby sa do veľkej miery odchýlili od vnútroštátnych cieľov. Tieto dva vzdelávacie ukazovatele stratégie Európa 2020 sa síce v roku 2014 zlepšili a sú v súlade s vnútroštátnymi cieľmi, Cyprus má však napriek tomu najnižšiu mieru zamestnanosti čerstvých absolventov v EÚ (64,9 % v porovnaní s priemerom EÚ 80,7 % za rok 2013). Percentuálny podiel HDP, ktorý Cyprus vydáva na výskum a vývoj, mierne zaostáva za vnútroštátnym cieľom. Klimatické ukazovatele stratégie Európa 2020 sa vyvíjajú podľa plánu: ukazovateľ energetickej efektívnosti za rok 2013 prekročil priebežný ročný cieľ. Uspokojivý je aj ukazovateľ energie z obnoviteľných zdrojov. Na nedostatočnej úrovni je však environmentálna výkonnosť Cypru, a to najmä v oblasti nakladania s tuhým odpadom, v ktorej sa vykazujú nízke úrovne recyklácie.

Hlavné priority a výsledky

Programy fondov EŠIF na obdobie rokov 2014 – 2020 obsahujú tri kľúčové priority: 1. konkurencieschopnosť; 2. zamestnanosť a sociálne začlenenie a 3. udržateľné využívanie a ochrana prírodných zdrojov.

Prostriedky z fondov EŠIF sa budú využívať na štrukturálnu diverzifikáciu hospodárstva a zlepšenie jeho **konkurencieschopnosti** posilnením **podnikových inovácií** a podnecovaním spolupráce medzi podnikmi a výskumnými inštitúciami v oblastiach vymedzených v **stratégii pre inteligentnú špecializáciu**. Bude sa podporovať podnikanie a konkurencieschopnosť MSP, a to najmä v sektore cestovného ruchu, potravinárstva a akvakultúry (produkcia sa má zvýšiť o 46 %). Podporu z fondov EŠIF dostane podľa očakávania viac než 600 MSP, čím sa vytvorí 1 200 nových pracovných miest, zatiaľ čo podiel HDP na výdavkoch na výskum a vývoj by sa mal zvýšiť z 0,47 % HDP v roku 2012 na 0,5 % v roku 2020, čo by malo mať aj pákový efekt na súkromné investície. Z prostriedkov fondov EŠIF sa podporia aj investície do rybárstva s cieľom znížiť negatívny vplyv rybolovných činností na morské prostredie a podporiť MSP v sektore akvakultúry a v spracovateľskom sektore. Cyprus očakáva, že investíciami do IKT sa zlepši elektronická správa vecí verejných a digitálne podnikanie a zvýši využívanie IKT v MSP. Okrem toho počíta aj s tým, že 50 % domácností bude mať vysokorýchlostné širokopásmové pokrytie a že využívanie IKT sa u občanov zvýši o 10 % a v prípade MSP o 6 %.

Prostriedky z fondov EŠIF sa investujú do **zamestnanosti a sociálnej súdržnosti**, čo prinesie viac pracovných príležitostí s dôrazom na zraniteľné skupiny, ako sú nezamestnaní, dlhodobo nezamestnaní a najmä mladí ľudia. Na podporu poslednej skupiny sa využije aj iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí (YEI). Podľa očakávaní využije výhody intervencií z fondov EŠIF viac než 14 000 nezamestnaných, z ktorých väčšinu (9 000) tvoria mladí ľudia. Z nich 5 800 osôb získa podporu v rámci YEI a zvyšok z ESF. Vďaka podpore z fondov EŠIF sa očakáva zvýšenie účasti na trhu práce a miery zamestnanosti, čím sa splní cieľ 75 – 77 % v roku 2020 (údaj za rok 2014: 67,3 %). Z prostriedkov fondov EŠIF sa očakáva aj zlepšenie verejnej správy. Okrem toho sa zlepši sociálne začlenenie tým, že sa zraniteľným skupinám obyvateľstva pomôže zúčastniť sa na trhu práce a že sa podporí vytvorenie 180 sociálnych podnikov. Cypru to pomôže splniť cieľ v oblasti zníženia chudoby na 19,3 % v roku 2020

(z 27,8 % v roku 2013). Prostriedky z fondov EŠIF by takisto mali prispieť k zlepšeniu celoživotného vzdelávania, ako aj odborného vzdelávania a prípravy, najmä zosúladovaním zručností uchádzačov s potrebami trhu práce.

Z prostriedkov fondov sa podporí prechod Cypru na **nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje**, a to prostredníctvom podpory energetickej efektívnosti (cieľ na rok 2020 je 14,3 % v porovnaní s 12,3 % v roku 2011) a spotreby energie z obnoviteľných zdrojov (13 % v roku 2020 oproti 7,7 % v roku 2011). Okrem toho sa pomoc poskytne približne 3 500 domácnostiam na zníženie ich spotreby energie, čím sa zvýši ich klasifikácia energetickej efektívnosti.

Prostriedky z fondov EŠIF sa vynaložia na riešenie naliehavej potreby Cypru plniť požiadavky EÚ v oblasti nakladania s tuhým a tekutým odpadom. Od Cypru sa očakáva, že zvýši mieru recykláciu na 50 %, pričom 2 300 domácností (pri rovnakom počte obyvateľov) bude napojených na lepšie čistenie odpadových vôd. Prostriedky z fondov EŠIF sa využijú aj na doplnenie investícií do cyperského prístavu a jeho spojení v rámci siete TEN-T. V dôsledku toho sa očakáva zvýšenie prepravy tovaru z 300 000 TEU na 1 milión TEU. Zlepšením mestskej dopravnej mobility, a to najmä v Nikózii, sa zdvojnásobí využívanie verejnej dopravy.

Prostriedky z EPFRV budú zamerané na investície do podpory udržateľného riadenia a využívania prírodných zdrojov, zachovania biodiverzity, adaptácie na zmenu klímy a vytvorenia nových pracovných miest vo vidieckych oblastiach. Podpora z ENRF sa zameria na ochranu a obnovu morských biologických zdrojov.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Cyprus uviedol, že 15 miliónov EUR sa alokuje na **finančné nástroje** na podporu MSP. Začali sa *ex ante* posudzovania s cieľom posúdiť rozsah kapitálových, pôžičkových a záručných schém pri podpore MSP, pri IKT, v sektore energetiky a pri investíciách do životného prostredia a dopravy.

Cyprus alokoval značnú sumu (20 % prostriedkov z EFRR, približne 60,2 mil. EUR) na udržateľný rozvoj miest. Cieľom je podporiť integrované opatrenia na riešenie hospodárskych, environmentálnych a sociálnych výziev v štyroch najdôležitejších mestách krajiny. Je to oveľa viac než 5 % minimum požadované v právnych predpisoch EÚ. Integrované územné investície sa nebudú realizovať. Na druhej strane sa v rámci programov EPFRV a ENFR bude realizovať miestny rozvoj vedený komunitou.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	2 (národné)	1	1	5
Dostupné prostriedky (EUR)	702 401 708	132 244 377	39 715 209	526 153 917 ⁵

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Čiastočne splnená je *ex ante* kondicionalita ENRF týkajúca sa správ o rybolovnej kapacite a vypracoval sa akčný plán. Päť z jedenástich tematických *ex ante* kondicionalít nie je splnených. Najdôležitejšie z nich sa týkajú širokopásmovej siete, ceny vody a plánovania povodí vrátane recyklácie a opätovného využívania odpadu. Vypracovali sa akčné plány a stanovili sa termíny ich realizácie. Splnená nie je ani všeobecná *ex ante* kondicionalita týkajúca sa štatistiky a ukazovateľov, ale na jej splnenie do decembra 2015 bol vypracovaný akčný plán.

⁵ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Cyprus zúčastňuje.

3. Riadenie fondov EŠIF

Počet programov na Cypre sa v porovnaní s programovým obdobím rokov 2007 – 2013 nezmenil. Na zabezpečenie koordinácie medzi programami z EFRR/KF a ESF zriadila krajina jediný riadiaci orgán (Generálne riaditeľstvo pre európske programy, koordináciu a rozvoj) a spoločný monitorovací výbor; všetky programy používajú jednotný informačný systém.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Cyperské orgány sa snažia dosiahnuť rozsiahlejšie využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov a modernizovať príslušný informačný systém. Plánujú takisto zlepšiť využívanie elektronických formulárov a interoperabilitu medzi vnútroštátnymi administratívnymi službami na zabezpečenie automatického vydávania a znížiť počet potrebných dokumentov a certifikátov.

1. Fondy EŠIF v České republice

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Súčasný makroekonomický trendy sú pozitívne: české hospodárstvo začalo po dvoch rokoch poklesu v roku 2014 znova rásť. Očakáva sa však, že negatívne demografické trendy spôsobia v dlhodobej perspektíve zvyšovanie výdavkov na dôchodky a zdravotnú starostlivosť. Hospodárstvo v súčasnosti patrí do skupiny „miernych inovátorov“ a v reťazci pridanej hodnoty by sa malo posúvať nahor. Hoci nezamestnanosť klesá, trh práce sa vyznačuje malou účasťou určitých skupín obyvateľstva a nepomerom medzi dopytom po zručnostiach a ich ponukou.

Analýza cieľov stratégie Európa 2020 pre Českú republiku poukazuje na veľké nedostatky na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni, pokiaľ ide o zvyšovanie výdavkov na výskum a inovácie (najmä súkromných investícií), zlepšovanie energetickej efektívnosti, reformu terciárneho vzdelávania, boj proti korupcii a riadne uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania. V politických odporúčaní EÚ v kontexte európskeho semestra sa navrhuje zriadenie centrálného registra verejných zákaziek, riadne vykonávanie protikorupčného plánu, prijatie reformy vysokoškolského vzdelávania a zvýšenie účasti znevýhodnených (najmä rómskych) detí na vzdelávaní.

Hlavné priority a výsledky

V období rokov 2014 – 2020 sa prostriedky z fondov použijú na posilnenie **konkurencieschopnosti a inovačnosti** českého hospodárstva, a to investovaním 2,5 mld. EUR do výskumu, technologického rozvoja a inovácií. Krajina postupne na základe zvýšených alokácií EŠIF odstraňuje nedostatky v oblasti investovania do výskumu a vývoja a očakáva zvýšenie výdavkov na výskum a vývoj na 2,97 % HDP v roku 2020. Investície sa použijú na zlepšenie výskumnej a inovačnej štruktúry a kapacity, ako aj spolupráce medzi výskumným sektorom, podnikmi a inštitúciami terciárneho vzdelávania.

Viac než 2 miliardy EUR (1,4 % HDP) sa použijú ako hlavný zdroj financovania na podporu **prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo**. Energetická náročnosť a intenzita využívania zdrojov (najmä uhlia) českého priemyslu patria v súčasnosti medzi najvyššie v EÚ. K hlavným očakávaným výsledkom v tejto oblasti patrí najmä zvýšenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov (o 83 MW) a zníženie úrovne skleníkových plynov (o 920 000 ton CO₂/rok).

Z prostriedkov EŠIF sa 2,8 mld. EUR vynaloží na **ochranu životného prostredia a efektívne využívanie zdrojov**. Investície sa vynaložia na: zlepšenie kvality vody (napr. ďalších 150 000 obyvateľov bude lepšie zásobovaných vodou), nakladanie s odpadom (napr. ročné zvýšenie kapacity recyklácie odpadu o 700 000 ton), zabezpečenie kvality ovzdušia, zlepšenie biodiverzity, premenu 400 000 ha pôdy na pôdu s ekologickým obhospodávaním a plnenie agroenvironmentálnych a klimatických záväzkov poľnohospodárov týkajúcich sa 870 000 ha pôdy. Pomocou prostriedkov z ENRF sa zabezpečí lepšia udržateľnosť českého rybolovu a akvakultúry, a to prostredníctvom využívania účinnejších a ekologickejších výrobných postupov.

V doprave bude 6,2 mld. EUR alokovaných na podporu **udržateľnej dopravy a odstránenie nedostatkov v kľúčových sieťových infraštruktúrach**. Tým sa umožní aj vyriešenie nedostatkov v sieťach TEN-T a zlepšenie interoperability železničnej siete. Obnovou alebo modernizáciou 140 km železničných tratí sa zabezpečí významný posun k udržateľnej mobilite. Zlepšením infraštruktúry sa viac sprístupnia regióny alepší sa využívanie verejnej dopravy v mestách. Prostriedky z fondov EŠIF vo výške 200 miliónov EUR sa vyhradili na modernizáciu a zabezpečenie vysokonapäťových prenosových sietí.

Takmer 1,4 mld. EUR bude určených **na podporu** udržateľného a kvalitného **zamestnania** a **podporu mobility pracovnej sily**, pričom osobitný dôraz sa bude klásť na znevýhodnené skupiny, ako sú nízkokvalifikovaní pracovníci, starší a mladí ľudia (podpora pre 585 000 ľudí, z ktorých 230 000 by malo získať novú kvalifikáciu). Prostriedky z fondov EŠIF sa vynaložia aj na **sociálne začlenenie a vzdelávanie** (na každú oblasť po dve miliardy) s cieľom pomôcť osobám v ťažkej situácii a znevýhodneným osobám, zlepšiť kvalitu sociálnych a zdravotníckych služieb a investovať do vzdelávania. V oblasti verejných služieb sa zavedie 30 nových mobilných zdravotníckych tímov a 83 zdravotníckych zariadení, pričom sa na všetkých úrovniach podporí vzdelávanie, poskytovanie rovnakého prístupu k vysokokvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelávaniu. Prostriedky z fondov EŠIF sa využijú aj na rozvoj univerzít zlepšením riadenia ľudských zdrojov a uľahčením prístupu k terciárnemu vzdelávaniu (869 študentov v nových programoch bakalárskeho štúdia).

Približne 180 miliónov EUR sa vynaloží na posilnenie účinnosti a transparentnosti **verejnej správy** a justičného systému, zníženie administratívneho zaťaženia, zlepšenie zručností administratívnych pracovníkov vo verejnej správe a zefektívnenie riadenia ľudských zdrojov.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Približne 763 miliónov EUR v rámci programov politiky súdržnosti sa plánuje poskytnúť prostredníctvom **finančných nástrojov**. Tým sa viac než zdvojnásobí objem prostriedkov z predchádzajúceho programového obdobia. K hlavným intervenčným oblastiam patrí podpora MSP, dopravná infraštruktúra, investície do energetickej efektívnosti a v menšej miere aj efektívnosti využívania zdrojov.

Regulačná požiadavka, na základe ktorej sa má 5 % z EFRR vynaložiť na **udržateľný rozvoj miest**, bude splnená investíciami z programu „Praž – pól rastu“ a siedmimi integrovanými územnými investíciami, ktoré sa budú realizovať v najväčších metropolitných oblastiach. Celkovo sa na integrované územné investície alokuje 1 miliarda EUR z EFRR a 223 miliónov EUR z Kohézneho fondu.

Pre rozvoj vidieckych oblastí prostredníctvom financovania z viacerých zdrojov bude mimoriadne dôležitý miestny rozvoj vedený komunitou. Vyhradené sú naň finančné prostriedky z EFRR (418 miliónov EUR), EPFRV (115 miliónov EUR) a ESF (64 miliónov EUR), ktoré sa môžu použiť na integrované a viacsektorové miestne stratégie miestneho rozvoja vedené miestnymi komunitami, organizované približne do 160 miestnych akčných skupín zahŕňajúcich 55 % obyvateľstva.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	8 (národných)	1	1	7
Dostupné prostriedky (EUR)	21 643 218 575	2 305 673 996	31 108 015	1 144 024 031 ⁶

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Nedokončili sa strategické rámce v určitých oblastiach investícií (napr. výskum a vývoj, IKT). Pre 11 tematických a tri všeobecné *ex ante* kondicionality sa prijali akčné plány.

3. Riadenie fondov EŠIF

Česká republika zjednodušila správu fondov EŠIF a viac ju centralizovala prostredníctvom zníženia počtu programov (zo 17 v období rokov 2007 – 2013 na 8 programov politiky

⁶ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Česká republika zúčastňuje.

súdržnosti) a sprostredkovateľských orgánov. Ako národný koordinačný orgán funguje Ministerstvo pre miestny rozvoj ČR. Dodatočnú koordináciu medzi fondmi zabezpečujú monitorovacie výbory, koordinované výzvy na predkladanie návrhov a pracovné skupiny. Pri zlepšovaní administratívnej kapacity má pomôcť zákon o verejnej službe z roku 2014.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Cieľom Českej republiky je znížiť administratívne zaťaženie prijímateľov a verejnej správy znížením počtu programov a sprostredkovateľských orgánov, vytvorením nového monitorovacieho systému pre celú realizačnú štruktúru a zriadením jednotného metodického prostredia pre všetky programy. Viac sa budú využívať finančné nástroje a možnosti, ako sú zálohové platby a zjednodušené možnosti vykazovania nákladov.

1. Fondy EŠIF v Dánsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Dánske hospodárstvo bolo pomerne tvrdo zasiahnuté finančnou krízou, čo malo za následok výrazný rast nezamestnanosti, a to najmä u mladých ľudí a osôb cudzieho pôvodu. Napriek tomu, že Dánsko má prostredie vhodné na podnikanie, rast zaznamenal len malý počet MSP; je to čiastočne spôsobené slabým úspechom pri premene inovácií na profit, nedostatočným rozvojom podnikateľských zručností a potrebou zvýšenia inovácií v oblasti udržateľnej výroby v primárnom sektore. Dánsko však naďalej čelí niektorým výzvam súvisiacim so zručnosťami pracovnej sily. Patrí k nim klesajúci podiel ľudí, ktorí si vybrali odbornú prípravu, znižujúci sa podiel ľudí z prisťahovaleckého prostredia (najmä mužov) vo vzdelávaní a trvalo vysoká miera predčasného ukončenia štúdia. Týmto otázkam sa venovalo jedno z politických odporúčaní EÚ pre Dánsko z roku 2014 vypracovaných v kontexte európskeho semestra.

Environmentálne správanie Dánska je vo všeobecnosti dobré, zdá sa však, že si svoje ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov neplní. V dôsledku intenzívneho využívania pôdnych a rybolovných zdrojov, ako aj vyplavovania živín a podobne, existuje intenzívny tlak na biotopy a vodné zdroje.

Dánsko je bohatá krajina s pomerne malými vnútornými sociálno-hospodárskymi rozdielmi v porovnaní s ostatnými členskými štátmi a väčšinu problémov rieši prostredníctvom národných programov. Keďže prostriedky z fondov EŠIF pre Dánsko sú skromné, programy sa zameriavajú predovšetkým na riešenie už uvedených problémov.

Hlavné priority a výsledky

Suma 300 miliónov EUR z fondov EŠIF pomôže **MSP** v priemysle, sektore služieb, poľnohospodárstve, akvakultúre a rybolove **zvýšiť inovatívnosť a zlepšiť ziskovosť investícií**. Prostriedky z fondov EŠIF sa investujú aj do zvýšenia konkurencieschopnosti podnikov, pričom cieľom podpory sú klastre a siete spolupráce. Na zlepšenie konkurencieschopnosti a rast podnikov sa ďalej sústreďuje veľká časť investícií krajiny do životného prostredia a klímy. Dánsko bude prostriedky z fondov EŠIF využívať aj na rozvíjanie možných oblastí rastu v rámci jednotlivých podnikov, ako aj regionálnych **stratégií pre inteligentnú špecializáciu**. Očakáva sa, že do sietí spolupráce, ako aj sietí vzdelávacích centier sa zapojí približne 3 200 podnikov a že viac ako 4 000 podnikov zavedie inovačné riešenia alebo produkty.

Dánsko vynaloží 270 miliónov EUR z fondov EŠIF na **sociálne začlenenie** s cieľom pomôcť osobám na okraji pracovného trhu a zlepšiť **zamestnatelnosť** tým, že viac ľuďom poskytne podporu na ukončenie odbornej prípravy a vysokoškolského vzdelávania (na pomoc ľuďom, ktorí sú od trhu práce najviac vzdialení, budú k dispozícii vnútroštátne finančné prostriedky). Týmto spôsobom sa budú prostriedky z fondov EŠIF využívať na realizáciu politických odporúčaní vypracovaných v rámci európskeho semestra. Celkovo sa vytvorí približne 5 500 pracovných miest a očakáva sa, že investície do odbornej prípravy pomôžu 52 000 osobám zlepšiť šance na trhu práce.

Dánsko investuje viac než 635 miliónov EUR z fondov EŠIF do životného prostredia a klímy. Tieto **environmentálne investície** budú zamerané na ochranu a zachovanie prírodných zdrojov, zlepšenie kvality vody a biodiverzity, ako aj využívanie obhospodarovanej pôdy a populácií rýb (vrátane akvakultúry) ekologickým a udržateľným spôsobom v súlade s novou spoločnou rybárskou politikou. Pokiaľ ide o rybárstvo, prostriedky z fondov EŠIF pomôžu napríklad znížiť do roku 2023 náhodné úlovky o 5 000 t a zvýšiť ekologickú produkciu v sektore akvakultúry o 3 000 t. Z prostriedkov fondov EŠIF sa v poľnohospodárstve podporí

aj zachovanie krajiny a biodiverzity na území s rozlohou minimálne 3 400 km² (alebo viac než 10 % poľnohospodárskej pôdy krajiny). Z celkových investícií Dánska do životného prostredia a klímy sa približne 91 miliónov EUR investuje do **prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, čím sa znížia emisie skleníkových plynov** o 51 000 t a spotreba energie o 905 000 GJ. Dánsku to pomôže splniť cieľ zníženia emisií skleníkových plynov v rámci stratégie Európa 2020 o 20 %. Lepšia efektívnosť využívania zdrojov je súčasťou stratégie Dánska v oblasti zvyšovania konkurencieschopnosti podnikov a prostriedky vynaložené na konkurencieschopnosť prispievajú aj k jeho prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. Celkovo plánuje Dánsko vynaložiť približne 577 miliónov EUR (46 % z jeho celkovej alokácie EŠIF) na boj proti zmene klímy.

Využívanie finančných a územných nástrojov

V období rokov 2007 – 2013 vynaložilo Dánsko 28 miliónov EUR na finančné nástroje. Na obdobie rokov 2014 – 2020 umožnilo Dánsko regiónom využívať finančné prostriedky z finančných nástrojov na investície do rozvoja podnikov a zlepšovania energetickej efektívnosti a efektívneho využívania zdrojov v podnikoch.

Minimálne 5 % svojej alokácie EFRR vynaloží Dánsko na udržateľný rozvoj miest so zameraním na rozvoj podnikov prostredníctvom inovácií, energetickej efektívnosti a efektívneho využívania zdrojov. Tieto opatrenia rozvoja miest budú súčasťou širších stratégií na riešenie sociálnych, hospodárskych, demografických, environmentálnych a/alebo klimatických výziev niektorých mestských oblastí.

Prostredníctvom programu LEADER sa podporí celkovo 26 miestnych akčných skupín vo vidieckych aj v pobrežných oblastiach. Ich práca bude spočívať v zintenzívnení existujúcich činností cestovného ruchu, rozvíjaní malých podnikov, vo vytváraní služieb a v podpore udržateľného rybolovu. Tým sa vytvoria pracovné miesta a zlepšia životné podmienky miestneho obyvateľstva.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	2 (národné)	1	1	5
Dostupné prostriedky (EUR)	413 231 682	918 803 690	208 355 420	748 186 649 ⁷

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Dánsko plní všetky *ex ante* kondicionality súvisiace s podporou z fondov EŠIF.

3. Riadenie fondov EŠIF

Programy EFRR a ESF sa realizujú prostredníctvom šiestich regionálnych fór rastu, pričom riadiacim orgánom je Dánsky úrad pre podnikanie. Programy riadia rovnaké riadiace orgány aj na regionálnej úrovni. EPFRV a EFRR riadi Dánsky orgán AgriFish a činnosti v rámci programu Leader sa delegujú na Dánsky úrad pre podnikanie, čím sa zabezpečuje úzka spolupráca medzi fondmi. Oba vnútroštátne riadiace orgány sú okrem toho členmi monitorovacieho výboru toho druhého orgánu (riadiaci orgán EFRR/ESF je členom monitorovacieho výboru riadiaceho orgánu pre EPFRV/ENRF a naopak). Tieto dva riadiace orgány ďalej plánujú koordinačné schôdze medzi týmito dvomi skupinami fondov s cieľom zvýšiť efektívnosť pri ich riadení. Hoci ESF a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby majú oba za cieľ sociálne začlenenie, ESF je viac orientovaný na trh práce. Prekrývaním týchto dvoch fondov zabraňuje jasné rozdelenie príslušných cieľov a skutočnosť, že každý

⁷ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Dánsko zúčastňuje.

z týchto dvoch riadiacich orgánov je členom monitorovacieho výboru toho druhého riadiaceho orgánu.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Potenciálni prijímatelia budú mať elektronický prístup k správe fondu (v súlade s iniciatívou e-súdržnosť). Tí, ktorí nemajú okamžitý prístup k e-súdržnosti, budú stále môcť použiť na prístup k fondu alternatívne prostriedky. Dánsko predpokladá aj rozšírenie využívania zjednodušených možností vykazovania nákladov.

1. Fondy EŠIF v Estónsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Estónsko preukázalo pri vyrovnávaní sa s hospodárskou krízou pozoruhodnú flexibilitu. Očakáva sa, že v roku 2016 sa reálny HDP vráti na úroveň pred krízou. Hoci hospodárstvo ako celok rastie, závažné štrukturálne výzvy zostávajú. Ak sa má estónske hospodárstvo stať hospodárstvom, ktoré sa viac zakladá na znalostiach, inováciách, inkluzívnosti a udržateľnosti, mali by sa tieto výzvy riešiť.

Verejné financovanie výskumu a inovácií nie je dostatočne koordinované a malo by sa zamerať na obmedzený počet oblastí inteligentnej špecializácie. Systém vysokoškolského vzdelávania je naďalej potrebné prispôbovať potrebám podnikov a výskumných inštitúcií. Inovačná kapacita je nízka a s výskumnými inštitúciami spolupracuje len málo podnikov.

Klesajúci počet pracovných síl v kombinácii s nízkou produktivitou práce začína byť problémom v strednodobom až dlhodobom horizonte. Estónsko len nedávno začalo realizovať svoju ambicióznou reformu v oblasti pracovnej spôsobilosti. Nedostatok zariadení starostlivosti o deti sťažuje rodičom návrat na trh práce. Dostupnosť a kvalita verejných služieb na miestnej úrovni je nevyvážená. Estónsko sa musí viac snažiť zvýšiť príťažlivosť odborného vzdelávania, odbornej a učňovskej prípravy. Krajina musí takisto podporovať podnikanie a vytváranie pracovných miest, aby zabránila prehlbovaniu rozdielov v hospodárskom vývoji.

Intenzita využívania zdrojov v Estónsku je stále veľmi vysoká. Krajina pravdepodobne nesplní svoj cieľ energetickej efektívnosti na rok 2020. Je potrebné zintenzívniť snahy o zlepšenie energetickej efektívnosti v priemysle a sektore bytových domov. Estónsko by sa malo usilovať o zavedenie udržateľnejších foriem dopravy.

Tieto výzvy sú súčasťou politických odporúčaní vypracovaných v kontexte európskeho semestra.

Hlavné priority a výsledky

Estónsko plánuje využiť prostriedky z EŠIF na zvýšenie výdavkov súkromného sektora na výskum a vývoj do roku 2023 na 2 % HDP (v porovnaní s 1,26 % v roku 2012). Programy financovania výskumu a vývoja budú v súlade s rámcom inteligentnej špecializácie Estónska. Estónsko využije prostriedky z EŠIF aj na zvýšenie **konkurencieschopnosti MSP** a plánuje zvýšiť počet vyvážajúcich podnikov na 15 700 (z 11 281 v roku 2012). Financovanie rozvoja vidieka bude lepšie cielené, aby sa dosiahli pozitívne zmeny vo vidieckom hospodárstve. Na rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov a pomoc mladým poľnohospodárom pri zakladaní podnikov sú určené osobitné schémy. Estónsko podporí vytváranie skrátených dodávateľských reťazcov a investuje do spracovania a marketingu poľnohospodárskych výrobkov; prostriedky z fondov EŠIF využije aj na posilnenie **digitálneho hospodárstva** s cieľom pokryť 60 % svojho územia (z 3,6 % v roku 2012) širokopásmovým pripojením s rýchlosťou minimálne 100 Mb/s.

Estónsko bude investovať do **zamestnanosti**, aby zvýšilo mieru zamestnanosti na úroveň 76 % (zo 73,3 % v roku 2013). Tento cieľ plánuje dosiahnuť napríklad reformou posudzovania pracovnej spôsobilosti. Ďalším cieľom je udržať podiel HDP vytvorený v oblastiach mimo Tallinnu a Tartu na úrovni 30 %. V oblasti **vzdelávania** chce zvýšiť mieru úspešného dokončenia učňovského vzdelania na 75 % (z 50 % v roku 2013). Bude sa to týkať asi 8 000 ľudí. Mladým ľuďom a osobám v produktívnom veku bude okrem toho poskytnutých viac než 350 000 konzultácií zameraných na kariérne poradenstvo. Financovanie **sociálneho začlenenia** sa využije na zníženie počtu detí na čakacích listinách na miesto v materskej škole a detských jasliach zo 4 430 v roku 2012 na 300. Služby práce s mládežou pomôžu približne 200 000 účastníkom. Bude sa optimalizovať existujúca

zdravotnícka infraštruktúra a posilňovať primárna zdravotná starostlivosť a prevencia chorôb. Financovanie budovania **administratívnych kapacít** sa využije na zvýšenie úrovne spokojnosti s kvalitou verejných služieb na približne 85 % (zo 67 % v roku 2012).

Podpora **dopravy** sa využije na rozvoj siete TEN-T, ako aj ekologických a nízkouhlíkových dopravných systémov. Estónsko plánuje napríklad zvýšiť počet cestujúcich prepravených ročne železničnou dopravou zo 4,2 mil. v roku 2013 na 8,4 mil. Od investícií do **nízkouhlíkového hospodárstva** sa očakáva zvýšenie energetických úspor až do 45 % pre 40 000 obytných domov. Estónsko plánuje využiť prostriedky určené na **životné prostredie a adaptáciu na zmenu klímy** na splnenie základných požiadaviek *aquis* EÚ v sektore vodného hospodárstva a na zabezpečenie odolnosti voči katastrofám. Prostriedky sa použijú aj na zachovanie biodiverzity prostredníctvom udržiavania poloprirodných biotopov (2,6 % poľnohospodárskej pôdy) a ekologického poľnohospodárstva (14 % poľnohospodárskej pôdy). Na viac než 70 % využívanej poľnohospodárskej pôdy sa budú vzťahovať schémy na zlepšovanie biodiverzity a obhospodarovania pôdy. Estónsko sa bude zameriavať na ochranu vody v poľnohospodárstve a opustené rašelinové produkčné oblasti. Zabezpečí sa lepšia udržateľnosť estónskeho rybolovu a akvakultúry, zlepšia sa morské ekosystémy a vodná biodiverzita a očakáva sa, že nechcené úlovky sa znížia o 21 ton.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Estónsko zvýši prostriedky alokované na **finančné nástroje** v porovnaní s predchádzajúcim obdobím približne o 50 % na hodnotu 215,5 mil. EUR. Pôžičkové, záručné a kapitálové nástroje sa použijú najmä na podporu MSP a výskumu a inovácií. Podľa posudzovania *ex ante* nie je stanovený žiadny rozsah finančných nástrojov financovaných z fondov EŠIF pre oblasť energetickej efektívnosti ani environmentálnej infraštruktúry.

Na integrované opatrenia v rámci udržateľného rozvoja miest je určených 5 % alokácie EFRR. Stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou vo vidieckych oblastiach sa budú realizovať v 34 miestnych akčných skupinách, z ktorých osem bude pôsobiť v sektore rybárstva.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	1	1	1	4
Dostupné prostriedky (EUR)	3 534 560 285	823 341 558	100 970 418	449 819 256 ⁸

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Z 29 použiteľných *ex ante* kondicionalít nebolo v čase prijatia partnerskej dohody splnených 15. Estónsko odvtedy oznámilo dokončenie akčných plánov na splnenie 11 z nich. Očakáva sa, že zostávajúce štyri *ex ante* kondicionality splní v roku 2016: prevencia a riadenie rizík, iné druhy dopravy, aktívne začlenenie a štatistické systémy a ukazovatele výsledkov.

3. Riadenie fondov EŠIF

Estónsko má iba jeden program na obdobie rokov 2014 – 2020 financovaný z viacerých zdrojov politiky súdržnosti, pričom v minulom období to boli tri. Ministerstvo financií je riadiacim orgánom, certifikačným orgánom (jeho funkcie boli zlúčené s riadiacim orgánom) a orgánom auditu. Ďalších päť ministerstiev vykonáva úlohy prvostupňových sprostredkovateľských orgánov a 13 centrálnych agentúr alebo iných organizácií koná na úrovni druhostupňových sprostredkovateľských orgánov (dve z nich boli zriadené na nové obdobie).

⁸ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Estónsko zúčastňuje.

Pokiaľ ide o systém vykonávania EPFRV a ENRF, neboli prijaté žiadne výrazné zmeny. Na vládnej úrovni sa na koordináciu všetkých zdrojov financovania využíva stratégia štátneho rozpočtu.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Pozmenených bolo množstvo zákonov a usmernení s cieľom znížiť administratívne zaťaženie prijímateľov. Výmena údajov so žiadateľmi a prijímateľmi bude plne elektronická a výdavky sa podľa možnosti budú uhrádzať na základe zjednodušených možností vykazovania nákladov a takisto sa bude dať kombinovať granty a finančné nástroje.

1. Fondy EŠIF vo Fínsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Kľúčovou výzvou pre fínske hospodárstvo je obnoviť rast a konkurencieschopnosť a zároveň vytvárať pracovné miesta. Intenzita podnikového výskumu a vývoja klesá a dosiahnutie vnútroštátneho cieľa výdavkov na výskum a vývoj (4 % HDP) sa tak komplikuje. Je potrebné riešiť riziká vyplývajúce z nedostatočného vývozu v kontexte priemyselnej reštrukturalizácie. Fínsku sa stále nedarí premeniť investície do výskumu a inovácií na úspešný vývoz. Malo by zvýšiť financovanie začínajúcich podnikov a ponúknuť im viac pomoci pri podnikaní v zahraničí. Okrem toho vzhľadom na starnutie a zmenšovanie populácie v produktívnom veku je dôležité, aby trh práce mohol využiť úplný potenciál pracovnej sily. Miera nezamestnanosti bola v roku 2014 na úrovni 8,7 % a stúpa, a to najmä u mladých ľudí a starších pracovníkov. Ďalšou výzvou pre Fínsko je oslabovanie rovnováhy medzi verejnými financiami a riziko, ktoré predstavujú demografické trendy pre ich dlhodobú udržateľnosť.

Na riešenie týchto nedostatkov sa zameriavajú politické odporúčania v rámci európskeho semestra.

Hlavné priority a výsledky

Fínsko plánuje zlepšiť **konkurencieschopnosť MSP** investíciami vo výške 644 miliónov EUR do diverzifikácie podnikových štruktúr a zvýšenia počtu rastúcich, inovačných a medzinárodne sa rozširujúcich spoločností. Opatrenia sa preto zamerajú na začínajúce podniky a rozvoj nových podnikateľských činností. Prostriedky z EPFRV sa zamerajú na investície do poľnohospodárskych podnikov, spracovania potravín a na diverzifikáciu poľnohospodárskych činností. Viac než 1 miliarda EUR sa plánuje vo forme investičnej podpory. Podporí sa približne 15 000 poľnohospodárskych podnikov.

Investície do **výskumu a inovácií** vo výške 398 miliónov EUR sa zamerajú na posilnenie inovačnej činnosti, najmä rastúcich a začínajúcich podnikov vo vybraných oblastiach inteligentnej špecializácie. Fínsko sa snaží zlepšiť svoju schopnosť premieňať výskum a inovácie na komerčné produkty a služby. Ďalej Fínsko plánuje pomocou týchto investícií a finančných prostriedkov z EPFRV určených na spoluprácu a inovácie zvýšiť do roku 2020 výdavky na výskum a inovácie v pomere k HDP na 4,0 % (z 3,31 % v roku 2013).

Fínsko alokuje 219 miliónov EUR na prechod na **nízkouhlíkové hospodárstvo**. Tým sa významne podporí cieľ zvýšenia podielu energie z obnoviteľných zdrojov, a to z 33 % (2011) na 38 % (2020). Z prostriedkov EŠIF sa podporia najmä výskumné a inovačné činnosti v nízkouhlíkovom sektore, zavedenie nových technológií a rozvoj komercializácie nízkouhlíkových produktov, služieb a výrobných metód.

S cieľom ochraňovať **životné prostredie** a podporovať efektívne využívanie zdrojov sa z ENRF podporí udržateľnosť rybolovu a akvakultúry a zlepšia sa morské ekosystémy a vodná biodiverzita. Z EPFRV sa alokovalo 1,6 mld. EUR na agroenvironmentálne a klimatické opatrenia. Cieľom je znížiť škodlivý environmentálny vplyv poľnohospodárskych činností na pôdu, povrchové a podzemné vody a ovzdušie tým, že sa podporí využívanie ekologických postupov a riadenie podmienok pestovania. Očakáva sa, že na viac než 81 % poľnohospodárskej pôdy sa budú vzťahovať zmluvy o riadení na zlepšovanie vodohospodárstva. Suma 1,8 mld. EUR sa alokovala na poľnohospodárske oblasti s prírodnými obmedzeniami na podporu poľnohospodárskej biodiverzity.

Suma 347 miliónov EUR sa investuje do **zamestnanosti** a zníženia nezamestnanosti. Prostriedky z ESF budú zamerané najmä na mladých ľudí a ľudí s menej priaznivým postavením na trhu práce a mali by pomôcť približne 40 000 nezamestnaným. Prostriedky sa využijú na predĺženie pracovného života, vyváženie pracovnej ponuky a dopytu a zvýšenie

mobility pracovnej sily. Podpora na uľahčenie diverzifikácie, vznik a rozvoj malých podnikov vo vidieckych oblastiach má potenciál vytvoriť 6 000 pracovných miest.

Vzdelávanie a odborná príprava sa podporia sumou 199 miliónov EUR. Opatrenia budú zamerané na zvýšenie počtu kvalifikovaných pracovníkov, posilnenie odborných zručností mladých ľudí a tých, ktorí neukončili odborné vzdelanie, zlepšenie služieb v období prechodu medzi vzdelávaním a zamestnaním a rovnosť vo vzdelávaní. Vo vidieckych oblastiach sa prenos poznatkov uskutoční prostredníctvom odbornej prípravy viac než 20 000 účastníkov (najmä poľnohospodárov).

Prostriedky z ESF na **sociálne začlenenie** (248 miliónov EUR) pomôžu v boji proti chudobe, sociálnemu vylúčeniu a marginalizácii. Podpora bude určená 15 000 ľuďom, najmä mimo trhu práce.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Fínsko plánuje alokovať približne 1,5 mil. EUR na **finančné nástroje** pre kapitálové investície v rámci operačného programu týkajúceho sa Alánd. V porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013 je to významné zníženie. Fínsko skúma možnosti rozšírenia využívania finančných nástrojov.

Približne 5 % alokácie EFRR je určených na **udržateľný rozvoj miest** v šiestich veľkých mestách (Helsinki, Espoo, Vantaa, Oulu, Tampere a Turku) prostredníctvom nástroja integrovaných územných investícií. Primárnym účelom stratégie integrovaných územných investícií je posilniť konkurencieschopnosť Fínska tým, že z jeho najväčších miest sa stanú rozvíjajúce sa a pilotné prostredia pre inovácie.

Osem fínskych miestnych akčných skupín pre rybolov bude naďalej realizovať úspešný miestny rozvoj vedený komunitou. Skupiny boli zriadené v predchádzajúcom programovom období a budú realizovať nové stratégie miestneho rozvoja na základe miestnych potrieb.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	2 (regionálne)	2	1	8
Dostupné prostriedky (EUR)	1 304 456 595	2 380 408 338	74 393 168	605 853 163 ⁹

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Pokiaľ ide o Alandy, v čase prijatia operačného programu neboli splnené tieto tri *ex ante* kondicionality: regionálna stratégia inteligentnej špecializácie, stratégia celoživotného vzdelávania a stratégia odborného vzdelávania. Tieto *ex ante* kondicionality sa splnili podľa schválených akčných plánov do 30. júna 2015.

3. Riadenie fondov EŠIF

Fínsko znížilo počet programov v rámci politiky súdržnosti zo siedmich v období rokov 2007 – 2013 na dva v období rokov 2014 – 2020. Prebieha reforma verejnej správy v regiónoch (znižuje sa počet sprostredkovateľských orgánov). Koordinácia sa dosahuje prostredníctvom zastúpenia rôznych fondov vo výboroch na monitorovanie programov a prostredníctvom regionálnych štruktúr spolupráce. Opatrenia v rámci EFRR a ESF sa v súčasnosti realizujú v rámci rovnakého programu financovania z viacerých zdrojov. Na Alandách majú programy z EFRR, ESF a EPFRV spoločný monitorovací výbor.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

⁹ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Fínsko zúčastňuje.

Riadiace orgány fondov EŠIF pripravujú podmienky na zníženie administratívneho zaťaženia prijímateľov. Patria k nim konsolidácia funkcií (napr. zníženie počtu sprostredkovateľských orgánov) a intenzívnejšie využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov.

1. Fondy EŠIF vo Francúzsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Francúzsko má množstvo nepopierateľných aktív (dynamická demografia, bohaté prírodné a kultúrne dedičstvo, vysoký potenciál v sektore energie z obnoviteľných zdrojov, najmodernejšie dopravné siete atď.), napriek tomu však stojí pred dvoma hlavnými výzvami.

Prvou je postupný pokles konkurencieschopnosti francúzskeho hospodárstva. Tento pokles je čiastočne spôsobený tým, že sa nepodarilo naviesť hospodárstvo na znalostné sektory a premeniť výskum, vývoj a inovácie na obchodovateľné produkty a služby. Druhou je už 30 rokov trvajúca vysoká miera nezamestnanosti. Nezamestnanosť bola v roku 2013 vyše 10 % a u mladých ľudí do 25 rokov dosahovala v kontinentálnom Francúzsku 23,5 %, pričom v zámorských departementoch prekračovala 50 %. Okrem toho sa zatiaľ nedosiahli ciele v oblasti výdavkov na energetiku, výskum a vývoj v rámci stratégie Európa 2020 a je potrebné viac sa snažiť znižovať chudobu a mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky.

Hlavné priority a výsledky

Na obdobie rokov 2014 – 2020 sa plánuje využitie prostriedkov z fondov EŠIF na plnenie cieľov stratégie Európa 2020. Vzhľadom na obmedzený objem dostupných finančných prostriedkov v porovnaní s veľkosťou francúzskeho hospodárstva sa investície týkali obmedzeného počtu kľúčových tematických cieľov v súlade s politickými odporúčaniami v kontexte európskeho semestra. Patria k nim výskum a inovácie, posilňovanie konkurencieschopnosti MSP a zabezpečenie prístupu znevýhodnených skupín k odbornému vzdelávaniu a na trh práce.

Do výskumu a inovácií sa investujú 3 miliardy EUR (11 % celkového rozpočtu EŠIF pre Francúzsko). Z prostriedkov fondov sa podporí zvýšenie prenosu poznatkov z výskumu a vývoja medzi akademickou a podnikateľskou sférou, **posilní sa výskum a inovácie v podnikoch** a rozvoj podnikateľského prostredia priaznivého pre inovácie. Viac než 660 spoločností získa podporu na vývoj a uvedenie nových produktov na trh¹⁰.

Z fondov EŠIF sa podporí aj znižovanie rozdielov v oblasti výskumu a vývoja medzi regiónmi, keďže v roku 2014 sa 75 % činností v oblasti výskumu a vývoja sústreďovalo iba v štyroch regiónoch a prístup k vysokorýchlostnému širokopásmovému pripojeniu patrí k najmenej rozvinutým v Európe.

Približne 5 miliárd EUR (19 % alokácie EŠIF) sa použije na **podporu MSP** (aj v sektoroch poľnohospodárstva, rybolovu a morskej akvakultúry), čím sa podnikom umožní lepší prístup k financiám, službám a trhom, aby mohli produkovať tovar a služby s vyššou hodnotou. Z fondov EŠIF sa podporí aj vytváranie nových MSP a prispeje k rastu existujúcich podnikov. Podporu z fondov EŠIF získa viac než 160 000 spoločností.

Približne 6 miliárd EUR (23 % rozpočtu EŠIF) sa použije na **zlepšenie zamestnatel'nosti a pomoc ľuďom, ktorí sú najďalej od trhu práce, pri hľadaní zamestnania**, pričom táto pomoc sa bude zameriavať najmä na integráciu mladých ľudí, zlepšenie ponúk odbornej prípravy v novovznikajúcich sektoroch a lepší prístup k prebiehajúcej odbornej príprave. Do roku 2023 plánuje Francúzsko pomôcť 234 000 nezamestnaným mladým ľuďom prostredníctvom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Krajina takisto plánuje poskytnúť odbornú prípravu s cieľom pomôcť 310 000 ľuďom získať prácu a podporiť 90 000 ľudí (vrátane 36 000 žien) pri zakladaní podniku. Pomoc ľuďom, ktorým hrozí vylúčenie, by mala 180 000 osobám umožniť začlenenie. V tejto súvislosti sa očakáva, že fondy EŠIF

¹⁰ Toto je celkový súčet príslušných všeobecných výstupných ukazovateľov v programoch, ktorý predstavuje hodnotu tohto ukazovateľa.

pomôžu Francúzsku dosiahnuť do roku 2020 zamestnanosť na úrovni 75 % (69,8 % v roku 2014).

Alokáciou vo výške 5,5 mld. EUR (21 % celkového rozpočtu) sa z fondov EŠIF poskytnú investície potrebné na **podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** vrátane investícií do energetickej efektívnosti (priemysel, doprava a budovy), rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov a čistej mestskej dopravy. Z tohto rozpočtu sa vyčlenia aj prostriedky na investície zamerané na zlepšovanie prevencie a riadenia rizík (a to aj vo vidieckych a v pobrežných oblastiach). Celkovo asi 3 miliardy EUR z EFRR, ESF a ENRF pomôžu Francúzsku predchádzať **účinkom zmeny klímy a zmierňovať ich**. Odhadovaný ročný pokles emisií skleníkových plynov bude približne 19 miliónov ton ekvivalentu CO₂.¹¹ A napokon sa z rozpočtu EŠIF použijú viac než 4 miliardy EUR (15 %) na zlepšenie výsledkov sústavy Natura 2000, zabezpečenie biodiverzity a obnovu ekologickej kontinuity. Podporí sa aj zlepšenie stavu ochrany viac než 465 000 ha biotopov. S cieľom ochraňovať životné prostredie a podporovať efektívne využívanie zdrojov sa v súlade s novou spoločnou rybárskou politikou podporí z ENRF udržateľnosť rybolovu a akvakultúry a zlepšia sa morské ekosystémy a vodná biodiverzita. Do roku 2023 sa zníži objem nechcených úlovkov o 12 000 ton a zvýši produkcia ekologickej akvakultúry o 282 ton.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Časť financovania (698 miliónov EUR), zameraného najmä na MSP a energetickú efektívnosť, sa poskytne prostredníctvom **finančných nástrojov**. Očakáva sa, že uvedený objem pôžičiek, rizikového alebo vlastného kapitálu sa v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013 zvýši viac než trojnásobne. Mal by sa preskúmať potenciál využívania finančných nástrojov na podporu IKT a efektívne využívanie zdrojov.

S cieľom **uľahčiť rozvoj miest** sa približne 10 % alokácie EFRR vynaloží na integrované opatrenie zamerané na udržateľný rozvoj miest. Z celkového rozpočtu na mestá sa použije 70 % na realizáciu mestských opatrení prostredníctvom integrovaných územných investícií. Na základe prístupu miestneho rozvoja vedeného komunitou sa budú z EPFRV naďalej **podporovať rozvojové stratégie zdola nahor vo vidieckych oblastiach** (pre každý program rozvoja vidieka sa dosiahne podiel 5 % programu LEADER).

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	40 (3 národné ¹² , 37 regionálnych)	30 (3 národné, 27 regionálnych)	1 (národný)	21
Dostupné prostriedky (EUR)	14 763 176 455	11 384 844 248	587 980 173	2 893 698 773 ¹³

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Pri prijatí francúzskej partnerskej dohody boli splnené všetky *ex ante* kondicionality na vnútroštátnej úrovni okrem jednej (nakladanie s odpadom). Na úrovni programov existuje množstvo akčných plánov súvisiacich okrem iného s dokončením stratégií inteligentnej špecializácie a s vymedzením a kvantifikáciou príslušných ukazovateľov.

3. Riadenie fondov EŠIF

¹¹ Toto je celkový súčet príslušných všeobecných výstupných ukazovateľov v programoch, ktorý predstavuje hodnotu tohto ukazovateľa.

¹² Európsky sociálny fond, iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí a technická pomoc.

¹³ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Francúzsko zúčastňuje.

Na vykonávanie fondov EŠIF sa zaviedol nový model správy, v rámci ktorého budú regionálne rady riadiť podstatnú časť plnenia programu (všetky súčasti EFRR a časť EPFRV a ESF). To viedlo k zložitej programovej štruktúre s celkovým počtom 71 programov (s výnimkou ETC) a k rozdeleniu zodpovednosti na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Riadiace orgány fondov EŠIF v súčasnosti pripravujú podmienky na zníženie administratívneho zaťaženia prijímateľov a vlastných zamestnancov. Patrí sem intenzívnejšie využívanie jednorazových platieb, využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov na úhradu výdavkov, zjednodušenie procesov (napr. elektronická správa fondov alebo e-súdržnosť), zabezpečenie konzistentnosti opatrení v rámci programov a medzi nimi a zlepšenie viditeľnosti pridanej hodnoty EÚ (napr. spoločná prezentácia všetkých fondov v jednom regionálnom monitorovacom výbore).

1. Fondy EŠIF v Nemecku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Napriek pozitívnym makroekonomickým trendom stojí Nemecko pred niekoľkými významnými strednodobými a dlhodobými výzvami. Demografické trendy sú negatívne – do roku 2030 sa očakáva zníženie populácie v produktívnom veku o 11,4 %, pričom ročný priemer bude 0,8 %. Napriek stúpajúcemu trendu je účasť žien na trhu práce stále pomerne nízka (55,6 % v ekvivalente plného pracovného času v roku 2014). Začínajúce podniky ťažko získavajú prístup k rizikovému kapitálu a viaceré sektory a regióny trpia nedostatkom požadovaných zručností. Nezamestnanosť zostáva v niektorých regiónoch pomerne vysoká. Aj keď dlhodobá nezamestnanosť v rokoch 2008 – 2014 klesla, stále postihuje takmer milión ľudí.

Z analýzy cieľov stratégie Európa 2020 vyplývajú zásadné nedostatky na regionálnej úrovni v oblasti zvyšovania výdavkov na výskum a inovácie, najmä pokiaľ ide o súkromné investície, a v oblasti dosahovania cieľov energetickej efektívnosti. Okrem toho sa dosiahol menší pokrok pri zlepšovaní študijných výsledkov sociálne znevýhodnených ľudí. Nemecko zostáva jednou z krajín, v ktorej je dosiahnuté vzdelanie do veľkej miery podmienené sociálno-hospodárskym prostredím.

Hlavné priority a výsledky

V období rokov 2014 – 2020 prostriedky EŠIF priamo prispievajú k plneniu stratégie Európa 2020. Zároveň sa kladie dôraz na kľúčové tematické ciele v súlade s politickými odporúčaniami v rámci európskeho semestra. Tieto ciele sa týkajú posilnenia výskumu, inovácií a konkurencieschopnosti, energetickej efektívnosti, zabezpečenia kvalifikovanej pracovnej sily a pomoci pre znevýhodnené skupiny.

Prostriedky z fondov pomôžu **zlepšiť inovačnú kapacitu a konkurencieschopnosť** hospodárstva a posilniť prepojenie medzi politikami v oblasti výskumu, inovácií a priemyslu. Aktívnou podporou výdavkov na výskum a vývoj sa prostriedky z fondov využijú na pritiahnutie súkromných investícií vo výške 883 miliónov EUR, aby sa doplnilo financovanie inovácií z verejných zdrojov. V Durínsku sa napríklad očakáva zvýšenie súkromných výdavkov na výskum a vývoj z 1,03 % HDP (2011) na 2 % (2023). Okrem toho sa predpokladá, že približne 4 milióny obyvateľov vidieckych oblastí budú využívať zlepšenú alebo novú širokopásmovú infraštruktúru.

Suma 4 miliardy EUR určená na **podporu MSP, poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry** prinesie vyššie investície súkromného sektora, vytvorenie 45 000 pracovných miest a zvýšenie produktivity. Do roku 2023 sa očakáva zvýšenie produkcie v akvakultúre o 4 700 ton a produkcie v systémoch recirkulácie o 4 300 ton. Viac než 13 000 poľnohospodárskych podnikov by malo dostať podporu na reštrukturalizáciu a modernizáciu. Podporu dostane aj 1 031 družstiev.

Prostriedky sa použijú na **zlepšenie zamestnateľnosti**. Prostriedky z ESF sa využijú na rekvalifikáciu a uľahčenie prístupu na trh práce. Odhaduje sa, že 108 000 dlhodobo nezamestnaných získa odbornú prípravu a 314 000 ľudí, predovšetkým zo znevýhodnených skupín, získa príležitosť zapojiť sa do celoživotného vzdelávania s cieľom vyplniť medzery v dosiahnutom vzdelaní. Z EPFRV sa podporí aj celoživotné vzdelávanie a odborná príprava ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, ako aj ďalších užívateľov pôdy a hospodárskych subjektov, pričom celkový počet zapojených účastníkov sa odhaduje na 80 000.

Pokiaľ ide o ciele v oblasti **energetiky a zmeny klímy**, prostriedky z fondov EŠIF vo výške troch miliárd EUR boli alokované na znižovanie emisií skleníkových plynov (očakávané

zníženie o 2,2 mil. ton ekvivalentu CO₂ ročne) a spotrebu primárnej energie verejných budov (o 233 000 MWh/ročne).

Vzhľadom na čoraz extrémnejšie výkyvy počasia v dôsledku zmeny klímy sa v niekoľkých nemeckých regiónoch venuje veľká pozornosť **prevencii rizík**, pričom sa počíta s tým, že približne 157 000 osôb bude mať úžitok z protipovodňových opatrení.

S cieľom **ochraňovať životné prostredie a podporovať efektívne využívanie zdrojov** prispeje ENRF v súlade s novou spoločnou rybárskou politikou k udržateľnosti rybolovu a akvakultúry a zlepšeniu morských ekosystémov a vodnej biodiverzity. Do roku 2023 sa predpokladá zníženie nechcených úlovkov o 80 ton a zvýšenie produkcie ekologickej akvakultúry o 220 ton. Prostriedkami z EPFRV sa podporí obnova, ochrana a posilnenie biodiverzity, ako aj poľnohospodárske a lesnícke systémy s vysokou ochrannou hodnotou: na 16 % poľnohospodárskej pôdy sa budú vzťahovať zmluvy o riadení na podporu biodiverzity a krajinných prvkov. Podpora z EPFRV na rozvoj udržateľného vodohospodárstva bude mať pozitívny vplyv na 7 % poľnohospodárskej pôdy. Prostriedky z EFRR sa využijú na riešenie environmentálnych problémov v mestských oblastiach, ako aj na investície do kultúrneho dedičstva.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Časť finančných prostriedkov (1,2 mld. EUR), zameraných najmä na inovácie a konkurencieschopnosť, MSP, energetickú efektívnosť, samostatnú zárobkovú činnosť, podnikanie a zakladanie podnikov, sa poskytne prostredníctvom **finančných nástrojov**. Očakáva sa, že objem pôžičiek, rizikového alebo vlastného kapitálu sa v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013 zvýši o 18 %. Mal by sa preskúmať potenciál využitia finančných nástrojov na podporu MSP.

Programy z fondov EŠIF zabezpečia efektívne využívanie **územných nástrojov**. S cieľom uľahčiť integrovaný mestský prístup sa približne 10 % alokácie EFRR vynaloží na integrované opatrenia na udržateľný rozvoj miest. Integrované územné investície sa využívajú v Bádensku-Württembersku a Šlezvicku-Holštajnsku. Prostredníctvom rozvoja vedeného komunitou sa zlepšia miestne partnerstvá (financované z viacerých zdrojov). V rámci programu LEADER sa očakáva vytvorenie viac než 1 500 pracovných miest.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	32 (1 národný, 31 regionálnych)	15 (2 národné, 13 regionálnych)	1	19
Dostupné prostriedky (EUR)	18 269 459 134	9 445 920 050	219 596 276	2 821 002 898 ¹⁴

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Na vnútroštátnej úrovni boli všetky všeobecné *ex ante* kondicionality splnené. Vypracovalo sa podrobné posúdenie na programovej úrovni podľa spolkového rozdelenia Nemecka. Na úrovni jednotlivých spolkových krajín nebolo splnených niekoľko kondicionalít. Väčšina z nich sa týka prípravy regionálnych stratégií pre inteligentnú špecializáciu a bude sa musieť splniť podľa schválených akčných plánov.

3. Riadenie fondov EŠIF

Na maximalizovanie výhod vyplývajúcich z fondov EŠIF sa využije široký rozsah doplnkových politických nástrojov na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ (Horizont

¹⁴ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Nemecko zúčastňuje.

2020). V šiestich spolkových krajinách sa zriadia spoločné monitorovacie výbory (pre EFRR/ESF alebo EFRR/ESF/EPFRV).

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Riadiace orgány fondov EŠIF pripravujú podmienky na zníženie administratívneho zaťaženia prijímateľov a orgánov. Patria sem konsolidácia niektorých funkcií (napr. zníženie počtu sprostredkovateľských orgánov), intenzívnejšie využívanie jednorazových platieb, zjednodušenie procesov (napr. elektronická správa fondov alebo e-súdržnosť), zabezpečenie konzistentnosti opatrení v rámci programov a medzi nimi a zlepšenie viditeľnosti pridanej hodnoty EÚ (napr. spoločná prezentácia všetkých fondov).

1. Fondy EŠIF v Grécku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Po hospodárskej kríze prechádzalo grécke hospodárstvo šesť rokov recesiou a jeho HDP do roku 2013 klesol približne o 25 %. V druhom štvrťroku 2015 dosiahla nezamestnanosť 25,2 %, pričom nezamestnanosť mladých ľudí patrí k najvyšším v EÚ (viac než 50 %). Počet ľudí, ktorým hrozí chudoba alebo sociálne vylúčenie, sa zvýšil z 27,6 % celkovej populácie v roku 2009 na 36 % v roku 2014. Mierne zvýšenie HDP v Grécku v roku 2014 (0,8 %) bolo pod priemerom EÚ; je to ukazovateľom závažných problémov s konkurencieschopnosťou a nedostatku štrukturálnych zmien. Podniky nie sú konkurencieschopné, pretože majú nízku produktivitu a nedokážu sa špecializovať na činnosti s vysokou pridanou hodnotou a inovácie. K ďalším výzvam patria inštitucionálne prekážky, demotivačné faktory pre rozvoj podnikov a nízka úroveň podnikania vo vidieckych oblastiach a v oblastiach závislých od rybolovu.

Hlavné priority a výsledky

Potrebný je **nový model rastu**. Približne 25 % prostriedkov z EŠIF je pridelených na kľúčovú strategickú prioritu **zlepšovania konkurencieschopnosti a navonok orientovaného podnikania** v sektoroch ako cestovný ruch, poľnohospodárstvo a akvakultúra (rast produkcie o 26,3 %), výroba, služby pre podniky a logistika. Kľúčom k úspechu sú stratégie pre inteligentnú špecializáciu vybudované na konkurenčnej výhode každého regiónu. Kľúčovou výzvou je zvýšenie investícií súkromného sektora do výskumu a technologického rozvoja; očakáva sa, že výdavky na výskum a vývoj sa do konca programového obdobia zvýšia z 0,67 % HDP v roku 2011 na 1,2 % a podnikové výdavky z 0,18 % HDP v roku 2011 na 0,4 %.

Základnou prioritou po kríze je **podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti, sociálneho začlenenia a boj proti chudobe**. Dôraz sa kladie na riešenie štrukturálnych problémov na trhu práce, zlepšovanie **účinnosti gréckeho vzdelávacieho systému a systému odbornej prípravy a prechodu na trh práce** a podporu aktívneho začlenenia. Investície do zamestnanosti (91 500 prijímateľov) a odbornej prípravy (58 000 prijímateľov) sú zamerané najmä na nezamestnaných a dlhodobo nezamestnaných vo veku 30 až 44 rokov a mladých ľudí. Podporu získa približne 134 000 mladých ľudí vo veku 15 až 29 rokov, a to najmä v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Zlepšením prístupu k službám starostlivosti o deti sa zvýši aktívne začlenenie a zlepšia sa pracovné príležitosti približne pre 70 000 žien ročne. Zlepšené zdravotné služby a služby elektronického zdravotníctva zvýšia úroveň zdravotnej starostlivosti pre 3,2 mil. občanov.

Kľúčovým stimulom rastu je **ochrana životného prostredia a prechod na ekologické hospodárstvo**. Podpora energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti je kľúčovou prioritou, prostredníctvom ktorej sa očakáva rast ekologického podnikania. Využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v pomere k hrubej konečnej spotrebe má vzrásť z 13,83 % v roku 2013 na 20 % v roku 2020. Spotreba primárnej energie klesne podľa odhadov o 2,85 Mtoe v roku 2020 v porovnaní s rokom 2005, pričom emisie skleníkových plynov v sektoroch mimo ETS sa majú znížiť o 4 % v porovnaní s rokom 2005. Očakáva sa, že investície do životného prostredia a klímy dosiahnu približne 1,5 mld. EUR a budú viesť k vytvoreniu 16 000 pracovných miest.

S cieľom zlepšiť **kvalitu životného prostredia** sa bude klásť dôraz na účinné nakladanie s odpadom a podporu recyklácie, využívanie odpadu ako zdroja, ochranu a racionálny manažment vodných zdrojov, ako aj ochranu a obnovu morských biologických zdrojov. Vďaka EŠIF by sa objem zhodnoteného komunálneho odpadu mal zvýšiť z 18 % (2011) na 68 % (2020), objem recyklovaného recyklovateľného odpadu z 30 % (2011) na 54 % (2020)

a percentuálny podiel komunálneho odpadu uskladňovaného na skládkach by sa mal znížiť z 82 % (2011) na 32 % (2020).

V **sektore dopravy** je hlavným cieľom prepracovať systém vnútroštátnej dopravy a podporiť kombinovanú dopravu (prepravu tovarov pomocou viacerých spôsobov dopravy), aby sa Grécko stalo hlavnou bránou do Európy a dopravným uzlom Balkánu a Stredozemia. V prípade železničnej siete sú kľúčovými prioritami pokrok pri **integrácii** železničnej siete TEN-T zo severu na juh s cieľom zabezpečiť interoperabilitu a prijatie európskeho systému riadenia železničnej dopravy. Rovnako dôležité sú aj železničné spojenia do základných prístavov a nákladových centier siete TEN-T s cieľom podporiť kombinovanú dopravu a modernizáciu systému nákladnej dopravy. Pokiaľ ide o cestnú dopravu, dôraz sa kladie na dokončenie základnej cestnej siete TEN-T a prípravu komplexnej siete TEN-T.

Predpokladom udržateľného rozvoja je **zlepšenie inštitucionálnych kapacít a účinnosť verejných orgánov a miestnych samospráv**. Tým sa okrem iného pomôže účinnému a efektívnemu vykonávaniu partnerskej dohody na roky 2014 – 2020. Tento cieľ sa zameriava na posilnenie organizačnej, inštitucionálnej a operačnej kapacity ústrednej vlády, regionálnych a miestnych orgánov a rozvoj ľudských zdrojov vo verejnom sektore, ako aj zvýšenie účinnosti a kvality justície.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Prostredníctvom **finančných nástrojov** by sa mohlo poskytnúť približne 300 miliónov EUR. Väčšia časť podpory bude nasmerovaná do MSP a menšia do sektorov energetiky a životného prostredia. Grécko plánuje využívať dostupné **územné nástroje**. Mestské orgány budú presadzovať udržateľný rozvoj miest prostredníctvom integrovaných územných investícií. Prostredníctvom miestneho rozvoja vedeného komunitou sa zlepšia miestne partnerstvá vo vidieckych oblastiach a v oblastiach závislých od rybolovu.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	18 (5 národných, 13 regionálnych)	1	1	11
Dostupné prostriedky (EUR)	15 275 247 163	4 718 291 793	388 777 914	984 699 568 ¹⁵

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

V čase prijatia operačných programov na obdobie rokov 2014 – 2020 zostáva nesplnených niekoľko *ex ante* kondicionalít vrátane troch špecifických pre ENRF. Vypracovali sa akčné plány a v mnohých investičných oblastiach (napríklad stratégie pre výskum a inovácie v oblasti IKT pre inteligentnú špecializáciu a tuhý odpad) sa zaviedla doložka o doložka o automatickom pozastavení. Znamená to, že finančné prostriedky nemožno aktivovať, kým nie sú dokončené príslušné opatrenia.

3. Riadenie fondov EŠIF

Právnymi predpismi sa zaviedla nová štruktúra riadenia, v ktorej sa znižuje počet sprostredkovateľských orgánov a delegácií, zavádzajú sa opatrenia na zjednodušenie systému a zrýchľuje sa realizácia. Jej cieľom je aj posilnenie administratívnej kapacity vykonávacích orgánov. Posilnilo sa navrhovanie programov, programovanie prostriedkov a koordinácia fondov EŠIF, zaviedli sa opatrenia proti podvodom a ustanovenia o bezproblémovom prechode. Na základe nedávno schválených zmien nariadenia sa uvoľnila ďalšia likvidita pre Grécko na finalizáciu vykonávania projektov z obdobia rokov 2007 – 2013 a hladký začiatok obdobia rokov 2014 – 2020 tým, že sa zvýšilo spolufinancovanie gréckych programov

¹⁵ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Grécko zúčastňuje.

z prostriedkov EÚ.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Žiadosti o financovanie a výkazy výdavkov musia najnovšie prijímatelia predkladať elektronicky. Zaviedlo sa povinné online spracovanie *ex ante* kontroly súťažných podkladov a služieb obstarávania. Pre určité kategórie operácií z ESF sa zaviedli zjednodušené možnosti vykazovania nákladov. Na schválenie projektu je najnovšie potrebných menej ministerských podpisov. Zrýchlil sa proces schvaľovania environmentálnych podmienok pre spolufinancované projekty. Zaviedli sa zlepšenia právnych predpisov a archeologických povolení na vyvlastnenie. A napokon vnútroštátny právny predpis prijatý v decembri 2014 stanovuje preskúmanie a zjednodušenie všetkých postupov potrebných na realizáciu rôznych projektov EŠIF.

1. Fondy EŠIF v Maďarsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Napriek tomu, že Maďarsko závažne postihla hospodárska a finančná kríza, hospodárstvo sa začalo v roku 2014 zotavovať. Pri plnení vnútroštátnych cieľov stratégie Európa 2020 existujú však stále závažné nedostatky. Inovačné činnosti a konkurencieschopnosť MSP sú na nízkej úrovni. Je potrebné zvýšiť výdavky na výskum a inovácie, ako aj využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a zlepšiť energetickú efektívnosť a efektívnosť využívania zdrojov. Maďarsko okrem toho zápasí s nízkou úrovňou zamestnanosti a s chudobou, ktorá nerovnomerne ovplyvňuje niektoré znevýhodnené územia a skupiny. Na regionálnej aj miestnej úrovni pretrvávajú veľké rozdiely a vidiecke oblasti takisto zaostávajú. Tieto problémy sa odrážajú v politických odporúčaniach vypracovaných v kontexte európskeho semestra.

Hlavné priority a výsledky

Na hospodársky rozvoj a vytváranie pracovných miest bude vyčlenených 60 % prostriedkov z fondov EŠIF. Prostriedkami z fondov sa podporí **inovačná činnosť a konkurencieschopnosť podnikov**, čím sa zvýši ich pridaná hodnota a integrácia do medzinárodného hodnotového reťazca, a to aj prostredníctvom lepšieho prístupu k financovaniu. Očakáva sa, že pomocou podpory vo výške 2,2 mld. EUR sa výdavky podnikov na výskum a vývoj zvýšia z 0,56 % na 0,71 % HDP. S cieľom rozšíriť vedomostnú základňu plánuje Maďarsko zvýšiť podiel inovačných spoločností spolupracujúcich s výskumnými inštitúciami o 20 % v porovnaní s rokom 2010. **Sumou 2,9 mld. EUR sa prispeje k zvýšeniu čistých príjmov MSP o 25 %** a čistého príjmu z vývozu MSP o 30 %. K tomu bude patriť zvýšenie kvality a dostupnosti podnikovej infraštruktúry, ako aj priameho rozšírenia kapacity. Významná podpora sa poskytne na modernizáciu sektorov poľnohospodárstva, rybárstva a potravinárstva, podnietenie spolupráce medzi poľnohospodármi, podporu mladých poľnohospodárov a rozvoj krátkych dodávateľských reťazcov. Očakáva sa, že celková hodnota produkcie akvakultúry sa zvýši o 42 %.

Suma 3,3 mld. EUR sa použije na posilnenie **trhu práce**. Opatrenia aktívnej politiky trhu práce by mali pomôcť **minimálne 150 000 znevýhodneným** uchádzačom o prácu vrátiť sa na otvorený trh práce. Ďalším 150 000 mladým ľuďom, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, poskytnú úrady práce personalizované služby. Vďaka 18 000 novým miestam v detských jasliach a materských školách sa zlepši kvalita a dostupnosť starostlivosti o deti. Investície pomôžu pri využívaní endogénneho potenciálu cestovného ruchu a zlepšia pracovné príležitosti v sektoroch s vysokým podielom manuálnej práce, ako je napríklad poľnohospodárstvo.

Suma 689 miliónov EUR sa použije na opatrenia na podporu **rozvoja IKT** s cieľom zmierniť rozdiely medzi vidiekom a mestom zvýšením širokopásmového pokrytia a pripojením ďalšieho milióna domácností k širokopásmovým sieťam, ako aj na zlepšenie efektívnosti podnikov.

Na podporu **prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** sa použijú 3 miliardy EUR. **Energetická efektívnosť** podnikov, obytných a verejných budov by sa mala zlepšiť a miera energie vyrobenej z **obnoviteľných zdrojov** dosiahnuť do roku 2020 vnútroštátny cieľ 14,65 %. Opatrenia prispejú aj k **zníženiu emisií skleníkových plynov**. Viac než 1 miliarda EUR sa alokuje na **podporu adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizík**. Z primeraných protipovodňových opatrení bude mať prospech viac než milión ďalších obyvateľov a zlepšením vodného hospodárstva sa zmiernia nepriaznivé účinky zmeny klímy. Investície pomôžu zlepšiť systémy odolnosti voči katastrofám a zvládania katastrof. Sumou takmer 3,4 mld. EUR podporia fondy **environmentálnu ochranu a efektívne využívanie zdrojov**. Finančné prostriedky sa využijú aj na nakladanie s odpadovými vodami, aby sa

zabezpečil prístup k lepšiemu čisteniu odpadových vôd pre väčšiu časť populácie. Finančné prostriedky sa využijú aj na zabezpečenie toho, aby 100 % pitnej vody malo primeranú kvalitu. Podstatne sa zlepši opätovné využitie a recyklácia odpadu. Intervencie budú viesť k **posilneniu ochrany prírody a obnove poškodených ekosystémov**, lepším poľnohospodárskym a lesníckym postupom a podpore ekologického prístupu v súvislosti s povrchovými a podzemnými vodami. Očakáva sa, že ochrana a rozvoj miest prírodného a kultúrneho dedičstva pritiahne viac než 1,6 mil. návštevníkov ročne. Podpora sa plánuje aj pre 100 zariadení pre akvakultúru, ktoré poskytujú environmentálne služby.

Z prostriedkov 3,3 mld. EUR vyčlenených na oblasť **dopravy** sa zabezpečí vybudovanie viac než 230 km nových ciest v systéme TEN-T, rekonštrukcia alebo modernizácia viac než 275 km železničných tratí, vybudovanie alebo zlepšenie 50 km vnútrozemských vodných ciest, vybudovanie alebo modernizácia viac než 130 km električkových trás, trás metra a prímestských železničných spojení, vybudovanie 48 km a rekonštrukcia a modernizácia 96 km ciest napojených na systém TEN-T.

V oblasti **sociálneho začlenenia** sa takmer 2,4 mld. EUR použije na zmiernenie a prevenciu chudoby, a to najmä u detí tým, že sa zabezpečí lepší prístup ku kvalitným verejným službám a zlepšia sa životné podmienky predovšetkým v znevýhodnených regiónoch. Z fondov sa podporí aj prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v sektoroch zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb. Aktívne opatrenia začlenenia sa budú týkať približne 70 000 osôb a zo zlepšených zdravotných služieb bude mať prospech viac než 300 000 ľudí. Vyčlenené prostriedky na **vzdelanie** vo výške 1,7 mld. EUR budú zamerané na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky na 10 %, zmiernovanie nerovností v školskom systéme zabezpečením rovnakého prístupu k bežnému vzdelaniu pre všetkých vrátane rómskych žiakov a na zlepšenie kvality formálneho a neformálneho vzdelávania, ktoré sa bude týkať viac než 150 000 žiakov. Ďalšie opatrenia sú určené na zvýšenie účasti znevýhodnených osôb na terciárnom vzdelávaní a zlepšenie systému duálneho odborného vzdelávania. Viac než 600 miliónov EUR sa použije na zlepšenie účinnosti verejnej správy, verejných služieb vrátane opatrení na predchádzanie korupcii, ako aj rozsiahle využitie riešení elektronickej verejnej správy.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Maďarsko alokovalo na **finančné nástroje** 2,3 mld. EUR, čo je takmer trojnásobok v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013. Využívanie finančných nástrojov sa rozšíri na výskum, vývoj a inovácie, energetiku, IKT a sociálne hospodárstvo. Použije sa široká škála integrovaných nástrojov územného rozvoja. Viac než 1 miliarda EUR sa alokovala na integrované opatrenia udržateľného rozvoja miest. Miestne iniciatívy sa posilnia prostredníctvom rozvoja vedeného komunitou vo vidieckych a mestských oblastiach.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	7 (5 národných, 2 regionálne)	1	1	9
Dostupné prostriedky (EUR)	21 544 112 983	3 430 664 493	39 096 293	1 106 996 669 ¹⁶

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

V niektorých oblastiach investícií sa nedokončili strategické rámce a je potrebné ich vykonať v súlade so schválenými a podrobne monitorovanými akčnými plánmi. Jedna z kľúčových nespĺnených *ex ante* kondicionalít sa týka verejného obstarávania.

3. Riadenie fondov EŠIF

¹⁶ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Maďarsko zúčastňuje.

Existuje silná centrálna koordinácia využívania prostriedkov z fondov EŠIF v období rokov 2014 – 2020. Päť programov v rámci politiky súdržnosti je financovaných z viacerých fondov tým, že sa kombinuje využívanie EFRR, KF a ESF. S cieľom zjednodušiť koordináciu a zabezpečiť jednotnosť programov bude okrem monitorovacích výborov jednotlivých programov zriadený monitorovací výbor na úrovni partnerskej dohody.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Maďarsko plánuje niekoľko opatrení na zníženie administratívnej záťaže prijímateľov, ako napríklad pripojenie IT systému na riadenie pomoci EÚ k verejným certifikovaným databázam, ročné plánovanie výziev na predkladanie ponúk, využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov, konsolidácia niektorých funkcií (na poskytovanie služieb z jednotného kontaktného miesta) a zjednodušenie usmernení.

1. Fondy EŠIF v Írsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Írsko je plne zapojené do procesu európskeho semestra, pričom stále podlieha kontrolným misiám po ukončení programu. Napriek výraznému zlepšeniu ekonomickej prognózy si niektoré otázky vyžadujú osobitnú pozornosť: vysoké úrovne dlhu, zostávajúce výzvy vo finančnom sektore (najmä pokiaľ ide o ziskovosť bánk) a dlhodobá nezamestnanosť. Zlepšené makroekonomické prostredie malo priaznivý vplyv na MSP, lebo im umožnilo stabilizovať sa po dlhom období tiesne. Znížená úroveň dopytu po úveroch vykazuje znaky obnovy. Banky už zriedka odmietnu žiadosť MSP o úver, úrokové sadzby sú však vyššie, než je priemer eurozóny. Veľké výzvy zostávajú v oblasti nezamestnanosti mladých ľudí. Írsko trpí nedostatočnou úrovňou digitálnych zručností, keďže 42 % pracovnej sily má malé alebo nemá žiadne digitálne zručnosti. Rekvalifikácia a zvýšenie kvalifikácie predstavujú výzvy pre systém vzdelávania a odbornej prípravy a znevýhodnené skupiny majú sťažený prístup k terciárnemu vzdelávaniu.

Analýza cieľov stratégie Európa 2020 vykazuje určité nedostatky v plnení. Zamestnanosť sa vo vekovej skupine 20 až 64 rokov v druhom štvrtroku 2015 zvýšila na 68,6 % (cieľ stratégie Európa 2020 je 75 %) a investície do výskumu a vývoja dosiahli 2 % HDP (cieľ stratégie Európa 2020 sú 3 %). Pokiaľ ide o zníženie skleníkových plynov, Írsko podľa všetkého nesplní cieľ a nedosiahne do roku 2020 zníženie emisií o 2 % v porovnaní s rokom 2005. Zdá sa, že súčasný politický, trhový a rozpočtový rámec nebude Írsku postačovať na postupné dosiahnutie cieľa v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2020. Pokiaľ ide o predčasné ukončenie školskej dochádzky a terciárne vzdelávanie, v posledných rokoch vykazuje Írsko pozitívny trend a dosahuje lepšie výsledky, než je priemer EÚ.

Hlavné priority a výsledky

V období rokov 2014 – 2020 sa prostriedky z fondov EŠIF zameriavajú priamo na stratégiu Európa 2020. Sústreďujú sa na kľúčové tematické ciele v súlade s politickými odporúčaniami v rámci európskeho semestra.

Prostriedky vo výške 186,9 milióna EUR sa použijú na podporu investícií podnikov do výskumu a inovácií a **vytvorenie prepojení a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a sektorom vysokoškolského vzdelávania**. V regióne Southern and Eastern by sa malo vytvoriť 690 nových výskumných pozícií vo výskumných centrách, ktoré partnersky spolupracujú so 143 spoločnosťami. Očakáva sa, že počet spoločností zapojených do financovaných centier strategického výskumu sa prostredníctvom intenzívnejšieho rozvoja aplikovaného výskumu zvýši z 529 na 713. V regióne Border, Midland and Western by sa mal počet spoločností zapojených do centier strategického výskumu zvýšiť zo 103 na 159.

Do rozšírenia širokopásmovej siete ďalšej generácie na všetky mestá a dediny na celom území, ktoré ešte túto službu nevyužívajú, sa investuje 75 miliónov EUR.

Investíciami vo výške 283,8 mil. EUR sa podporí **kapacita MSP v sektoroch poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry**, aby mohli rásť na regionálnych, národných a medzinárodných trhoch a zapojiť sa do inovačných procesov. Investície budú smerovať aj na **zvýšenie úrovne inovačných postupov v poľnohospodárskom sektore a posilnenie prepojení medzi výskumom, technologickým rozvojom a najlepšimi postupmi v danej oblasti**. Odhaduje sa, že v regióne Southern and Eastern sa v rámci MSP vytvorí 17 000 nových pracovných miest v 14 cieľných sektoroch inteligentnej špecializácie. V regióne Border, Midland and Western sa v rámci MSP, ktoré sú klientmi agentúry Enterprise Ireland, vytvorí 4 500 pracovných miest.

Suma 433,5 milióna EUR sa využije na **podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo** vo všetkých sektoroch. Investície sa využijú na podporu uhlíkovo efektívnych

poľnohospodárskych postupov a zvýšenie priemernej energetickej výkonnosti v írskych domácnostiach.

Suma 704,8 milióna EUR sa investuje do **podpory adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizík**. Dôraz sa bude klásť na realizáciu efektívnejších metód rybolovu a poľnohospodárskej výroby, zvýšenie miery využívania technológií a postupov na zníženie emisií, zabraňovanie pôdnej erózii, zvýšenie nárazníkového príbrežného pásma, efektívnejšie využívanie energie a zvýšenie využívania a výroby energie z obnoviteľných zdrojov.

Suma 838,3 mil. EUR sa investuje do **zachovania a ochrany životného prostredia a podpory efektívneho využívania zdrojov**. Investície sa zamerajú na zlepšenie postupov využívania živín v poľnohospodárstve, ochranu a zachovanie biodiverzity a morských ekosystémov, zlepšenie kvality vody, podporu udržateľného rybolovu a akvakultúry (zníženie nechcených úlovkov o 10 000 ton a zvýšenie produkcie ekologickej akvakultúry o 3 000 ton do roku 2023) a zlepšenie hospodárskych a fyzických podmienok vo vybratých mestských oblastiach v regiónoch Border Midland and Western a Southern and Eastern.

Suma 307,3 mil. EUR sa investuje do **podpory udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily**. Tým sa podľa očakávania pomôže takmer 140 000 nezamestnaným vrátane dlhodobo nezamestnaných a mladých nezamestnaných získať zamestnanie alebo zapojiť sa do procesu vzdelávania či odbornej prípravy. Investície budú zamerané aj na zvýšenie pracovných príležitostí v pobrežných komunitách.

Suma 350,8 mil. EUR sa investuje do **podpory sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a diskriminácii**. Tým sa zabezpečí, že osoby vylúčené z trhu práce budú mať príležitosť „druhej šance“ na získanie vzdelania a odbornej prípravy a viac dospelých bude mať prístup k programom gramotnosti, matematickej gramotnosti a výučbe jazykov. Očakáva sa, že do roku 2023 sa do programov zamestnateľnosti zapojí vyše 70 000 osôb zo znevýhodneného prostredia. V poľnohospodárskom sektore sa zriadia skupiny na prenos poznatkov, a to najmä na zabezpečovanie poskytovania environmentálnych a verejných statkov.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Írsko zvažuje využiť **finančné nástroje** na riešenie kolísania cien v poľnohospodárskom sektore. Mal by sa preskúmať aj rozsah využívania finančných nástrojov na zlepšenie energetickej efektívnosti v oblasti sociálneho bývania.

Írsko plánuje využívať dostupné územné nástroje. Na realizáciu programu LEADER v rámci EPFRV sa využíva miestny rozvoj vedený komunitou a na realizáciu ENRF financovanie miestnych akčných skupín pre rybolov. Približne 7 % prostriedkov z EPFRV bude alokovaných na program LEADER (153 miliónov EUR). Írsko neplánuje využívať integrované územné investície. Suma 40 miliónov EUR sa investuje do udržateľného rozvoja miest. Pri realizácii sa zohľadní stratégia pre morskú oblasť Atlantiku.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	3 (1 národný, 2 regionálne)	1 národný	1 národný	6
Dostupné prostriedky (EUR)	1 019 788 509	2 190 592 153	147 601 979	1 135 072 901 ¹⁷

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Všetky všeobecné *ex ante* kondicionality na vnútroštátnej a regionálnej úrovni sú splnené.

3. Riadenie fondov EŠIF

Na maximalizovanie výhod vyplývajúcich z fondov EŠIF sa využije široký rozsah doplnkových nástrojov EÚ (Horizont 2020) a vnútroštátnych politických nástrojov. Írsko

¹⁷ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Írsko zúčastňuje.

zaviedlo mechanizmy na zabezpečenie koordinácie medzi fondmi EŠIF a ďalšími nástrojmi EÚ a vnútroštátnymi nástrojmi.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Riadiace orgány fondov EŠIF pripravujú podmienky na zabezpečenie účinného zníženia administratívneho zaťaženia prijímateľov a orgánov. Patrí k nim intenzívnejšie využívanie jednorazových platieb a zjednodušených možností vykazovania nákladov.

1. Fondy EŠIF v Taliansku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Taliansko po hlbokjej a dlhotrvajúcej recesii, ktorou sa jeho ekonomická výkonnosť ešte viac oddialila od ostatných krajín EÚ, zaznamenáva začínajúce avšak slabé oživenia hospodárstva. Nezamestnanosť je kriticky vysoká u mladých ľudí, žien a v južnom Taliansku. Hospodárska kríza ešte viac vystupňovala dlhodobé sociálno-ekonomické rozdiely medzi severným a stredným Talianskom na jednej strane a južným Talianskom, ktoré je tradične hlavným prijímateľom prostriedkov z EŠIF, na druhej strane. Prostriedky z EŠIF pomôžu reagovať na viacero politických odporúčaní EÚ v kontexte európskeho semestra, predovšetkým v oblasti vzdelávania a trhu práce, prístavov a logistiky, verejnej správy a justičného systému, ako aj riadenia fondov.

Hlavné priority a výsledky

EŠIF sa realizujú prostredníctvom 74 národných, multiregionálnych a regionálnych programov. Tieto zahŕňajú veľmi rozdielne sociálne, hospodárske a administratívne reality a výzvy, ktoré si vyžadujú vysoko diverzifikovanú stratégiu pri využívaní zdrojov. Medzi hlavné priority fondov patrí: rozvoj podnikateľského prostredia priaznivého pre inovácie, zavedenie účinnej infraštruktúry a riadenia prírodných zdrojov, zvyšovanie účasti na trhu práce, podpora sociálneho začlenenia, zlepšenie vzdelávania, zlepšenie administratívnej kapacity a riadenia programov EŠIF, najmä v menej rozvinutých regiónoch.

Takmer 3,8 mld. EUR z EŠIF sa vynaloží na **výskum a inovácie** s cieľom pomôcť Taliansku dosiahnuť jeho cieľ stratégie Európa 2020, t. j. investovať 1,53 % HDP do výskumu a inovácií (aktuálny údaj: 1,26 %). Výdavky na výskum a inovácie, ako aj vyše 7,8 mld. EUR pre **MSP v sektoroch poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry** poskytnú silnú a koordinovanú podporu s cieľom obnoviť celkovú konkurencieschopnosť Talianska. Dve miliardy EUR, ktoré sa vynaložia na **ultraširokopásmovú infraštruktúru** a služby IT, takisto podporia konkurencieschopnosť a zároveň umožnia Taliansku dosiahnuť jeho ciele v rámci stratégie digitálnej agendy. Viac ako 2,7 mld. EUR pôjde na **modernizáciu železničnej a námornej infraštruktúry** v menej rozvinutých častiach krajiny s cieľom zabezpečiť skutočný posun k udržateľnej mobilite. Okrem toho sa takmer 4 miliardy EUR vynaložia na investície, ktorými sa podporí prechod Talianska na **nízkouhlíkové hospodárstvo**. To pomôže Taliansku splniť jeho cieľ stratégie Európa 2020, t. j. 20 % zníženie spotreby primárnej energie.

Najvyššou prioritou bude **investovanie do ľudského kapitálu a pomoc ľuďom vstúpiť na trh práce**, pričom dôraz sa bude klásť na boj proti nezamestnanosti mladých ľudí. Taliansko vynaloží viac než 4,7 mld. EUR z EŠIF, aby priblížilo mieru zamestnanosti k svojmu cieľu v rámci stratégie Európa 2020 (67 – 69 %). Bude to zahŕňať poskytovanie prispôsobených služieb pre 560 000 mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy v rokoch 2014 a 2015. Štyri miliardy EUR sa vynaložia na **iniciatívy na znižovanie chudoby a sociálneho vylúčenia** pre približne 2,2 mil. ľudí. Ďalšie štyri miliardy EUR sa vynaložia na prispôsobenie vzdelávania potrebám trhu práce a znižovanie predčasného ukončenia školskej dochádzky na 16 % do roku 2020. Z týchto opatrení bude mať úžitok viac ako 2,8 mil. žiakov a študentov.

Z prostriedkov EŠIF sa podporí konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho a potravinárskeho sektora, udržateľné využívanie prírodných zdrojov, opatrenia v oblasti biodiverzity a klímy, čo bude priaznivý vplyv na **vidiecke oblasti**. Významne sa prispeje aj k dosiahnutiu cieľov digitálnej agendy.

Prostredníctvom EŠIF sa podporia aj nové možnosti rastu v rámci „modrého hospodárstva“, najmä v rámci stratégie EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora. Z prostriedkov EFNR sa podporí vykonávanie novej spoločnej rybárskej politiky s dôrazom na prechod k lepšej

environmentálnej udržateľnosti hospodárskych činností v rybolove a akvakultúre. Prostredníctvom EFNR sa prispeje k zvýšeniu čistého zisku pri rybolove o 30 % a zdvojnásobeniu produkcie ekologickej akvakultúry.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Približne 2,187 mil. EUR sa bude poskytovať prostredníctvom **finančných nástrojov**, najmä prostredníctvom finančného nástroja pre MSP a inovácie a v menšej miere prostredníctvom finančného nástroja pre energetickú efektívnosť, ako aj zamestnanosť a trh práce. Táto suma doplnená o zostávajúce zdroje z predchádzajúceho programového obdobia je v súlade s investičnými stratégiami rôznych programov a absorpčnou kapacitou preukázanou v období rokov 2007 – 2013. Ďalšie možnosti rozšíriť rozsah a/alebo zvýšiť objem prostriedkov vyčlenených na finančné nástroje budú preskúmané ako súčasť výsledku prebiehajúcich posudzovaní *ex ante*.

Stratégia Talianska týkajúca sa rozvoja miest bude zahŕňať centrálnu riadenú zložku pozostávajúcu z národného programu pre 14 „metropolitných“ oblastí v krajine. Bude dopĺňať stratégie rozvoja miest v regionálnych programoch, ktoré sa väčšinou realizujú prostredníctvom špecifických osí a v niekoľkých prípadoch prostredníctvom integrovaných územných investícií. Osobitná územná stratégia, ktorá sa má realizovať prostredníctvom regionálnych programov, bola vypracovaná pre tzv. „vnútorné oblasti“. Ide predovšetkým o vidiecke oblasti vymedzené na základe kritérií ako demografia, depopulácia a úroveň služieb. Prístup LEADER financovaný prostredníctvom EŠIF bude mať dôležitú úlohu z hľadiska územného rozvoja vidieckych spoločenstiev a hospodárstiev.

KLúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	50 (11 národných alebo multiregionálnych, 39 regionálnych)	23 (21 regionálnych, 2 národné)	1	15
Dostupné prostriedky (EUR)	31 686 254 105	10 444 380 767 ¹⁸	537 262 559	1 996 244 281 ¹⁹

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Taliansko má *ex ante* kondicionality na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni. Tieto výsledky vyplývajú z jeho ústavnej štruktúry a rozdelenia právomocí medzi vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi (hoci v súčasnosti predmetom reformy). Taliansko nesplnilo 3 všeobecné *ex ante* kondicionality, 2 špecifické pre ENRF a 10 tematických. Všeobecné kondicionality (verejné obstarávanie, životné prostredie a štátna pomoc) sú obzvlášť dôležité, pretože právne predpisy a postupy v týchto oblastiach sú naďalej hlavnou príčinou nezrovnalostí, čo sťažuje využívanie fondov účinným spôsobom. Pokiaľ ide o tematické kondicionality, akčné plány sú potrebné v oblastiach, akými sú stratégie inteligentnej špecializácie, IT, doprava, energetická efektívnosť a aktívne začlenenia.

3. Riadenie fondov EŠIF

Významné nedostatky administratívnej kapacity pri riadení fondov opakovane bránili ich účinnosti. Platí to najmä v menej rozvinutých regiónoch južného Talianska, ako bolo identifikované v piatich po sebe nasledujúcich politických odporúčaniach v rámci európskeho semestra od roku 2011. Ak zohľadníme túto skutočnosť, programy, ktoré spolufinancuje EÚ, budú musieť dopĺňať plány na posilnenie administratívy. Tieto plány sú navrhnuté tak, aby sa zaručilo, že orgány zodpovedné za fondy majú základnú štruktúru a zručnosti potrebné na riadenie zdrojov, ktoré sú im zverené. Programy EŠIF budú riešiť nedostatky v oblasti

¹⁸ Vrátane 14 670 000 EUR, ktoré zodpovedajú prevodu z prvého piliera (uplatnenie stropu).

¹⁹ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Taliansko zúčastňuje.

verejného obstarávania, štátnej pomoci, boja proti podvodom a korupcii: tieto oblasti sú nesmierne dôležité na zabezpečenie toho, že sa fondy budú riadne spravovať. Programy EŠIF budú zahŕňať aj národný program plne zameraný na zlepšenie verejnej správy vo všeobecnosti.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Riadiace orgány fondov EŠIF pripravujú podmienky na zníženie administratívneho zaťaženia prijímateľov a verejnej správy. Tieto zahŕňajú väčšie využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov a zlepšenie špeciálneho informačného systému.

1. Fondy EŠIF v Lotyšsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Lotyšské hospodárstvo začalo v roku 2011 opäť rásť. Zlepšil sa trh práce a miera zamestnanosti (70,7 %) je nad priemerom EÚ (2014). Dlhodobá nezamestnanosť, nezamestnanosť mladých a podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, klesli pod priemer EÚ. V Lotyšsku sa realizuje iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

Nedostatočné verejné financovanie výskumu a inovácií a jeho roztrieštený systém spôsobujú podpriemerný výkon vedeckého výskumu a poškodzujú konkurencieschopnosť. Lotyšsko má vysokú mieru chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj vysokú mieru nerovnosti v spoločnosti. Treba urobiť viac preto, aby sa systém odborného vzdelávania stal prítiažlivejším pre mladých ľudí. Je potrebné zlepšiť kvalitu systému zdravotnej starostlivosti a prístup k nemu, energetickú efektívnosť dopravy, budov a vykurovacích systémov. Investície z fondov EŠIF podporia v týchto oblastiach realizáciu politických odporúčaní v rámci európskeho semestra.

Hlavné priority a výsledky

Z prostriedkov fondov EŠIF sa podporí **výskum, technologický rozvoj a inovácie**, čím sa krajine pomôže dosiahnuť vnútroštátny cieľ 1,5 % HDP investovaného do výskumu a technologického rozvoja (0,66 % v roku 2012), zvýšiť podiel inovačných MSP na 40 % (z 29,9 % v roku 2010), ako aj riešiť nedostatky inovačného systému a uľahčiť vzájomnú spoluprácu medzi podnikmi, vedeckou obcou a vzdelávacími inštitúciami, a tak zlepšiť inovačný potenciál.

Zabezpečením prístupu k vysokorýchlostnému širokopásmovému pripojeniu pre minimálne 80 % domácností a rozvojom online služieb sa pomôže dosiahnuť rast **informačnej spoločnosti**. Vo vidieckych oblastiach sa zavedie širokopásmové pripojenie s minimálnou rýchlosťou 30 Mb/s, čím sa zmenší digitálna priepasť.

Cieľom investícií vo výške 762 miliónov EUR do MSP vrátane sektora poľnohospodárstva a rybárstva je zvýšiť **konkurencieschopnosť a inovácie** poskytovaním pomoci novým podnikom, podporovaním súkromných investícií a vytvorením minimálne 1 800 pracovných miest. K hlavným cieľovým činnostiam bude patriť vývozná kapacita MSP, prístup k financovaniu, zladenie zručností pracovníkov s požiadavkami pracovného trhu, zvýšenie konkurencieschopnosti a pomoc novým podnikom. Takmer 4,5 % poľnohospodárov dostane podporu na modernizáciu a reštrukturalizáciu svojich podnikov a zvýšené finančné prostriedky pritiahnu viac mladých poľnohospodárov do tohto sektora. Podporí sa aj konkurencieschopnosť a produktivita sektora akvakultúry. Na základe toho sa očakáva strojnásobenie produkcie a podpora potravinového reťazca a zamestnanosti. Prostriedky z fondov EŠIF sa použijú aj na zlepšenie **inštitucionálnej kapacity** verejnej správy a účinnosti justície.

Z prostriedkov fondov EŠIF sa **podporí prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch**, čím sa Lotyšsku pomôže dosiahnuť vnútroštátny cieľ v rámci stratégie Európa 2020, t. j. 40 % energie z obnoviteľných zdrojov (35,8 % v roku 2012). Prostriedky z fondov budú zamerané na energetickú efektívnosť v domácnostiach a obchodných priestoroch, ako aj na využívanie obnoviteľných zdrojov energie v centrálnom zásobovaní teplom a nízkouhlíkovej doprave.

Prostriedky z fondov EŠIF sa pridelia na **udržateľné využívanie prírodných zdrojov a adaptáciu na zmenu klímy**. Pomocou investícií sa znížia riziká, ktoré predstavuje zmena klímy, a to najmä vďaka zníženiu pobrežnej erózie a predchádzaniu záplavám. Prijmú sa opatrenia na zvýšenie recyklácie odpadu o 423 120 ton ročne a na rekonštrukciu kanalizácie a sietí odpadových vôd, ktoré nezodpovedajú požiadavkám na kvalitu. K centralizovanej sieti nakladania s odpadovými vodami bude pripojených celkom 1,3 mil. obyvateľov. Spolufinancované bude zachovanie a zlepšenie ekosystémov súvisiacich

s poľnohospodárstvom, lesným hospodárstvom, ako aj akvakultúrou, ktoré poskytujú environmentálne služby. Podporí sa cieľ spoločnej rybárskej politiky týkajúci sa zachovania morských biologických zdrojov.

Prostriedky z fondov EŠIF sa využijú na **rozvoj udržateľnej a efektívnej dopravnej infraštruktúry**. Prioritu bude mať železničná a cestná infraštruktúra systému TEN-T spájajúca mestské oblasti so sieťami TEN-T a rekonštrukcia regionálnych ciest. Zahŕňa to rekonštrukciu alebo obnovu 998 km železničných tratí a 574 km ciest (345 km v systéme TEN-T).

Opatrenia na podporu zamestnanosti a zvýšenie mobility pracovnej sily umožnia 22 950 v súčasnej dobe nezamestnaným nájsť si prácu. Viac než 11 000 mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, získa ponuku zamestnať sa alebo pokračovať v štúdiu, učňovskom vzdelávaní alebo odbornej príprave.

Prostriedky z fondov sa investujú do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania. Reforma vysokoškolského vzdelávania bude zahŕňať vytvorenie národnej akreditačnej agentúry, akreditáciu 80 nových študijných programov, zavedenie správy orientovanej na výsledky v 20 inštitúciách vysokoškolského vzdelávania a modernizáciu študijného prostredia. **Odborné vzdelávanie a príprava (OVP)** sa zlepšia rozšírením využívania systému učenia sa prácou. Vďaka tomu získa 70 až 80 % študentov odbornú alebo inú kvalifikáciu. Zvýši sa kvalifikácia približne 4 500 zamestnancov OVP a zmodernizuje sa 70 – 80 % inštitúcií OVP. Poľnohospodári a vlastníci poľnohospodárskych a lesníckych podnikov získajú odbornú prípravu, aby mohli zlepšiť svoje znalosti o efektívnej produkcii a o riadení zdrojov, ktoré sú šetrné ku klíme. Podporí sa spolupráca s výskumníkmi.

Opatrenia určené na zlepšenie sociálneho začlenenia a boj proti chudobe pomôžu takmer 4 000 znevýhodneným nezamestnaným nájsť si prácu. Podporí sa prechod na komunitnú starostlivosť o deti a dospelých s psychickým a duševným postihnutím, ako aj lepší prístup k zdravotnej starostlivosti pre všetkých obyvateľov Lotyšska.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Na podporu podnikov a financovanie opatrení energetickej efektívnosti sa sprístupnia finančné nástroje vo výške 185 miliónov EUR. Pôžičkové, záručné a kapitálové nástroje sa použijú najmä na podporu MSP a energetickej hospodárnosti budov.

Udržateľný rozvoj miest sa bude presadzovať prostredníctvom integrovaných územných investícií. Vďaka miestnemu rozvoju vedenému komunitou sa miestne partnerstvá stanú aktívnejšími, pretože časť ich projektov vedených 34 miestnymi akčnými skupinami v celom Lotyšsku získa financovanie.

Opatrenia zamerané na udržateľný rozvoj rybárskych oblastí sa budú realizovať na územiach, pre ktoré je rybárstvo významné, a to prostredníctvom prístupu financovania z viacerých zdrojov.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	1	1	1	6
Dostupné prostriedky (EUR)	4 418 233 214	1 075 603 782	139 833 742	577 852 961 ²⁰

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

K najvýznamnejším *ex ante* kondicionalitám, ktoré neboli v čase prijatia partnerskej dohody a programu splnené, patrilo vypracovanie strategických rámcov pre stratégiu výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu, riešenie predčasného ukončenia školskej dochádzky a zlepšenie politiky životného prostredia, a na ich splnenie do konca roka 2016 sa schválili

²⁰ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Lotyšsko zúčastňuje.

akčné plány. Navrhujeme doplniť, že mapovanie potrieb zdravotnej starostlivosti by malo byť základom každého rozhodnutia o investíciách do infraštruktúry (ako v prípade iných krajín, ako je Rumunsko alebo Poľsko).

3. Riadenie fondov EŠIF

Vytvorila sa agentúra jedného kontaktného miesta a práca spoločného monitorovacieho výboru pre ESF, EFRR a KF sa podporila vytvorením tematických podvýborov. Monitorovacie výbory EPFRV a ENRF riadi ministerstvo poľnohospodárstva.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Prijímatelia budú využívať výhody vyplývajúce zo zjednodušeného inštitucionálneho usporiadania, zjednotených noriem, z lepšieho využívania elektronickej verejnej správy, elektronického systému obstarávania a zo širšieho využívania zjednodušených možností vykazovania nákladov.

1. Fondy EŠIF v Litve

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Hospodárstvo Litvy preukázalo po kríze pozoruhodnú schopnosť dosiahnuť opäť konkurencieschopnosť. Tým sa podporil stabilný rast v posledných rokoch. Ak chce však krajina zabezpečiť dlhodobu udržateľný a inkluzívny rast, musí vyriešiť množstvo problémov. Prvý z nich sa týka schopnosti posunúť sa nahor v reťazci pridanej hodnoty. Litovský trh práce je oslabený nedostatočnou ponukou ľudského kapitálu a zručností. Populácia v produktívnom veku sa rýchlo znižuje a účasť na trhu práce je stále pomerne nízka. Existuje vysoké riziko, že problém s nedostatkom zručností by sa mohol v budúcnosti zhoršiť. Podiel populácie ohrozenej chudobou alebo sociálnym vylúčením zostáva vysoký a nerovnosti sa prehlbujú. Investície súkromného sektora, najmä do výskumu a inovácií, sú nízke, čo môže brániť dlhodobému rastu. Litva musí naďalej zlepšovať bezpečnosť dodávok energie a zvyšovať konkurencieschopnosť na svojom trhu s energiou. Energetická náročnosť je vysoká, čím sa Litva radí ku krajinám s najnižšou energetickou efektívnosťou v EÚ. Z analýzy vnútroštátnych cieľov stratégie Európa 2020 vyplývajú zásadné nedostatky v oblasti zvyšovania výdavkov na výskum a inovácie, zlepšenia zamestnateľnosti a dosahovania cieľov v oblasti energetiky. Týmto nedostatkom sa venujú politické odporúčania v rámci európskeho semestra.

Hlavné priority a výsledky

Pomocou prostriedkov z fondov EŠIF sa **zlepší inovačnosť a konkurencieschopnosť** hospodárstva a posilní sa prepojenie medzi politikami výskumu, inovácií a priemyslu. Očakáva sa, že výdavky na výskum a vývoj na jedného obyvateľa v podnikateľskom sektore dosiahnu do roku 2023 úroveň 60,7 EUR (24,1 EUR v roku 2011). Dosiahne sa to posilnením systémov výskumu a inovácií v podnikoch a podporením výmeny poznatkov z výskumu a vývoja medzi akademickou obcou a podnikmi.

Suma 1,2 mld. EUR, ktorou sa **podporia MSP a podniky v poľnohospodárstve, akvakultúre a rybolove**, pomôže zvýšiť počet podnikov na 1 000 obyvateľov z 39 v roku 2013 na 48 v roku 2023 a produktivitu a pridanú hodnotu na 17 726 EUR na zamestnanca ročne (12 432 EUR v roku 2013). Tieto prostriedky prispievajú aj k modernizácii a zlepšeniu hospodárskeho výkonu takmer 8 000 malých a stredných poľnohospodárskych podnikov a k financovaniu počiatočných nákladov viac než 1 100 mladých poľnohospodárov. Fondy EŠIF sa využijú aj na zlepšenie podnikateľského prostredia uľahčením vytvárania podnikov, zlepšením prístupu MSP k financiám a poskytovaním personalizovaných služieb podnikom.

Prostriedky z fondov EŠIF pomôžu **riešiť nezamestnanosť**, zlepšiť kvalitu **vzdelávania a odbornej prípravy** a lepšie **uspokojiť dopyt na trhu práce** zvýšením kvalifikácie a zručností aktívnej pracovnej sily a zabránením predčasnému ukončeniu školskej dochádzky. Celkovo 55 000 nezamestnaných využije schémy, ktorých cieľom je pomôcť nezamestnaným vrátiť sa na otvorený trh práce. Prostriedky z ESF sa použijú na vytvorenie 1 800 nových pracovných miest v nových podnikoch a na podporu účasti 5 000 osôb so zdravotným postihnutím na programoch odbornej rehabilitácie. V dôsledku toho sa očakáva, že miera zamestnanosti populácie v produktívnom veku (20 až 64 rokov) dosiahne 72,8 % v roku 2023 (69,9 % v roku 2013). Pri dosahovaní terciárneho vzdelávania sa už zaznamenali dobré výsledky a predčasné ukončenie školskej dochádzky sa znížilo, preto sa EŠIF zamerajú na zvyšovanie kvality vzdelávania, jeho význam pre trh práce a na lepšie prispôsobenie ponuky zručností dopytu. Z prostriedkov fondov sa zabezpečí nárast účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní z 5,7 % v roku 2013 na 8 % v roku 2017. Viac než 60 000 ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve získa odbornú prípravu s cieľom zlepšiť konkurencieschopnosť týchto sektorov.

Prostriedky z fondov EŠIF sa využijú aj na **zníženie chudoby a zlepšenie sociálneho**

začlenenia. Investície pomôžu najmä osobám, ktoré sú najviac vzdialené od trhu práce, vrátiť sa do zamestnania, zvýšiť účasť starších pracovníkov na trhu práce, ako aj zlepšiť kvalitu služieb v oblasti sociálneho a zdravotného zabezpečenia a prístup k nim. Týmto opatreniami sa pomôže znížiť počet ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením o 100 000 do roku 2020.

Suma 1,4 mld. EUR sa vyčlení na **energetiku a zmenu klímy**. Financované opatrenia prispievajú k zníženiu skleníkových plynov o 600 000 ton ekvivalentu CO₂ ročne. Očakáva sa, že konečná spotreba energie v službách a domácnostiach klesne do roku 2023 o 7,56 GWh a energetická náročnosť v priemyselných podnikoch sa do roku 2023 zníži na 1,778 MWh/EUR (z 2,592 MWh/EUR v roku 2012). Investície do energetickej infraštruktúry budú slúžiť na posilnenie integrácie na vnútornom trhu EÚ s energiou.

Prostredníctvom investícií vo výške 1 miliardy EUR sa **rozšíria siete TEN-T a zvýši sa dostupnosť**. Touto alokáciou sa zabezpečí vybudovanie alebo modernizácia 300 km ciest a 70 km železničných tratí, zníži sa počet nehôd a zlepšia sa prepojenia medzi rôznymi spôsobmi dopravy.

Investície vo výške takmer 0,9 mld. EUR sa pridelia na **environmentálne opatrenia** a zlepšenie **efektívneho využívania zdrojov**. Podiel komunálneho odpadu likvidovaného na skládkach podstatne klesne (zo 78 % v roku 2011 na 35 % v roku 2023). Prostriedkami z fondov sa na 11 % poľnohospodárskej pôdy podporí obhospodarovanie pôdy šetrné k životnému prostrediu a klíme vrátane ekologického poľnohospodárstva a rozšírenie udržateľného lesného hospodárstva, čím sa dosiahne lepšia ochrana biodiverzity. Využívanie udržateľných metód sa rozšíri na rybolov a akvakultúru, čím sa zlepšia morské ekosystémy a vodná biodiverzita v súlade s novou spoločnou rybárskou politikou. Do roku 2023 sa zníži objem nechcených úlovkov o 43 ton a zvýši sa produkcia ekologickej akvakultúry na 2 000 ton.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Prostredníctvom **finančných nástrojov** sa sprístupní viac než 700 miliónov EUR, ktoré budú zamerané najmä na energetickú efektívnosť, MSP a samostatnú zárobkovú činnosť. To predstavuje nárast o viac než 50 % v programovom období rokov 2007 – 2013.

Zavedenými programami sa zabezpečí úplné využitie dostupných **územných nástrojov**. Mestské orgány budú zodpovedné za hospodárenie s investíciami vo výške 210 miliónov EUR, ktoré sú vyčlenené najmä na udržateľný rozvoj miest a hospodársku a sociálnu obnovu. Realizáciou stratégií miestneho rozvoja vo výške približne 100 miliónov EUR vo všetkých vidieckych, pobrežných a niektorých mestských oblastiach sa posilnia miestne partnerstvá.

KLúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	1 (národný)	1	1	6
Dostupné prostriedky (EUR)	6 709 396 130	1 613 088 240	63 432 222	555 079 008 ²¹

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

V súlade so schválenými akčnými plánmi prijala Litva potrebné stratégie a ďalšie potrebné politiky a splnila všetky *ex ante* kondicionality.

3. Riadenie fondov EŠIF

EFRR, ESF a KF sú súčasťou jedného programu, ktorého riadiacim orgánom je ministerstvo financií. EPFRV a ENRF majú samostatné programy, obidva však riadi ministerstvo poľnohospodárstva. Riadiace orgány sú navzájom členmi svojich monitorovacích výborov,

²¹ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Litva zúčastňuje.

čím sa zabezpečuje úzka spolupráca medzi fondmi EŠIF. Na maximalizovanie výhod vyplývajúcich z fondov EŠIF sa využije široký rozsah doplnkových nástrojov EÚ (napr. Horizont 2020) a vnútroštátnych politických nástrojov.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Litva plánuje zjednodušiť postupy pre všetky fondy EŠIF, aby sa umožnilo širšie využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov a zlepšiť IT systémy pre prijímateľov (napr. vytvorením jednotného miesta prístupu, zlepšovaním kvality informácií a poskytovaním online formulárov).

1. Fondy EŠIF v Luxembursku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Napriek tomu, že hospodárstvo Luxemburska zaznamenáva celkovo priaznivú výkonnosť, rast sa stále nevrátil na úroveň pred krízou. K hlavným oblastiam s výzvami, ktoré treba riešiť, patrí dlhodobá udržateľnosť verejných financií, produktivita práce a nákladová konkurencieschopnosť (ktoré začali mierne stagnovať), zamestnanosť a sociálna súdržnosť. Veľké úsilie je potrebné vyvinúť aj na rozvoj nízkouhlíkového hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje, a to aj prostredníctvom politik ovplyvňujúcich sektor energetiky.

Motor rastu a sily tohto sektora umožnil krajine vytvoriť a udržať veľkorysý sociálny štát bez ohrozenia verejných financií. Zároveň sa však hospodárstvo stalo príliš závislé od tohto sektora. Najdôležitejšie preto je, aby Luxembursko diverzifikovalo a našlo alternatívne zdroje rastu.

Výkonnosť trhu práce v Luxembursku je veľmi dobrá a miera dosiahnutého terciárneho vzdelávania vysoká. Zamestnanosť starších osôb, žien a nízkokvalifikovaných mladých ľudí je však na pomerne nízkej úrovni (nezamestnanosť mladých dosahuje 21,2 %). Systém spoločného zdaňovania a model systému sociálnych dávok môžu vytvárať demotivačné faktory, ktoré odrádzajú od práce. Treba takisto uviesť, že miera detí, domácností s jedným rodičom a prisťahovalcov, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením, stúpa, aj keď z veľmi nízkej úrovne. Luxembursko dosiahlo mierny pokrok v oblasti posilňovania odborného vzdelávania a prípravy, a pokiaľ ide o všeobecnú reformu sekundárneho vzdelávania, nedošlo k žiadnemu vývoju.

Luxembursko si podľa najnovších odhadov neplní cieľ v rámci stratégie Európa 2020 v oblasti znižovania úrovne emisií skleníkových plynov. Znečistenie vyplývajúce z poľnohospodárskych činností má veľký vplyv aj na kvalitu vody. Krajina by nemala zanedbávať potrebu zlepšiť metódy ekologického hnojenia tak, aby menej škodili životnému prostrediu a boli účinnejšie. Aj keď sa Luxembursko zaviazalo zastaviť do roku 2020 stratu biodiverzity, na splnenie tohto cieľa je potrebné prijať ďalšie opatrenia.

Hlavné priority a výsledky

Keďže alokácia EŠIF pre Luxembursko je pomerne skromná, je nevyhnutné, aby sa programy zameriavali na riešenie špecifických aspektov už uvedených problémov. Zvýšenie investícií do **výskumu a vývoja** má veľký význam pre vytvorenie lepšej hospodárskej diverzifikácie. Preto sa posilní **spolupráca s národným výskumným centrom a Luxemburskou univerzitou** s cieľom zvýšiť počet MSP zapojených do výskumu o 300. Opatrenia prijaté v oblasti **poľnohospodárstva** pomôžu posilniť konkurencieschopnosť, a to podporou **podnikania**, uľahčením **reštrukturalizácie podnikov** a revitalizáciou sektora. Prostriedky z EPFRV vo výške 30 miliónov EUR podľa očakávania podporia investície do modernizácie prevádzok, reštrukturalizácie podnikov a inovačných metód v prípade 21 % poľnohospodárskych podnikov a plán rozvoja podnikania pre mladých poľnohospodárov financovaný z EPFRV využije 7 % poľnohospodárskych podnikov.

Prostriedky z fondov EŠIF sa využijú aj na riešenie **nezamestnanosti** a **sociálneho vylúčenia**. Podporia sa z nich opatrenia na zvyšovanie kvalifikácie a zručností mladých ľudí a uchádzačov o zamestnanie (aj z prisťahovaleckého prostredia) a zabezpečí sa lepšie zladenie ponuky a dopytu na trhu práce. Prostriedky z fondov pomôžu rozšíriť a zlepšiť systém záruky pre mladých ľudí a zabezpečiť rovnaký prístup k **celoživotnému vzdelávaniu**. V rámci toho sa budú z ESF financovať opatrenia s cieľom poskytnúť 15 000 osobám odbornú prípravu, príležitosť na zlepšenie kvalifikácie a pomoc pri hľadaní práce.

Na opatrenia týkajúce sa ochrany životného prostredia a efektívneho využívania zdrojov boli vyčlenené prostriedky vo výške 62 miliónov EUR. Použijú sa na financovanie opatrení na obnovu, zachovanie a posilnenie **ekosystémov** poškodených poľnohospodárskymi

činnosťami. Zmluvy o riadení, ktoré sa vzťahujú na 90 % využívanej poľnohospodárskej pôdy, si budú vyžadovať riadiace postupy na podporu biodiverzity a ochranu prírodných oblastí. Zmluvy, ktoré sa vzťahujú na 28 % celkovej využívanej poľnohospodárskej pôdy, si budú okrem toho vyžadovať riadiace postupy na zlepšenie **kvality vody**. Z fondov EŠIF sa podporí aj prechod na **nízkouhlíkové hospodárstvo a efektívne využívanie zdrojov**, a to najmä prostredníctvom investícií do energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a modálneho prechodu na udržateľnejšie spôsoby mestskej dopravy. Podľa odhadov sa do roku 2020 zníži energetická spotreba budov o 20 %. Očakáva sa aj zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie, a to z 2,9 % v roku 2014 na 11 % v roku 2020, a zníženie ročných emisií skleníkových plynov o 15 000 ton ekvivalentu CO₂.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Luxembursko z dôvodu obmedzenej úrovne financovania nezvažuje použitie **finančných nástrojov**.

Stratégie vypracované miestnymi akčnými skupinami sa budú týkať 30 % vidieckeho obyvateľstva. K integrovaným územným investičným programom (na ktoré sa alokovalo približne 6 % prostriedkov z EFRR) budú patriť opatrenia zamerané na udržateľný rozvoj miest.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	2 národné	1	neuvádza sa	2
Dostupné prostriedky (EUR)	39 558 626	100 574 600	neuvádza sa	535 936 988 ²²

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Ex ante kondicionality súvisiace so stratégiou pre inteligentnú špecializáciu neboli ešte celkom splnené. Vláda doteraz neprijala stratégiu v oblasti výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu.

3. Riadenie fondov EŠIF

Zriadil sa konzultačný výbor, ktorý spája riadiace orgány všetkých fondov EŠIF. Cieľom výboru je koordinovať vypracovanie stratégií a priorít pre každý fond, zabezpečiť komplementárnosť programov a vypracovať a prerokovať partnerské dohody.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Zlepšujú sa systémy výmeny informácií a viac sa využívajú IKT. Databáza geografického informačného systému a webové sídlo geoportal, ktoré poskytuje priamy prístup k údajom o miestach s chránenými pôdnymi alebo vodnými územiami, sa viac skompletizujú pridaním informácií o všetkých povrchoch krajiny a štrukturálnych prvkoch. Táto aktualizácia, ktorá sa plánuje na rok 2015, bude pre prijímateľov veľmi užitočná.

²² Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Luxembursko zúčastňuje.

1. Fondy EŠIF na Malte

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Hospodárstvo a pracovný trh na Malte vykazovali počas krízy dobré výsledky. V období rokov 2011 – 2014 presiahol priemer rastu reálneho HDP 2,7 %, a to v dôsledku silného domáceho dopytu, cestovného ruchu a vývozu tovaru a služieb. Napriek náročnému vonkajšiemu prostrediu si Malta udržala kladnú obchodnú bilanciu, podarilo sa jej zvýšiť zamestnanosť a dosiahnuť nízku úroveň nezamestnanosti (pod 6 % v roku 2014). Vonkajšiu konkurencieschopnosť výrobného sektora však obmedzuje množstvo faktorov vrátane štrukturálnych nedostatkov v podnikovom prostredí, nízkych úrovni výskumu a inovácií, vysokej závislosti od vonkajších energetických zdrojov a zraniteľnosti voči vonkajšiemu prostrediu. Tieto problémy predstavujú aj závažnú hrozbu pre dlhodobú udržateľnosť a kvalitu života. Dobré hospodárske výsledky Malty nie sú v súlade s úrovňou jej sociálnej súdržnosti. Účasť na trhu práce je stále nízka a charakterizuje ju nevyužitý potenciál v hospodárstve a potreba lepšieho prispôsobenia systému vzdelávania a odbornej prípravy požiadavkám pracovného trhu. Tieto problémy sa zohľadňujú v politických odporúčaníach v kontexte európskeho semestra a venuje sa im osobitný dôraz pri alokácii EŠIF.

Hlavné priority a výsledky

S cieľom zvýšiť **konkurencieschopnosť** podporou **inovácií** a vytvorením **prostredia vhodného na podnikanie** chce Malta: a) zvýšiť kapacity **výskumu, technologického vývoja a inovácií** prostredníctvom investícií do verejnej infraštruktúry a výskumných zariadení; b) podporovať podnikové investície a prepojenia medzi podnikmi a oblasťou výskumu a vzdelávania a c) posilniť a vypracovať nové produkty a aplikácie IKT, aby sa okrem iného zlepšila hospodárnosť v oblasti verejných služieb. Za mimoriadne dôležité v rámci tejto oblasti politiky sa považuje podpora **podnikania, zlepšenie konkurencieschopnosti podnikov** a podpora rastu podnikov. K podnikom, ktoré budú túto podporu využívať, patria podniky v **sektore poľnohospodárstva a rybárstva**. Prostriedky z ENRF sa zameriavajú najmä na zlepšenie efektívnosti využívania zdrojov a hospodársku udržateľnosť v sektore rybolovu a akvakultúry. Až 190 miliónov EUR, čiže 23 % celkových prostriedkov z fondov EŠIF pre Maltu, sa alokuje na túto prioritnú oblasť.

Tieto prostriedky pomôžu krajine dosiahnuť jej **cieľ stratégie Európa 2020** spočívajúci v náraste **podielu HDP investovaného do výskumu a inovácií z 0,72 % na 2 %**. K ďalším očakávaným výsledkom v tejto oblasti patrí nárast činností výskumu a inovácií v oblastiach identifikovaných v stratégii pre inteligentnú špecializáciu vrátane poľnohospodárskeho sektora, zvýšenie kvality a účinnosti služieb elektronickej správy pre podnikateľov a občanov, zníženie administratívnej záťaže podnikov a zvýšenie celkovej úrovne prínosu MSP ku konkurencieschopnosti a k zamestnanosti, a to aj v poľnohospodárstve, rybolove a akvakultúre.

S cieľom vytvoriť a zachovať **ekologické hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje** sa Malta zameria na podporu verejných a súkromných investícií do **obnoviteľnej energie a energetickej efektívnosti** a investícií do sektorov poľnohospodárstva, vodného a odpadového hospodárstva. Prijmú sa aj opatrenia na **zachovanie prírodných zdrojov**, zachovanie a ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva, obnovu biodiverzity, zlepšenie mestského prostredia a podporu multimodálnych a nízkouhlíkových dopravných systémov a infraštruktúry. Tieto opatrenia by mali pomôcť Malte splniť požiadavky *acquis* EÚ. Na túto prioritnú oblasť sa prideli 51 % prostriedkov z fondov EŠIF pre Maltu. Financované opatrenia pomôžu krajine dosiahnuť jej **ciele stratégie Európa 2020 znížiť skleníkové plyny**, zvýšiť využitie **energie z obnoviteľných zdrojov** (na 10 % celkovej spotreby energie) a zvýšiť **energetickú efektívnosť**. K ďalším očakávaným výsledkom v tejto oblasti patrí zlepšenie kvality pôdy a vody aj v poľnohospodárskom sektore, zvýšenie úrovne recyklácie odpadu a vypracovanie udržateľnejších postupov nakladania s odpadom, lepšia ochrana biodiverzity,

prírodného a kultúrneho dedičstva, rozvoj miest, ako aj zlepšenie efektívnosti a udržateľnosti dopravného sektora.

S cieľom vytvoriť pracovné príležitosti investovaním do **ľudského kapitálu** a zlepšovaním **zdravia a dobrých životných podmienok** sa Malta zameria na podporu udržateľnej a vysokokvalitnej zamestnanosti, odborného vzdelávania a prípravy, zabezpečenie lepšieho sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a diskriminácii, ako aj na zvýšenie kapacity vládnych inštitúcií a justície. Prostriedky z fondov EŠIF sa využijú na podporu vyše 5 700 zamestnaných osôb, vyše 24 000 osôb v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a vyše 8 500 osôb zúčastňujúcich sa na projektoch sociálneho začlenenia. Tieto opatrenia pomôžu krajine splniť jej ciele stratégie Európa 2020 (zvýšenie úrovne zamestnanosti na 70 % a dosiahnutého terciárneho vzdelávania na 33 %, zníženie úrovne predčasného ukončenia školskej dochádzky z 33,5 % na 10 % a zlepšenie životnej úrovne približne 6 560 ľudí patriacich do kategórie osôb, ktorým hrozí chudoba alebo sociálne vylúčenie).

Využívanie finančných a územných nástrojov

Prostriedky na **finančné nástroje** sa viac než strojnásobia v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013 na 34 miliónov EUR. Sumou 15 miliónov EUR prispeje Malta na iniciatívu na podporu MSP.

Krajina alokovala 5,2 % prostriedkov z EFRR na udržateľný rozvoj miest (zameraný najmä na zachovanie národných kultúrnych a historických pamiatok), zlepšenie pracovných príležitostí v sociálne znevýhodnených oblastiach v južnej prístavnej štvrti Valetty a na podporu hospodárskej a sociálnej regenerácie ďalších znevýhodnených komunít v mestských a vidieckych oblastiach.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	3 (národné)	1	1	3
Dostupné prostriedky (EUR)	707 989 554	97 326 898	22 627 422	486 688 291 ²³

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Z 11 tematických *ex ante* kondicionalít nie je zatiaľ splnených päť, z toho tri sú mimoriadne dôležité pre programy EFRR a KF. Týkajú sa 1. prípravy stratégie inteligentnej špecializácie; 2. realizácie politiky pokrytia nákladov pre sektor vodohospodárstva a 3. vypracovania komplexného generelu dopravy vrátane pripravených zreých projektov. Z tematických *ex ante* kondicionalít relevantných pre program ESF nebolo splnených päť, schválil sa však akčný plán, na základe ktorého sa už splnili. Akčný plán týkajúci sa *ex ante* kondicionality v oblasti štatistického systému sa v súčasnosti realizuje. Čiastočne splnená je *ex ante* kondicionalita špecifická pre ENRF (zaviedol sa akčný plán). *Ex ante* kondicionalita špecifická pre EPFRV týkajúca sa prevencie a riadenia rizík, energetickej a vodnej efektívnosti, ako aj používania a kvality IKT však zatiaľ splnená nebola.

3. Riadenie fondov EŠIF

Tri programy financované z EFRR, KF a ESF bude realizovať ten istý riadiaci orgán, čiže oddelenie plánovania a koordinácie priorít na Ministerstve pre európske záležitosti a plnenie volebného programu (Ministry for European Affairs & Implementation of the Electoral Manifesto – MEAIM). Programy EPFRV a ENRF riadi to isté ministerstvo. Systém centralizovaného riadenia do veľkej miery uľahčuje koordináciu rôznych programov.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Poradenstvo potenciálnym žiadateľom a prijímateľom poskytuje spoločné informačné centrum pomoci, ktoré v súčasnosti spravuje oddelenie plánovania a koordinácie priorít

²³ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Malta zúčastňuje.

a oddelenie fondov a programov na MEAIM. Služby poskytované centrom pomoci, ktoré funguje už od programového obdobia rokov 2007 – 2013, sa rozšíria aj na služby týkajúce sa všetkých fondov EŠIF. Cieľom je ponúknuť perspektívnym žiadateľom, prijímateľom a verejnosti priame komunikačné spojenie (aj prostredníctvom e-mailu) s riadiacimi orgánmi, prostredníctvom ktorého môžu požiadať o informácie k všeobecným alebo ku konkrétnym otázkam.

1. Fondy EŠIF v Holandsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Napriek hospodárskej obnove zaznamenatej v Holandsku, musí krajina stále riešiť viaceré dôležité otázky. Holandsko ešte stále nesplnilo všetky svoje ciele stratégie Európa 2020 v oblastiach investícií do výskumu a inovácií, využívania energie z obnoviteľných zdrojov, realizácie opatrení na úsporu energie, účasti na trhu práce a sociálneho vylúčenia. Preto je potrebné aspoň zachovať, ak nie urýchliť, súčasné snahy. Na riešenie niektorých z týchto otázok sa zameriavajú politické odporúčania v rámci európskeho semestra. Vzhľadom na to, že alokácia EŠIF pre Holandsko je pomerne skromná, programy sa budú predovšetkým zameriavať na dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020.

Hlavné priority a výsledky

Prostriedky z EŠIF pomôžu posilniť potenciál inovácií v Holandsku financovaním opatrení, ktorými sa stimulujú **podnikové investície do výskumu a inovácií**. Tieto zahŕňajú stratégie na vytvorenie prepojení medzi podnikmi a výskumnými a vývojovými inštitúciami a opatrenia na podporu otvorených inovácií prostredníctvom inteligentnej špecializácie. Konkrétne sa posilnia prepojenia medzi sektormi identifikovanými v regionálnych stratégiách pre inteligentnú špecializáciu. Na túto oblasť politiky sa alokovalo približne 355 miliónov EUR a od opatrení sa očakáva **zintenzívnenie výskumu a inovácií v MSP** a zlepšenie využívania inovácií v MSP. Týmto opatreniami sa podporí 2 900 podnikov, pričom sa očakáva, že investície z EŠIF vytvoria ďalších 305 miliónov EUR v podobe súkromných investícií do výskumu a inovácií. Suma 163 miliónov EUR z prostriedkov EŠIF sa vynaloží na opatrenia na posilnenie **konkurencieschopnosti** 2 800 MSP v poľnohospodárstve, rybolove a akvakultúre.

Suma 462 miliónov EUR z prostriedkov EŠIF sa investuje do podpory **aktívneho začlenenia a vytvárania udržateľnej a vysokokvalitnej zamestnanosti**. Najväčšia časť tejto sumy sa alokuje na integračné opatrenia určené na pomoc vylúčeným skupinám vrátiť sa na trh práce, na odbornú prípravu, rekvalifikáciu a individuálne školenie. Zvyšok bude určený na opatrenia týkajúce sa aktívneho a zdravého starnutia pracovnej sily, ako aj na prispôsobenie pracovného prostredia a pracovných podmienok tak, aby umožnili ľuďom dlhší pracovný život. Očakáva sa, že približne 27 500 osôb si vďaka týmto opatreniam nájde prácu alebo dostane vzdelanie na získanie kvalifikácie. Okrem toho časť tejto celkovej sumy pomôže financovať odbornú prípravu pracujúcich v poľnohospodárskom sektore s cieľom zlepšiť využívanie inovácií.

Prostriedky z fondov EŠIF pridelené na **environmentálnu politiku** sa využijú najmä na financovanie opatrení na podporu sektorov poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry. Suma 358 miliónov EUR sa investuje do opatrení na obnovu, zachovanie a posilnenie ekosystémov postihnutých poľnohospodárskou činnosťou s cieľom zlepšiť environmentálnu udržateľnosť poľnohospodárskeho sektora a podporiť adaptáciu, ktorú si vyžaduje zmena klímy. Zmluvy o riadení, ktoré sa vzťahujú na 5,9 % využívanej poľnohospodárskej pôdy, si budú vyžadovať riadiace postupy na podporu biodiverzity a ochranu prírodných oblastí. Zmluvy, ktoré sa vzťahujú na ďalších 5,9 % poľnohospodárskej pôdy, si budú vyžadovať riadiace postupy na podporu rozvoja udržateľného vodohospodárstva. Z prostriedkov fondov sa takisto vynaloží 15 miliónov EUR na predchádzanie rizikám v poľnohospodárskom sektore, a to podporovaním poľnohospodárov pri uzatváraní poistení proti vplyvom počasia, čo sa bude týkať ďalších 1 500 poľnohospodárov. Do inovácií, ktorých cieľom je lepšia udržateľnosť rybolovu a akvakultúry a zlepšenie morských ekosystémov a vodnej biodiverzity, sa investuje 76 miliónov EUR. Tým sa umožní ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov, a najmä zníženie nechcených úlovkov o 25 %.

Z prostriedkov fondov EŠIF Holandsko podporí aj **prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje**. Suma 121 miliónov EUR sa investuje do opatrení, ktoré priamo súvisia s energiou z obnoviteľných zdrojov a energetickou efektívnosťou.

K opatreniam, ktoré sa majú financovať, patrí vývoj, predvedenie a prvé použitie prototypov inovačných nízkouhlíkových technológií s cieľom zaviesť ich v budúcnosti vo väčšom rozsahu. Suma približne 535 miliónov EUR alebo 31 % celkových prostriedkov z fondov EŠIF pre Holandsko sa použije na financovanie opatrení určených na **boj proti zmene klímy**.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Prostriedky z fondov EŠIF použité na vytvorenie finančných nástrojov, ako sú pôžičkové, záručné a kapitálové fondy, sa podľa očakávaní zvýšia z 30 miliónov EUR v období rokov 2007 – 2013 na 63 miliónov EUR. Budú sa zameriavať na investície do opatrení na zintenzívnenie výskumu a inovácií v podnikoch a do opatrení na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov.

Z fondov sa investuje 110 miliónov EUR do udržateľného rozvoja miest v štyroch veľkých mestách: Amsterdame, Rotterdame, Haagu a Utrechte. Z investícií sa budú financovať opatrenia na prekonanie existujúcej nerovnováhy medzi dopytom a ponukou na pracovnom trhu, ktoré sa začlenia do širších stratégií na riešenie sociálnych, hospodárskych, demografických a environmentálnych výziev v niektorých mestských oblastiach. Okrem toho sa prostredníctvom miestneho rozvoja vedeného komunitou posilnia miestne partnerstvá. Konkrétne 42 miliónov EUR sa investuje do stratégií miestneho rozvoja s cieľom posilniť sociálno-hospodársku diverzifikáciu vo vidieckych oblastiach. Tieto stratégie sa budú podľa očakávaní týkať 65 % vidieckej populácie.

KLúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	5 (1 národný, 4 regionálne)	1	1	7
Dostupné prostriedky (EUR)	1 014 636 456	765 285 360	101 523 244	1 300 772 210 ²⁴

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Holandsko splnilo takmer všetky *ex ante* kondicionality súvisiace s podporou z fondov EŠIF. Čiastočne nesplnené zostávajú v súčasnosti 1. dve tematické *ex ante* kondicionality týkajúce sa podpory nákladovo efektívnych zlepšení energetickej efektívnosti konečného využitia energie a nákladovo efektívnych investícií do energetickej efektívnosti pri výstavbe alebo rekonštrukcii budov a 2. všeobecné *ex ante* kondicionality týkajúce sa štatistických systémov a ukazovateľov výsledkov. Schválil sa akčný plán plnenia týchto *ex ante* kondicionálít.

3. Riadenie fondov EŠIF

Počet zavedených programov sa v porovnaní s programovým obdobím rokov 2007 – 2013 nezmenil. Systém riadenia výsledkov projektov financovaných z fondov EŠIF je celkovo stabilný a spoľahlivý. Holandsko zaviedlo systémy koordinácie monitorovania a hodnotenia opatrení financovaných z fondov EŠIF. Vypracúvajú sa mechanizmy na zabezpečenie úzkej spolupráce medzi programom Horizont 2020 a fondmi EŠIF.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Holandsko zníži administratívne zaťaženie prijímateľov, a to prostredníctvom využitia zjednodušených možností vykazovania nákladov, ako sú paušálne sadzby pre mzdové náklady. K zjednodušeniu postupov pre prijímateľov prispievajú aj zlepšenia v oblasti elektronickej správy fondov EŠIF a elektronickej výmeny informácií medzi prijímateľmi a riadiacimi orgánmi. Holandské orgány v súčasnosti skúmajú ďalšie spôsoby zjednodušenia zavedených systémov, aby pomohli prijímateľom.

²⁴ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Holandsko zúčastňuje.

1. Fondy EŠIF v Poľsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Napriek tomu, že Poľsko dobre zvládlo hospodársku krízu, stojí pred ním ešte množstvo dôležitých problémov. Prvý z nich sa týka schopnosti krajiny posunúť sa nahor v reťazci pridanej hodnoty. Poľský trh práce oslabuje nízka účasť a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami. Nedostatky v oblasti dopravy, energetiky a sietí IKT a nízka efektívnosť a účinnosť súdneho vymáhania takisto brzdia potenciál rastu. Poľsko zaostáva v niektorých kľúčových cieľoch stratégie Európa 2020: zvýšenie výdavkov na výskum a inovácie, podpora zamestnanosti a dosiahnutie energetických cieľov. Tieto problémy sa odrážajú v politických odporúčaníach v rámci európskeho semestra. Do týchto oblastí sa sústreďuje významná časť prostriedkov (dve tretiny jeho alokácie ESF a 45 % z EFRR a KF).

Hlavné priority a výsledky

Prostriedky z fondov EŠIF sa pridelia na **zlepšenie inovačnosti a konkurencieschopnosti** hospodárstva a posilnenie prepojení medzi politikou v oblasti výskumu a inovácií a priemyslovou politikou. Investície vo výške 8,4 mld. EUR by mali zvýšiť verejné a súkromné výdavky na výskum a vývoj z 0,9 % na 1,7 % HDP. Štvrtina tejto zmeny je priamym dôsledkom fondov EŠIF. Týmito opatreniami sa aktívne podporia súkromné výdavky na výskum a inovácie s cieľom zvýšiť ich z 0,3 % na 0,8 % HDP. Podmienkami financovania sa zabezpečí nasmerovanie podpory inovácií do oblastí a nástrojov, kde budú mať najväčší úžitok.

Prostriedky vo výške 10,8 mld. EUR alokované z fondov EŠIF na **podporu MSP a podnikov v poľnohospodárstve a rybárstve** pomôžu zvýšiť úroveň investícií súkromného sektora (z 12,3 % na 13,4 %) a zvýšiť produktivitu a pridanú hodnotu. Použijú sa aj na financovanie poskytovania personalizovaných služieb spoločnostiam a zefektívnenie správy podnikov s cieľom zlepšiť podnikateľské prostredie.

EŠIF pomôžu financovať opatrenia určené na **zlepšenie zamestnatel'nosti**, a to najmä u žien, mladých ľudí a starších pracovníkov. Investície vo výške 5,7 mld. EUR do politik aktívneho trhu práce pomôžu zvýšiť mieru zamestnanosti žien na 62,3 % (z 57,6 %) a mužov na 79,8 % (zo 72,1 %). Viac než 8 miliónov ľudí by malo mať v Poľsku výhody z opatrení financovaných z ESF, ktoré sa týkajú rozvoja ľudského kapitálu. Očakáva sa, že tieto politiky pomôžu krajine dosiahnuť cieľ v oblasti zamestnanosti v rámci stratégie Európa 2020. Miera zamestnanosti vo vidieckych oblastiach sa podľa očakávaní zvýši približne o 4 percentuálne body. Finančné prostriedky sa využijú aj na **zlepšenie prístupu k starostlivosti o deti**. Celkovo 76 % detí vo veku tri až štyri roky bude využívať služby starostlivosti o deti v porovnaní s 59,3 % v roku 2012 (14 % tejto zmeny možno pripísať opatreniam financovaným z EŠIF).

Keďže pri zlepšovaní terciárneho vzdelávania a znižovaní predčasného ukončenia školskej dochádzky sa dosiahol značný pokrok, prostriedky z fondov EŠIF sa zameriavajú na **lepšie prispôsobenie vzdelávania potrebám trhu práce** a prispôsobenie ponuky zručností dopytu po nich. Cieľom je zabezpečiť nárast účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní zo 4,3 % na 6,4 % (pričom 27 % tejto očakávanej zmeny možno pripísať prostriedkom z fondov EŠIF). Z prostriedkov fondov EŠIF sa podporia aj opatrenia na **znižovanie chudoby a podporu sociálneho začlenenia**, ktorých cieľom je znížiť počet ľudí, ktorí sú ohrození chudobou alebo sociálnym vylúčením, z 26,7 % na 20,9 %.

Z prostriedkov fondov EŠIF sa podporí dosahovanie cieľov v oblasti **energetiky a zmeny klímy**. Sumou 9,5 mld. EUR sa zabezpečí 40 % investícií potrebných na dosiahnutie cieľového zníženia emisií skleníkových plynov. Niektoré z prostriedkov vyčlenených na túto oblasť sa investujú do výroby energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti v celom energetickom reťazci, čím sa dosiahne desatina očakávaného zvýšenia podielu

energie z obnoviteľných zdrojov (z 11 % na 15 %) a zníženie spotreby primárnej energie o 14 Mtoe v porovnaní s rokom 2005.

Investíciami z fondov EŠIF vo výške 1 miliardy EUR do stratégií súvisiacich so **širokopásmovým** internetom sa urýchli rozšírenie širokopásmového pokrytia a zníži priepasť medzi mestom a vidiekom. Podiel EŠIF na očakávanej zmene v pokrytí internetovým pripojením s rýchlosťou aspoň 30 Mb/s zo 49 % na 100 % (čím sa prekročí cieľ digitálnej agendy) sa odhaduje na úrovni 16 %.

Suma 23,8 mld. EUR sa alokuje na dopravnú politiku s cieľom **dokončiť siete TEN-T a zvýšiť dopravnú dostupnosť krajiny** (index intermodálnej dostupnosti sa podľa očakávaní zvýši z 0,34 na 0,37). Táto alokácia sa využije na vybudovanie viac než 800 km nových diaľnic a rýchlostných ciest, ako aj na modernizáciu viac než 500 km železničných tratí. Investície vo výške 10 miliárd EUR do železníc zlepšia konkurencieschopnosť Poľska skrátením priemerného času cestovania medzi hlavnými mestami regiónov z 5,5 hod. na 3,7 hod. Na zlepšenie **vodohospodárstva a odpadového hospodárstva** sa alokuje 8,5 mld. EUR. Podiel odpadu neuskladneného na skládkach sa zvýši z 20 % na 49 %, pričom polovicu z tohto nárastu je možné priamo pripísať fondom EŠIF. Do roku 2020 bude 73 % populácie pripojených ku kanalizačnej sieti (68 % v roku 2012), pričom 93 % tejto zmeny sa zrealizuje vďaka fondom EŠIF.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Veľká časť alokácie EŠIF pre Poľsko (3,4 mld. EUR) sa využije na **finančné nástroje** zamerané najmä na inovácie, konkurencieschopnosť, MSP a energetickú efektívnosť.

V programoch sa využijú dostupné **územné nástroje**. Mestské rady budú spravovať 2,4 mld. EUR vyčlenených na udržateľný rozvoj miest a hospodársku a sociálnu obnovu. Opatrenia sa budú realizovať najmä prostredníctvom integrovaných územných investícií. Pri posilňovaní miestnych partnerstiev pomôže miestny rozvoj vedený komunitou.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	22 (6 národných, 16 regionálnych)	1	1	11
Dostupné prostriedky (EUR)	76 866 461 337	8 697 556 814	531 219 456	1 563 425 602 ²⁵

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Niekoľko strategických rámcov uvedených v schválených akčných plánoch zatiaľ nebolo vypracovaných. Tieto rámce môžu podporiť aj realizáciu politických odporúčaní v rámci európskeho semestra. Inteligentná špecializácia umožní sústrediť zdroje a zlepšiť zameranie na pomoc tým, že viac zapojí podniky do tvorby politík. S cieľom zlepšiť efektívnosť investícií je mimoriadne dôležité zmapovať potreby v oblasti zdravotnej starostlivosti a vytvoriť systém na koordináciu. Efektívnejšiu realizáciu jednotlivých projektov zabezpečia všeobecné plány pre nakladanie s odpadom a regionálnu dopravu.

3. Riadenie fondov EŠIF

Cielené opatrenia sa použijú na rozvoj administratívnej kapacity v železničnom sektore, vykonávanie verejného obstarávania a environmentálneho práva, správu štátnej pomoci a zlepšenie účinnosti opatrení proti podvodom. Využívanie fondov sa ešte viac decentralizovalo vytvorením regionálnych programov financovaných z viacerých fondov a intenzívnejším využívaním územných nástrojov. Pri koordinácii investičných politík bude ústrednú úlohu zohrávať koordinačný výbor partnerskej dohody. Stanoví strategické usmernenia a výsledky dosiahnuté na vnútroštátnej a regionálnej úrovni sa budú merať na základe cieľov stratégie Európa 2020.

²⁵ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Poľsko zúčastňuje.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Poľsko sa zaviazalo intenzívnejšie využívať finančné nástroje, zálohové platby a zjednodušené možnosti vykazovania nákladov. Ročné plánovanie výziev na predkladanie návrhov prinesie väčšiu istotu a uľahčí plánovanie projektov. Vytvorením štandardnej žiadosti o platbu pre všetky programy by sa malo zjednodušiť finančné riadenie.

1. Fondy EŠIF v Portugalsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

V júni 2014 Portugalsko úspešne ukončilo trojročný program makroekonomických úprav a vrátilo sa k pravidelnému cyklu hospodárskeho dohľadu EÚ. V júli 2014 dostalo Portugalsko osem odporúčaní pre jednotlivé krajiny. Najzásadnejšie intervencie z fondov EŠIF sa týkajú trhu práce a sociálneho začlenenia, vzdelávania, odbornej prípravy a prenosu znalostí, finančného sektora (vrátane prístupu MSP k financovaniu), sieťových sektorov (energetiky a dopravy), modernizácie verejnej správy (najmä zvýšenia efektívnosti a kvality justičného systému) vrátane zníženia administratívneho zaťaženia, podnikateľského prostredia a vyhodnotenia reforiem.

Hlavné priority a výsledky

Pomoc z fondov EŠIF na obdobie rokov 2014 – 2020 vychádza zo štyroch kľúčových tematických oblastí (konkurencieschopnosť a internacionalizácia, sociálne začlenenie a zamestnanosť, ľudský kapitál, ako aj udržateľnosť a efektívne využívanie zdrojov) a z dvoch prierezových rozmerov (súvisiacich s reformou verejnej správy a integrovanými intervenciami na územnej úrovni).

Fondy zlepšia **podnikanie a podnikové inovácie** – čiastočne vďaka rozvoju digitálneho hospodárstva a posilnenia prístupu MSP k financiám a rozšíreným podnikovým službám – a zvýšia **hospodársku konkurencieschopnosť** prostredníctvom zvýšenia produkcie obchodovateľných tovarov a služieb. Vzhľadom na to sa očakáva, že podporu dostane takmer 24 000 podnikov, z ktorých by malo byť okolo 2 000 novovytvorených spoločností.

S podporou z fondov EŠIF majú **výdavky na výskum a vývoj** dosiahnuť 2,7 % až 3,3 % HDP (1,5 % v roku 2013), čím sa zvýši prenos poznatkov v rámci výskumu a vývoja medzi akademickou obcou a podnikmi, posilnia výskumné a inovačné systémy v podnikoch a vytvorí podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie.

Prijmú sa opatrenia na **riešenie nezamestnanosti** (očakáva sa, že opatrenia na zjednodušenie prístupu k zamestnanosti sa budú týkať viac než 80 000 uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí a výhody iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí využije 211 400 mladých ľudí), zlepšenie kvality **vzdelávania a odbornej prípravy**, ako aj lepšie **zladenie ponuky a dopytu na trhu práce** pomocou zvýšenia kvalifikácie a zlepšenia zručností aktívnej pracovnej sily a zníženia predčasného ukončenia školskej dochádzky. Zamestnanosť obyvateľov vo veku 20 až 64 rokov by mala dosiahnuť úroveň 75 % (65,4 % v roku 2013), počet ľudí vo veku 30 až 34 rokov s ukončeným terciárnym alebo ekvivalentným vzdelaním by sa mal zvýšiť na 40 % (30 % v roku 2013) a predčasné ukončenie školskej dochádzky by sa malo znížiť na 10 % (18,9 % v roku 2013). Prostriedky z fondov EŠIF sa zamerajú aj na **znižovanie chudoby** zlepšením prístupu k službám a podporovaním sociálneho hospodárstva, čím sa zabezpečí pokles počtu ľudí ohrozených chudobou alebo vylúčením o 200 000.

Z fondov EŠIF sa okrem toho podporí prechod na **nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje**, a to prostredníctvom podpory energetickej efektívnosti a riadenia prírodných zdrojov. Malo by to zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie na 31 % (24,6 % v roku 2013), obmedziť zvýšenie objemu emisií skleníkových plynov mimo ETS na +1 % v porovnaní s rokom 2005 (–12 % v roku 2013²⁶), zlepšiť energetickú efektívnosť v oblasti spotreby primárnej energie v porovnaní s rokom 2005 o 20 % (24,6 % v roku 2013). Udržateľnejšími **rybolovnými** postupmi sa zlepšia morské ekosystémy a vodná biodiverzita, znížia sa nechcené úlovky o 10 % a zvýši sa produkcia akvakultúry (+ 25 000 t).

²⁶ Údaje z roku 2012.

Finančnými prostriedkami sa takisto prispeje k **modernizácii verejnej správy** prostredníctvom budovania kapacít a investovania do rozvoja ľudských zdrojov a elektronickej správy vecí verejných.

Pokiaľ ide o **poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka**, fondy podporia najmä prenos poznatkov a inovácie v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve (približne 3 % celkových prostriedkov), efektívne využívanie zdrojov a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v poľnohospodárstve, potravinárstve a lesnom hospodárstve (22 % celkových prostriedkov z EPFRV). Podporou MSP v poľnohospodárstve a rybárstve sa prispeje k udržateľnému rastu a podpore námorného hospodárstva a trhov práce v pobrežných komunitách.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Využívanie prostriedkov prostredníctvom **finančných nástrojov** v rámci programov politiky súdržnosti sa podľa očakávaní zvýši viac než štvornásobne v porovnaní s predchádzajúcim programovým obdobím na vyše 2,6 mld. EUR. Rozsah takejto intervencie sa rozšíri z podpory konkurencieschopnosti MSP a obnovy miest aj na energetickú efektívnosť a energie z obnoviteľných zdrojov, vodohospodárstvo, podporu samostatnej zárobkovej činnosti a mikropodnikov, ako aj posilnenie investičného trhu prostredníctvom sociálnych inovácií a podnikania.

V regionálnych programoch pre kontinentálne Portugalsko sa stanovuje využívanie **integrovaných územných investícií**, ktoré sa vypracujú prostredníctvom paktov rozvoja a územnej súdržnosti a miestneho rozvoja vedeného komunitou na základe integrovaných viacsektorových stratégií miestneho rozvoja navrhnutých a realizovaných miestnymi akčnými skupinami a miestnymi rybárskymi akčnými skupinami. Integrované územné investície v Lisabone a Porte budú slúžiť na financovanie integrovaného opatrenia udržateľného rozvoja miest doplneného o osobitné osi v programoch pre kontinentálne regióny.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	12 (4 tematické, 7 regionálnych, 1 technická pomoc)	3	1	7
Dostupné prostriedky (EUR)	21 342 542 314	4 058 460 374	392 485 464	1 189 200 304 ²⁷

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Z 11 tematických *ex ante* kondicionalít nie je splnených sedem, z toho tri možno považovať za závažné. Najzávažnejšie sa týkajú platných právnych predpisov, ktoré bránia správnej transpozícii smernice o energetickej hospodárnosti budov. K ďalším nespĺneným *ex ante* kondicionalitám patrí metodika stanovovania cien vody a doprava, v rámci ktorých by sa mali predložiť realistické a zrelé projekty pripravené k realizácii. Realizácia schváleného akčného plánu sa bude dôsledne monitorovať.

3. Riadenie fondov EŠIF

Koordinácia medzi fondmi EŠIF sa zlepšila v štyroch hlavných oblastiach: integrácia informačných systémov, mechanizmy pravidelného monitorovania a podávania správ, systém celkového posudzovania a sieť pre monitorovanie a hodnotenie, ako aj vytvorenie jednotného portálového prístupu.

Osem programov v rámci politiky súdržnosti je financovaných z viacerých fondov, pričom kombinuje využívanie EFRR/KF a ESF. Pokiaľ ide o programy Horizont 2020, COSME a Nástroj na prepájanie Európy, budú sa financovať doplnkové opatrenia, zvyšovanie

²⁷ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Portugalsko zúčastňuje.

informovanosti, ako aj informovanie a školenie potenciálnych prijímateľov s cieľom stimulovať vnútroštátne subjekty k účasti na týchto programoch.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Kľúčovým cieľom vládneho modelu na programové obdobie rokov 2014 – 2020 je zjednodušenie postupov pre prijímateľov a portugalské orgány plánujú prijať vnútroštátne právne predpisy s jednoduchšími pravidlami a postupmi pre všetky fondy, viac využívať zjednodušené možnosti vykazovania nákladov a zlepšiť príslušný informačný systém (jednotné miesto prístupu, lepšie informácie pre prijímateľov, elektronické formuláre).

1. Fondy EŠIF v Rumunsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Rozvíjajúce sa trhové hospodárstvo v Rumunsku je 13. najväčším hospodárstvom v EÚ na základe parity kúpnej sily. V sektore špičkových technológií a technológií strednej až špičkovej úrovne pôsobí len 9,8 % výrobných spoločností. Z dôvodu vysokých cien a úrokových mier je prístup k financovaniu problematický, a to najmä pre MSP. Výdavky verejnej správy na výskum a vývoj v pomere k HDP sú najnižšie v EÚ, zatiaľ čo počet MSP, ktoré realizujú vnútropodnikové inovácie, naďalej klesá vzhľadom na priemer EÚ. Online verejné služby sú pomerne málo sofistikované a bytový fond vykazuje nízke normy energetickej efektívnosti. Miera recyklácie odpadu a ukladania odpadu na skládky nedosahuje úrovne stanovené v cieľoch EÚ a vykonávanie smerníc o pitnej vode a čistení komunálnych odpadových vôd zaostáva. Ďalšie dôležité výzvy, ktorými sa zaoberajú politické odporúčania v rámci európskeho semestra a ktoré majú význam pre intervencie z fondov EŠIF, sa týkajú dopravy a energetiky, trhu práce, sociálneho začlenenia a znižovania chudoby, prístupu k zdravotnej starostlivosti, zraniteľných skupín (predovšetkým Rómov), vzdelávania a odbornej prípravy, administratívnej kapacity a justičného systému.

Hlavné priority a výsledky

Rokovania o partnerskej dohode a programoch pre Rumunsko viedli k stanoveniu jasných investičných priorít, zvýšenému objemu financovania výskumu a inovácií, vyváženému prístupu k investíciám do dopravy, lepšiemu zosúladeniu cieľov s vnútroštátnymi cieľmi na rok 2020 a politickými odporúčaniami vypracovanými v kontexte európskeho semestra.

Investície vo výške viac než 1 miliardy EUR **zlepšia konkurencieschopnosť** tým, že posilnenia prepojenia medzi výskumom, inováciami, oblasťami inteligentnej špecializácie a konkurenčnými sektormi a podporia transfer technológií. Prostriedky z fondov EŠIF by mali zvýšiť schopnosť zapájať sa do výskumu na úrovni EÚ a spôsobiť nárast súkromných výdavkov na výskum o 14 percentuálnych bodov (v pomere k HDP). Investície podporené z programov sú určené na zdvojnásobenie rozsahu spolupráce medzi inovačnými MSP, výskumnými organizáciami a centrami transferu technológií. Investíciami vo výške 0,53 mld. EUR do **IKT** pomôžu prostriedky z fondov zdvojnásobiť pridanú hodnotu IT sektora (v pomere k HDP) a zvýšiť počet používateľov systémov elektronickej verejnej správy na 35 % populácie. Sumou 3,12 mld. EUR určenou na **podporu MSP, poľnohospodárskych podnikov a družstiev, podnikov v rybolove a akvakultúre** sa prispeje k ich modernizácii, zvýšeniu miery produktivity a prežitia, ako aj k poľnohospodárskej reštrukturalizácii. Odhaduje sa, že objem produkcie akvakultúry sa zvýši takmer o 260 %. Alokácia 10,9 mld. EUR pôjde na investície do **energetiky, zmeny klímy a efektívneho využívania zdrojov**, z toho 4,9 mld. EUR je určených na **zachovanie a ochranu životného prostredia**. Investície by mali znížiť spotrebu energie v obytných budovách o polovicu a spotrebu energie na verejné osvetlenie o tretinu a takisto podporiť mestskú mobilitu šetrnú voči klíme. Okrem toho prispievajú k vytvoreniu čistejšej krajiny, ktorá efektívnejšie využíva zdroje, tým, že sa o polovicu zníži odpad skladovaný na skládkach, zvýši sa zber odpadovej vody, zníži spotreba vody a energie na zavlažovanie a podporia sa postupy obhospodarovania pôdy šetrné k životnému prostrediu a ku klíme.

Celkové investície vo výške 6,13 mld. EUR do **sietí TEN-T a dopravnej dostupnosti** sa využijú na modernizáciu 400 km železničných tratí, výstavbu 325 km nových ciest, 9 km novej trasy metra a skrátenie priemerného cestovného času v cestnej doprave (o 42 %) a železničnej doprave (o 55 %). Okrem toho sa investuje 0,9 mld. EUR do regionálnej siete ciest.

Investície na **zvýšenie účasti na trhu práce** (2,2 mld. EUR) sa využijú na zvýšenie miery zamestnanosti na 70 % so zameraním na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, a na ďalšie zraniteľné skupiny. Podporí sa aj

hospodárska diverzifikácia vo vidieckych oblastiach. Suma 3,4 mld. EUR sa vynaloží na **podporu sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a diskriminácii**, čím sa pomôže znevýhodneným obyvateľom (vrátane Rómov) získať prístup na trh práce a zlepšiť ich zdravotný stav a spoločenské postavenie. Osobitná pozornosť sa bude venovať poskytovaniu dostupnej zdravotnej starostlivosti a komunitných sociálnych služieb a na deinštitucionalizáciu detí a osôb so zdravotným postihnutím.

Suma 1,65 mld. EUR sa využije na **zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky** na 11,3 % a **zvýšenie účasti na terciárnom vzdelávaní** na 26,7 %. Predpokladá sa aj podpora modernizácie vzdelávacej infraštruktúry. Celkovo by sa investície do ľudského kapitálu mali týkať minimálne 3,5 mil. osôb.

Sumou 0,8 mld. EUR z fondov sa prispeje k **posilneniu inštitucionálnej kapacity verejných orgánov**; z toho 0,55 mld. EUR pôjde na podporu reformy verejnej správy a účinnosti justičného systému.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Významná časť investícií 517 miliónov EUR (takmer štyrikrát viac než v období rokov 2007 – 2013) sa poskytne prostredníctvom **finančných nástrojov** (vrátane iniciatívy EIB na podporu MSP). Ich cieľom bude podporovať MSP, poľnohospodárske podniky a energetickú efektívnosť tým, že im v ranej a rastovej fáze poskytnú kapitál, pôžičky a záruky.

V rámci programov sa poskytne podpora vo výške 1,18 mld. EUR na **udržateľný rozvoj miest**, prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo, ochranu životného prostredia, regeneráciu znevýhodnených komunít a zlepšenie infraštruktúry v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Z prostriedkov fondov sa budú realizovať **integrované územné investície** vo výške 1 miliardy EUR v delte Dunaja, na území s osobitnými environmentálnymi a sociálno-hospodárskymi problémami, a 880 miliónov EUR sa vyčlení na miestny rozvoj vedený komunitou pre mestské a vidiecke oblasti a oblasti závislé od rybolovu.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	6 (národných)	1	1	6
Dostupné prostriedky (EUR)	22 541 107 909	8 127 996 402	168 421 371	824 705 627 ²⁸

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Strategické politické dokumenty v niektorých investičných oblastiach nie sú ešte dokončené alebo plne realizované. Investície do infraštruktúry sa budú riadiť podľa generelu dopravy, mapy potrebnej zdravotníckej infraštruktúry a plánov odpadového hospodárstva, pričom riadny proces podnikateľského objavovania zabezpečí užšie prepojenie medzi podnikmi a rastom inovácií. Politické dokumenty týkajúce sa sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky, konsolidácie verejnej správy a zlepšenia právnych predpisov a postupov týkajúcich sa verejného obstarávania podporia sledovanie politických odporúčaní v rámci európskeho semestra. Tri z *ex ante* kondicionalít špecifických pre ENRF sú podľa posúdení nesplnené. Akčné plány by mali viesť k ich splneniu, a to najneskôr do konca roka 2016.

3. Riadenie fondov EŠIF

Ministerstvo európskych fondov riadi koordinačný mechanizmus EŠIF, ktorý pozostáva z riadiaceho výboru pre partnerskú dohodu, tematických riadiacich výborov a pracovných skupín so zapojením rezortných ministerstiev, inštitúcií a zainteresovaných strán. Programy riadia na vnútroštátnej úrovni tri ministerstvá. Opatrenia na zlepšenie administratívnej

²⁸ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Rumunsko zúčastňuje.

kapacity pozostávajú zo zlepšovania investičných rozhodnutí verejnej správy, z transparentnosti, etiky a integrity a riadenia ľudských zdrojov.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Rumunsko sa zaviazalo zjednodušiť usmernenia pre žiadateľov, zlepšiť právne predpisy týkajúce sa verejného obstarávania a zjednodušiť postupy obstarávania pre súkromných prijímateľov, využívať zjednodušené možnosti vykazovania nákladov, zjednodušiť postupy vydávania stavebných povolení a zjednodušiť a zracionalizovať administratívne postupy. Zjednodušovanie predstavuje trvalú úlohu jednej z pracovných skupín v rámci koordinačného mechanizmu partnerskej dohody.

1. Fondy EŠIF na Slovensku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Napriek tomu, že Slovensko dobre zvládlo hospodársku krízu, stoja pred ním ešte dôležité výzvy. Krajina musí zvýšiť svoju hospodársku kapacitu. Slovensko patrí k členským štátom s najvyššou mierou dlhodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti mladých ľudí. Rómovia sú marginalizovaní, žijú v podpriemerných podmienkach a nie sú dostatočne začlenení do všeobecného vzdelávania a trhu práce. Potenciál rastu obmedzuje nedostatočná dopravná infraštruktúra a neefektívny trh s energiou. Intenzita výskumu a vývoja zostáva na jednej z najnižších úrovní v EÚ. Slovensko je aj pomerne slabo hodnotené v rámci rôznych ukazovateľov kvality podnikateľského prostredia. Tieto výzvy sa odrážajú v politických odporúčaníach v rámci európskeho semestra.

Hlavné priority a výsledky

Prostriedky z fondov sa použijú na zlepšenie **inovácií a konkurencieschopnosti podnikov**, zvýšenie výkonnosti systému výskumu a inovácií a podporu spolupráce medzi výskumnými organizáciami, vysokými školami a podnikmi. Investíciami vo výške 1,8 mld. EUR sa súkromné a verejné výdavky na výskum a vývoj zvýšia z 0,8 % na 1,2 % HDP. Z fondov sa aktívne podporujú súkromné výdavky na výskum a inovácie, ktoré sa z 0,3 % zvýšia na 0,8 % HDP. Podmienkami spojenými s investíciami sa zabezpečí lepšie zacielenie inovačných nástrojov.

Podporou pre MSP a podniky v poľnohospodárstve a rybárstve vo výške 915 miliónov EUR sa zvýši produktivita a pridaná hodnota v podnikateľskom sektore. Podnikateľské prostredie sa zlepší prostredníctvom poskytovania personalizovaných služieb spoločnostiam a pomocou opatrení na uľahčenie hospodárskeho využitia nových myšlienok a posilnenie zakladania nových podnikov. Z investícií určených na zlepšenie konkurencieschopnosti agropotravinárskeho sektora sa podporí 1 250 poľnohospodárskych podnikov a 400 potravinárskych podnikov. Z prostriedkov ENRF sa zabezpečí lepšia udržateľnosť sektora rybolovu a akvakultúry.

Na zlepšenie **systému vzdelávania a odbornej prípravy** na všetkých úrovniach a zabezpečenie správnych zručností pre žiakov budú slúžiť iniciatívy financované sumou 737 miliónov EUR. Ku kľúčovým oblastiam investícií bude patriť kvalitné vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve, lepšie študijné výsledky, inkluzívne vzdelávanie, ako aj odborné vzdelávanie; z týchto opatrení bude mať úžitok viac ako 100 000 žiakov a študentov.

Zamestnanosťou a sociálnym začlenením sa pomôže ľuďom v ťažkej situácii a ľuďom zo znevýhodnených skupín získať rovnaké príležitosti ako ostatní pri hľadaní alebo udržaní práce a integrácii do spoločnosti. Približne 250 000 ľudí bez práce, a to najmä nezamestnaní s nízkou kvalifikáciou a dlhodobo nezamestnaní, by si mali zlepšiť šance na trhu práce, pričom veľký dôraz sa bude klásť na boj proti nezamestnanosti mládeže. Podporí sa 150 obcí s najviac znevýhodnenými rómskymi komunitami.

Suma 278 miliónov EUR sa investuje do **účinnosti verejnej správy**, jej justičného systému a presadzovania práva s cieľom znížiť regulačné a administratívne zaťaženie a podporiť prísne normy transparentnosti, integrity a zodpovednosti.

Investície vo výške viac než 1 miliardy EUR do **nízkouhlíkového hospodárstva** budú zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti vo verejných a v obytných budovách a podnikoch, čím sa podporí efektívnejšie centralizované zásobovanie teplom a vypracovanie nízkouhlíkových akčných plánov. Konečná spotreba energie vo verejných budovách by sa mala znížiť o 279 miliónov kWh ročne. Investície sa využijú aj na zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie z 10,4 % na 15,5 %.

Investície do **IKT** vo výške 805 miliónov EUR urýchlia rozšírenie širokopásmového prístupu a sietí ďalšej generácie na 100 % pokrytie internetom s rýchlosťou 30 Mb/s v súlade s cieľom digitálnej agendy, zlepšia služby občanom a podnikom, ako aj účinnosť verejnej správy.

Investície z fondov EŠIF vo výške 3,7 mld. EUR sa využijú na dokončenie sietí TEN-T a zvýšenie **dopravnej dostupnosti**. Postaví sa 100 km nových diaľnic a zmodernizuje približne 125 km železničných tratí. Prostriedky z fondov sa využijú aj na modernizáciu verejnej dopravy vo vybratých mestách a zlepšenie podmienok plavby na vnútrozemských vodných cestách, ako aj na modernizáciu prístavu v Bratislave. Investície vo výške takmer 1,5 mld. EUR pomôžu vybudovať **environmentálnu infraštruktúru**, chrániť životné prostredie a podporiť efektívne využívanie zdrojov. Viac než 200 000 ďalších obyvateľov bude mať úžitok zo zlepšenej úpravy odpadových vôd a vyše 12 000 obyvateľom bude mať prospech z protipovodňových opatrení. Úsilie o zabezpečenie udržateľného využívania prírodných zdrojov a ochranu bohatej biodiverzity Slovenska sa bude zameriavať na 1,2 mil. ha poľnohospodárskej pôdy s cieľom zabrániť jej opúšťaniu. Postupy obhospodarovania pôdy, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu a klíme, sa podporia na 21 % poľnohospodárskej pôdy.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Plánované využitie **finančných nástrojov** sa v porovnaní s pôvodnou alokáciou v predchádzajúcom programovom období zvýši viac než päťnásobne a dosiahne okolo 455 miliónov EUR. Väčšia časť prostriedkov pôjde na podporu MSP, energetickej efektívnosti a environmentálnej a dopravnej infraštruktúry. Malo by sa preskúmať aj rozšírenie nástrojov na výskum, inovácie a IKT vrátane širokopásmovej infraštruktúry.

Osobitné programy zabezpečia skutočné využívanie **územných nástrojov**. Investície vo výške 890 miliónov EUR, predovšetkým do zlepšenia prístupu k efektívnym vysokokvalitným verejným službám a bezpečnej regionálnej doprave šetrnej k životnému prostrediu sa poskytnú prostredníctvom regionálnych integrovaných územných investícií. Ďalších 368 miliónov EUR sa investuje do udržateľného rozvoja miest. Prostredníctvom miestneho rozvoja vedeného komunitou sa zlepšia miestne partnerstvá. Sumou 200 miliónov EUR verejných výdavkov na podporu MSP vo vidieckych oblastiach v rámci stratégií miestneho rozvoja sa vytvorí 1 500 pracovných miest.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	7 (6 národných, 1 regionálny)	1	1	7
Dostupné prostriedky (EUR)	13 768 317 148	1 559 691 844	15 785 000	1 019 287 563 ²⁹

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Strategické rámce pre niektoré oblasti investícií (napr. výskum) sa nedokončili a musia sa vykonať v súlade so schválenými akčnými plánmi. Prijali sa akčné plány na podporu sledovania politických odporúčaní v rámci európskeho semestra. Mechanizmus na monitorovanie realizácie opatrení v rámci iniciatívy „Small Business Act“ pomôže podporiť podnikanie. Projekty sa budú realizovať oveľa efektívnejšie na základe plánov nakladania s odpadom a hlavných plánov v oblasti regionálnej dopravy.

3. Riadenie fondov EŠIF

Koordináciu fondov EŠIF má na starosti centrálny koordinačný orgán Úradu vlády SR. Počet orgánov zapojených do vykonávania sa znížil, aby sa zjednodušil systém realizácie. Z analýzy administratívnych kapacít vyplynuli oblasti (konkrétne verejné obstarávanie, environmentálne

²⁹ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Slovensko zúčastňuje.

právo a opatrenia v oblasti boja proti podvodom), ktoré si vyžadujú ďalší rozvoj, zlepšenie kvality a účinnosti.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

S cieľom znížiť administratívne zaťaženie prijímateľov sa Slovensko zaviazalo zjednodušiť a zjednotiť vybrané činnosti, zjednodušiť podávanie správ o výdavkoch na projekt, zabezpečiť jednotnú sieť subjektov poskytujúcich poradenské a informačné služby a modernizovať existujúce informačné systémy v súlade so zásadami e-súdržnosti.

1. Fondy EŠIF v Slovinsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Po celkovom poklese o viac než 9 % v rokoch 2008 – 2013 sa odhaduje, že reálny HDP **vzrástol o 3,0 % v roku 2014**. Investičné výdavky sa obnovili najmä v dôsledku výstavby infraštruktúry, ktorá bola **spolufinancovaná z fondov EÚ**, zatiaľ čo investície súkromného sektora zostávajú naďalej slabé. V období rokov 2015 – 2016 sa očakáva priemerný rast reálneho HDP o 2,2 %. Miera nezamestnanosti ostáva pod priemerom EÚ a očakáva sa, že bude naďalej klesať. Stále však pretrvávajú štrukturálne výzvy na trhu práce v podobe dlhodobej nezamestnanosti a nízkej zamestnanosti nízkokvalifikovaných a starších pracovníkov.

Hlavné priority a výsledky

Zlepšenie inovácií a konkurencieschopnosti slovinského hospodárstva posilnením infraštruktúry výskumu a inovácií a kapacity na dosiahnutie excelentnosti. Investíciami vo výške 485 miliónov EUR sa podľa očakávania zvýšia celkové súkromné a verejné výdavky na výskum a vývoj v pomere k HDP z približne 2,6 % (2012) na 3 % v roku 2020. Podľa odhadov sa zvýši aj podiel podnikov aktívnych v oblasti inovácií o 8,5 % v období do roku 2023. Investície z fondov EŠIF vo výške vyše 72 miliónov EUR zvýšia **širokopásmové** pokrytie a prispievajú k vyváženejšiemu regionálnemu rozvoju tým, že umožnia ďalším 20 000 domácnostiam pripojenie k novým širokopásmovým sieťam s rýchlosťou minimálne 100 Mb/s.

Sumou 774 miliónov EUR sa **podporia MSP (aj v poľnohospodárstve, rybolove a akvakultúre)**, čím sa prispeje k zlepšeniu podnikateľskej činnosti, zvýšeniu produktivity a vyššej pridanej hodnoty podnikov. Fondy sa zameriavajú na ďalšie zlepšenie podnikateľského prostredia prostredníctvom posilnenia služieb poskytovaných podnikom a zabezpečenia jednoduchšieho prístupu k finančným prostriedkom. Podporí sa približne 7 500 podnikov, pričom sa očakáva vytvorenie 1 000 nových pracovných miest. Z investícií do technológií, adaptácie na zmenu klímy, požiadaviek na dobré životné podmienky zvierat, vodohospodárstva a energetickej efektívnosti by malo v poľnohospodárstve ťažiť 3,4 % podnikov. Ďalších 3,5 % získa podporu v rámci opatrení pre mladých poľnohospodárov a štrukturálne úpravy.

V súvislosti s cieľmi v oblasti **energetiky a zmeny klímy** sa z fondov EŠIF alokuje 281 miliónov EUR na investície do znižovania emisií skleníkových plynov, ako aj zvyšovania energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov. Ročná spotreba primárnej energie verejných budov sa podľa očakávania zníži o 23 GWh/rok a podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie sa do roku 2020 zvýši minimálne na 25 %. Vzhľadom na rastúci počet prírodných katastrof v dôsledku zmeny klímy sa 289 miliónov EUR vynaloží na **prevenciu a riadenie rizík**, pričom približne 38 000 ľudí bude mať úžitok z protipovodňových opatrení.

Investície vo výške takmer 615 miliónov EUR pôjdu okrem toho na **ochranu životného prostredia a efektívne a udržateľné využívanie zdrojov**. Fondy pomôžu podporiť infraštruktúru v sektore vodohospodárstva, zaistiť lepšiu udržateľnosť rybolovu a akvakultúry, zachovať biodiverzitu a morské ekosystémy a zlepšiť mestské prostredie. Vďaka intervencii z fondov EŠIF bude ďalších 120 000 ľudí mať úžitok z lepšieho zásobovania vodou a ďalších 100 000 ľudí z lepšej úpravy odpadových vôd. Rôzne agroenvironmentálne a klimatické zmluvy budú zamerané na zlepšenie vodohospodárstva na zhruba 25 % poľnohospodárskej pôdy a na zabránenie erózii pôdy a zlepšenie pôdohospodárstva na viac než 27 %.

S investíciami vo výške 262 miliónov EUR prispievajú fondy k **odstráneniu nedostatkov siete TEN-T a zvýšeniu udržateľnosti a kvality dopravnej infraštruktúry**. Dôraz sa kladie

najmä na zlepšenie konkurencieschopnosti železničnej infraštruktúry (25 km modernizovaných železničných tratí v sieti TEN-T) a zlepšenie regionálnej mobility (lepšia dostupnosť a kratšie cestovanie).

Viac než 370 miliónov EUR sa vyčlení na **podporu udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti** prostredníctvom iniciatív, ktorých cieľom je podporiť takmer 49 000 účastníkov, najmä dlhodobo nezamestnaných, nízkokvalifikovaných, starších pracovníkov a mladých ľudí. Okrem toho sa z fondov podporí aj aktívne a zdravé starnutie. Ďalšie investície vo výške 239 miliónov EUR **do vzdelávania, odbornej prípravy a odborného vzdelávania na získanie zručností a do celoživotného vzdelávania** umožnia takmer 43 000 účastníkom nadobudnúť nové schopnosti a/alebo zvýšiť si úroveň vzdelania a viac než 59 000 ľudí zúčastniť sa na špecializovaných a rekvalifikačných programoch. Investície budú ďalej riešiť nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a zabezpečenie lepšieho využívania IKT.

Chudoba, sociálne vylúčenie a diskriminácia sa budú riešiť podporou sociálneho začlenenia, sociálneho podnikania a vhodnej infraštruktúry, ako aj zabezpečením dostupných a vysokokvalitných služieb zraniteľným osobám. Investície vo výške 262 miliónov EUR umožnia 19 000 osobám zo zraniteľných cieľových skupín zapojiť sa do preventívnych programov.

Z prostriedkov EŠIF vo výške 62 miliónov EUR sa podporia **investície do budovania inštitucionálnej kapacity vo verejnom sektore a do účinnosti verejnej správy** a verejných služieb na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom realizovať reformy, zabezpečiť lepšiu reguláciu a dobrú správu vecí verejných. Tým sa podporí zlepšenie účinnosti a kvality justičného systému.

Využívanie finančných a územných nástrojov

V porovnaní s predchádzajúcim programovým obdobím Slovinsko zvýši svoju alokáciu na **finančné nástroje viac než štvornásobne** na takmer 449 miliónov EUR. Väčšia časť podpory sa využije na riešenie finančných potrieb MSP, najmä v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, a (menšia časť) na energetickú efektívnosť.

Investície z EFRR vo výške 107 miliónov EUR sa poskytnú mestským orgánom prostredníctvom integrovaných územných investícií. Prioritami stanovenými pre integrované územné investície sú obnova miest, udržateľná mestská mobilita a energetická efektívnosť. Prostredníctvom miestneho rozvoja vedeného komunitou, ktorý sa bude týkať 66 % vidieckej populácie, sa zlepšia miestne partnerstvá. Prostriedky z ENRF sa investujú do rozvoja a pracovných príležitostí pre miestne rybárske komunity a do posilnenia prírodného bohatstva v rybolove a akvakultúre.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, KF, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	1 (národný financovaný z viacerých fondov)	1	1	9
Dostupné prostriedky (EUR)	3 011 899 768	837 849 803	24 809 114	1 104 803 616 ³⁰

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Ex ante kondicionality/stratégie pre niektoré oblasti investícií, najmä zdravotníctvo, dopravu a inteligentnú špecializáciu vrátane *ex ante* kondicionalít špecifických pre ENRF týkajúcich sa správy o rybolovnej kapacity, neboli dokončené a musia sa realizovať v súlade so schválenými akčnými plánmi. Akčné plány sa týkajú aj horizontálnych otázok, ako sú verejné

³⁰ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Slovinsko zúčastňuje.

obstarávanie a environmentálne právne predpisy, a podporujú plnenie politických odporúčaní v rámci európskeho semestra.

3. Riadenie fondov EŠIF

V období rokov 2014 – 2020 bude len jeden program financovaný z viacerých fondov na realizáciu politiky súdržnosti v Slovinsku. Všetky fondy sa budú koordinovať na úrovni partnerskej dohody. Na rozširovanie kapacity vnútroštátnej správy sa využije technická pomoc.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Pomocou ročných vykonávacích akčných plánov sa zjednodušia projekty. Kde je to vhodné, plánuje sa využitie zjednodušených možností vykazovania nákladov.

1. Fondy EŠIF v Španielsku

Hospodárske a sociálne výzvy

Tradičný španielsky model rastu (založený na výstavbe, cestovnom ruchu a ďalších činnostiach s nízkou pridanou hodnotou a stagnujúcou produktivitou) dosiahol svoje hranice. Z fondov EŠIF je potrebné podporiť prechod na model rozvoja, ktorý sa viac zakladá na znalostiach, inováciách a je menej náročný na zdroje, a zároveň znížiť nerovnosť, ktorá sa prehĺbila v dôsledku krízy. K hlavným výzvam v rámci fiškálnej konsolidácie patrí zvýšenie produktivity a konkurencieschopnosti a posilnenie zamestnanosti najmä mladých ľudí. Napriek tomu, že finančná pomoc EÚ poskytnutá v júni 2012 sa v januári 2014 ukázala ako uspokojivá, prístup MSP k úverom je stále obmedzený.

Z fondov EŠIF sa pomôžu realizovať mnohé politické odporúčania v rámci európskeho semestra, napríklad investovanie do ľudského kapitálu, pomoc (najmä mladým) ľuďom pri vstupe na trh práce, zjednodušenie prístupu MSP k financovaniu a realizácia novej vnútroštátnej stratégie v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Do týchto oblastí sa koncentruje značný objem finančných prostriedkov (75 % z ESF a 30 % z EFRR).

Hlavné priority a výsledky

Zvýšenie účasti na trhu práce a produktivity práce; zlepšenie politík v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a sociálneho začlenenia s osobitným zameraním na mladých ľudí a zraniteľné skupiny. Najvyššími prioritami budú investovanie do ľudského kapitálu a pomoc ľuďom získať prístup na trh práce s dôrazom na zamestnanosť mladých ľudí. Zlepšia sa systémy vzdelávania a odbornej prípravy (vrátane odborného vzdelávania), aby mladí ľudia získali potrebné zručnosti. Osobám v ťažkej situácii a zo znevýhodnených skupín sa ponúknu lepšie príležitosti. Prostriedkami vo výške viac než 10,8 mld. EUR by sa malo prispieť k zvýšeniu zamestnanosti (predbežne z 59,3 % v roku 2012 na 74 % v roku 2020), zníženiu úrovne predčasného ukončenia školskej dochádzky (predbežne z 24,9 % v roku 2012 na 15 % v roku 2020) a zníženiu počtu osôb, ktorým hrozí chudoba alebo sociálne vylúčenie, o 1,5 milióna.

Podpora prispôsobenia produktívneho systému na činnosti s vyššou pridanou hodnotou prostredníctvom zlepšenia konkurencieschopnosti MSP (aj v poľnohospodárstve a rybárstve). Podpora pre MSP bude zahŕňať opatrenia na posilnenie podnikania a začínajúcich podnikov a zvyšovanie konkurencieschopnosti podnikov a ich schopností vykonávať činnosti s vyššou pridanou hodnotou (a to aj prostredníctvom IKT) s konečným cieľom získať väčšie zastúpenie na medzinárodných trhoch. Prioritou bude uľahčenie prístupu k financovaniu. Dopravný systém v menej rozvinutých a prechodných regiónoch sa zracionalizuje tak, aby sa podporila hospodárska činnosť. Viac než 9,4 mld. EUR sa vynaloží na zabezpečenie prístupu 100 % populácie k internetu s rýchlosťou 30 Mb/s (59 % v roku 2013) a významného nárastu počtu vyvážajúcich podnikov. Odhaduje sa, že do primárneho sektora vstúpi 15 000 mladých ľudí a že 5 % poľnohospodárskych podnikov sa bude reštrukturalizovať a modernizovať.

Podpora inovačného podnikateľského prostredia a posilnenie výskumu, vývoja a inovácií. Dôraz sa kladie na aplikovaný výskum, vývoj, inovácie a IKT vrátane verejno-súkromných partnerstiev a transferu technológií, najmä v prospech MSP. Všetky investície do infraštruktúry a projektov výskumu a vývoja budú musieť spĺňať tieto kumulatívne podmienky: i) byť súčasťou príslušnej stratégie v oblasti výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu; ii) predstavovať cestu k excelentnosti; iii) mať dokázateľnú konkurenčnú výhodu a iv) mať pozitívny sociálnohospodársky vplyv. Rozvoj ľudského kapitálu prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy vrátane vysokoškolského vzdelávania, spolupráca s podnikmi a vyššie súkromné investície budú mať kľúčový význam. Sumou takmer 5,7 mld. EUR by sa mal zvýšiť podiel výdavkov na výskum a vývoj spolufinancovaných súkromným sektorom z 45,6 % (2012) na 60 % v roku 2020, čo spôsobí,

že približne 25 % španielskych podnikov s vyše 10 zamestnancami začne zavádzať technologické inovácie (v porovnaní s 13,22 % v období rokov 2010 – 2012). Investíciami sa podporí rozvoj elektronickej justície, čím sa prispeje k účinnej spravodlivosti.

Zefektívnenie využívania prírodných zdrojov, okrem iného rozvoj potenciálu modrého hospodárstva. Nepodporí sa len energetická efektívnosť a energia z obnoviteľných zdrojov, ale aj čistá mestská doprava a cielené environmentálne investície. Podporí sa udržateľný rybolov a akvakultúra a zlepšia sa morské ekosystémy a vodná biodiverzita. Očakáva sa, že finančné prostriedky vo výške viac než 10,4 mld. EUR významne znížia spotrebu energie v budovách a podnikoch. Ďalej sa odhaduje, že 14 % poľnohospodárskych a lesných oblastí bude predmetom zmlúv o riadení na podporu biodiverzity.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Španielsko plánuje alokovať takmer 1,5 mld. EUR na **finančné nástroje**, čo je výrazný nárast oproti predchádzajúcemu obdobiu. Z tejto sumy sa 800 miliónov EUR poskytne prostredníctvom iniciatívy na podporu MSP. Mal by sa však rozšíriť rozsah využívania finančných nástrojov na ďalšie investície do IKT, environmentálnej a dopravnej infraštruktúry, ako aj energetickej efektívnosti, a to najmä v regiónoch, ktoré ešte nemajú plány na využívanie finančných nástrojov.

Do opatrení integrovaného **udržateľného mestského rozvoja**, ktoré zahŕňajú niekoľko tematických cieľov a sú súčasťou príslušných mestských stratégií, sa investuje viac než 970 miliónov EUR. **Integrované územné investície** sa využijú minimálne v piatich prípadoch.³¹ Viac než 900 miliónov EUR sa poskytne prostredníctvom miestneho rozvoja riadeného komunitou.³²

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	45 (6 národných, 38 regionálnych, 1 technická pomoc)	18 (1 národný, 17 regionálnych)	1	8
Dostupné prostriedky (EUR)	27 941 949 230	8 297 388 821	1 161 620 889	1 378 541 701 ³³

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Niektoré tematické *ex ante* kondicionality, najmä tie, ktoré sa týkajú vody, odpadu, dopravy a zamestnanosti, zatiaľ nie sú splnené. Zaviedli sa však príslušné akčné plány.

3. Riadenie fondov EŠIF

Prostriedky z EŠIF sa koordinujú prostredníctvom špecifických štruktúr (koordináčnej, hodnotiacej a monitorovacej výbory) a tematických sietí (pre komunikáciu, výskum a inovácie, mestá, životné prostredie, rovnaké príležitosti, sociálne začlenenie, záležitosti vidieka a rybárstvo).

Systém realizácie sa zjednodušil znížením počtu sprostredkovateľských orgánov, oddelením národných a regionálnych sprostredkovateľských orgánov a výdavkov v rámci rôznych programov EFRR a lepším využívaním elektronickej verejnej správy.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Podstatne sa rozšíri využívanie paušálnych sadzieb a zjednodušených možností vykazovania nákladov v rozsahu povolenom príslušnými právnymi predpismi.

³¹ Modré integrované územné investície (stratégia pre Atlantik), Mar Menor (Murcia), Cádiz, Extremadura, Teruel.

³² Najmä vo vidieckych a v pobrežných oblastiach, ale za určitých podmienok aj v niektorých husto osídlených mestských oblastiach.

³³ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Španielsko zúčastňuje.

1. Fondy EŠIF vo Švédsku

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

Švédsky HDP a zamestnanosť sa posilnili vďaka rastúcemu domácejmu dopytu. Spotreba domácností vzrástla v dôsledku nízkych úrokových sadzieb, rastúcich disponibilných príjmov a expanzívnej fiškálnej politiky. V dôsledku vyšších výdavkov na začleňovanie prisťahovalcov, vzdelávanie a starostlivosť o starších ľudí rastie spotreba verejnej správy. Pri riešení politických odporúčaní v rámci európskeho semestra dosiahlo Švédsko obmedzený pokrok. Zamestnanosť v posledných rokoch výrazne rástla napriek pomerne skromnej hospodárskej činnosti. Švédsko sa dobre zotavilo z finančnej krízy a vrátilo sa na predkrízovú úroveň, jeho miera zamestnanosti patrí k najvyšším v EÚ. V dôsledku zvyšujúceho sa počtu pracovníkov však nezamestnanosť už niekoľko rokov zostáva približne na 8 %. Stálou výzvou pre švédsky trh práce je začleniť vysoký počet hospodársky a sociálne zraniteľných osôb. Z analýzy vyplýva, že Švédsko má veľmi dobré postavenie, už dosiahlo väčšinu cieľov stratégie Európa 2020 a dokonca si stanovuje ambicioznejšie ciele.

Hlavné priority a výsledky

Švédsko sa rozhodlo dôkladne zamerať na tieto priority, ktoré sú úzko prepojené s cieľmi stratégie Európa 2020 v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu: 1. posilnenie konkurencieschopnosti, znalostí a inovácií; 2. posilnenie udržateľného a efektívneho využívania zdrojov pre trvalo udržateľný rast a 3. zvyšovanie zamestnanosti, zamestnatelnosti a prístupu na pracovný trh.

Výskum, vývoj a inovácie sa podporia investíciami vo výške 330 miliónov EUR, čím sa zabezpečí vedúca úloha Švédska v oblasti inovácií. Programy pomôžu **vytvoriť silné výskumné a inovačné prostredie** s cieľom posilniť interakciu medzi výskumom a priemyslom, zvýšiť schopnosť podnikov uvádzať na trh svoje produkty a ďalej posilňovať inovácie. Švédsko využije prostriedky z fondov EŠIF na realizáciu **stratégií pre inteligentnú špecializáciu** vo všetkých ôsmich regiónoch; zapojí sa do nej viac než 5 600 podnikov, ktoré budú spolupracovať s výskumnými inštitúciami v rámci svojej oblasti excelentnosti a dostanú podporu z fondov EŠIF na zavádzanie nových produktov na trh. Sumou 200 miliónov EUR sa podporí prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.

Fondy EŠIF zohrávajú veľmi dôležitú úlohu pri **zlepšovaní konkurencieschopnosti MSP**, a to v podobe investícií vo výške 500 miliónov EUR do všetkých sektorov vrátane poľnohospodárstva a rybárstva. Okrem toho sa investuje 250 miliónov EUR do lepšieho prístupu k **IKT** a ich využívania, a to najmä na severe krajiny.

Prostriedky z fondov sa zamerajú aj na **zlepšenie zamestnatelnosti**, a to najmä u nezamestnaných mladých ľudí a prisťahovalcov, ale aj na pomoc zamestnaným osobám vyhnúť sa (dlhodobej) nezamestnanosti. Suma 818 miliónov EUR vrátane 44 miliónov EUR z iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí sa použije na podporu zamestnatelnosti, sociálnej súdržnosti a vytvárania pracovných miest. Odhaduje sa, že to bude mať priamy vplyv na pracovný aj spoločenský život minimálne 300 000 občanov. Podľa odhadov získa podporu minimálne 40 000 nezamestnaných mladých ľudí z celého Švédska a ďalších 20 000 využije dodatočné služby v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

V oblasti životného prostredia sa prostriedky z fondov EŠIF **zamerajú na obnovenie, zachovanie a zlepšenie ekosystémov**, najmä v poľnohospodárstve, rybárstve a lesnom hospodárstve. Na viac než 28 % poľnohospodárskej pôdy sa budú vzťahovať zmluvy na podporu biodiverzity a približne na 33 % zmluvy na zlepšenie vodohospodárstva. V rybárstve sa z prostriedkov EŠIF podporí primárne vykonávanie revidovanej spoločnej rybárskej politiky (vrátane zákazu odhadzovania úlovkov) a ďalšie opatrenia na ochranu a obnovu vodného prostredia. Vzhľadom na potrebu inovácií vo vidieckych oblastiach Švédsko bude

vykonávať európske partnerstvo v oblasti inovácií, pričom výsledky výskumu sprístupní poľnohospodárom a vidieckym spoločnostiam, a plánuje vytvoriť kurzy odbornej prípravy pre približne 170 000 účastníkov. Švédsko okrem toho očakáva, že fondy podporia vytvorenie 3 400 pracovných miest na vidieku mimo poľnohospodárstva a zlepšia prístup k službám a infraštruktúre pre 43 % vidieckej populácie.

Využívanie finančných a územných nástrojov

V programovom období rokov 2014 – 2020 sa budú viac využívať **finančné nástroje**, čím sa zvýši alokácia EFRR na 133 miliónov EUR (80 % viac v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013). Plánujú sa tri typy finančných nástrojov: osem regionálnych fondov rizikového kapitálu na podporu MSP, fond fondov na podporu súkromného rizikového kapitálu v celej krajine a národný ekologický fond na podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. Švédsko využíva podporu z EFRR iba na nástroje vlastného imania na všeobecnú podporu MSP a podporu v energetickom sektore.

Programy zabezpečia zavedenie **územných nástrojov**. Tri programy z EFRR sa týkajú realizácie stratégií **udržateľného rozvoja miest** a v jednom z nich sa využíva metóda **integrovaných územných investícií**. Prostriedky z fondov sa investujú do **miestneho rozvoja**, pričom stratégie miestneho rozvoja realizované 50 miestnymi akčnými skupinami v celej krajine pomôžu viac než 50 % vidieckej populácie. Miestne partnerstvá vo vidieckych, v mestských a prechodných oblastiach, ako aj prepojenia medzi vidieckymi a mestskými oblasťami sa podporia prostredníctvom osobitného národného **programu financovaného z viacerých fondov**, ktorý kombinuje prostriedky z EFRR a ESF a zameriava sa výlučne na miestny rozvoj vedený komunitou.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	8 regionálnych, 2 národné, 1 v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou	1	1	10
Dostupné prostriedky (EUR)	1 763 510 980	1 763 565 250	120 156 004	981 326 308 ³⁴

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Švédsko spĺňa všetky príslušné *ex ante* kondicionality s výnimkou tej, ktorá sa týka energetickej efektívnosti, ako aj všeobecnú *ex ante* kondicionalitu týkajúcu sa štatistických systémov a ukazovateľov výsledkov pre operačný program miestneho rozvoja vedeného komunitou.

3. Riadenie fondov EŠIF

Hlavným prevádzkovým koordinačným nástrojom pre všetky fondy EŠIF bude *Fondsamordningsgruppen* (koordinačná skupina pre fondy), ktorej úlohou bude zabezpečiť potrebnú spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za riadenie fondov EŠIF: Agentúrou pre regionálny a hospodársky rast, Švédskou radou pre fond ESF a Švédskym poľnohospodárskym výborom.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Ako dôležitý krok k zjednodušeniu už riadiace orgány ponúkajú prijímateľom možnosť využívať elektronickú správu projektov. Úplné elektronické spracovanie vykonávania fondov EŠIF sa dokončí v roku 2016. Pokiaľ ide o ESF, zavedú sa pre prijímateľov nové zjednodušené možnosti vykazovania nákladov na základe delegovaného aktu prijatého Komisiou 9. júla 2015.

³⁴ Celková suma je súčtom finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Švédsko zúčastňuje.

1. Fondy EŠIF v Spojenom kráľovstve

Hospodárske a sociálne výzvy v kontexte EŠIF

V roku 2014 vzrástlo hospodárstvo Spojeného kráľovstva o 2,8 %, čo je najlepší výkon od roku 2006. Predpoveď na rok 2015 je rast o 2,5 %. Miera zamestnanosti je v súčasnosti na historickom maxime (73,5 %). Nezamestnanosť (5,5 %) je najmenšia za takmer sedem rokov a naďalej sa znižuje.

Výkonnosť trhu práce v Spojenom kráľovstve je celkovo dobrá, produktivita práce však rastie pomaly. Základné zručnosti sú na nižšej úrovni než v porovnateľných krajinách a trh práce Spojeného kráľovstva charakterizuje aj podzamestnanosť, malý počet odpracovaných hodín určitých skupín osôb a málo prechodov. Chudoba detí a domácnosti s nízkymi príjmami predstavujú výzvy, ktoré sa v dôsledku predchádzajúcich zmien v daňových úľavách môžu ešte zhoršiť a môžu ovplyvniť aj pracovné stimuly.

Jedným z hlavných problémov Spojeného kráľovstva je nízka produktivita. Prostriedky z fondov EŠIF môžu riešiť množstvo faktorov ovplyvňujúcich produktivitu, a to prostredníctvom kapitálovej intenzity a investícií do výskumu a vývoja (inteligentný rast), ako aj vzdelávania a zručností (inkluzívny rast). Spojené kráľovstvo už smeruje významné domáce zdroje na dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020, pričom zohľadňuje príslušné politické odporúčania v rámci európskeho semestra. Hoci je Spojené kráľovstvo povinné plniť širšie politické ciele, nezaviazalo sa k plneniu cieľov stratégie Európa 2020, a to ani tých, ktoré sa týkajú miery zamestnanosti, úrovni výdavkov na výskum a vývoj, predčasného ukončenia školskej dochádzky a účasti na terciárnom vzdelávaní.

Hlavné priority a výsledky

V období rokov 2014 – 2020 sa prostriedkami z fondov EŠIF vo výške viac než 16 miliárd EUR prispeje priamo k plneniu stratégie Európa 2020. Očakáva sa, že investície z EŠIF vo výške 1,6 mld. EUR prilákajú viac **súkromných investícií do výskumu a inovácií** (127,5 mil. EUR).

Suma 266 miliónov EUR sa investuje do zlepšenia infraštruktúry IKT s cieľom riešiť jednoznačné zlyhania trhu a poskytnúť plánované iniciatívy na zrýchlenie a skvalitnenie miestneho rastu a **zintenzívnenie využívania IKT podnikmi**.

Investíciami vo výške 2,4 mld. EUR sa **podporia MSP**, ktoré tak budú môcť odstraňovať prekážky rastu, napríklad prostredníctvom prístupu k finančným prostriedkom, podnikateľského poradenstva, vývoja dodávateľského reťazca a sektorovej podpory (aj v poľnohospodárstve, rybolove a akvakultúre). Zlepšený prístup k finančným prostriedkom je kľúčovou prioritou, a to najmä vzhľadom na nedostatok investičných prostriedkov v mnohých častiach Spojeného kráľovstva.

Prostriedkami vo výške 1,4 mld. EUR sa pomôže budovať trh s **nízkouhlíkovými ekologickými technológiami, tovarom a službami** (napríklad podporou inovácií, spoluprácou s dodávateľskými reťazcami, finančnými nástrojmi a motivovaním k zmene v spôsobe dopravy), podporí sa **energetická efektívnosť** (okrem iného v podnikoch a priemyselných procesoch) alepší sa spotreba energie približne v 15 500 domácnostiach. Investície sa vynaložia na výrobu 45 158 MW **dodatočnej energie z obnoviteľných zdrojov**, podporu **nízkouhlíkových** riešení na mieru (napr. inteligentné mestá a udržateľná mobilita), **nízkouhlíkovej a ekologickej verejnej dopravy** a využitie potenciálu **zdrojov morskej energie**.

Približne 4,5 mld. EUR prispeje k **plneniu politík v oblasti zmeny klímy a priorít v oblasti udržateľného využívania a obhospodarovania pôdy** prostredníctvom cielených agroenvironmentálnych a klimatických opatrení a prostredníctvom riadenia rizík záplav a pobrežnej erózie. Prostriedky z fondov sa použijú na udržateľný rozvoj oblastí rybolovu a akvakultúry. Zlepšia sa aj morské ekosystémy a vodná biodiverzita. Odhaduje sa, že

prostriedky z fondov by mohli znížiť emisie skleníkových plynov o 554 048 t ekvivalentu CO₂ ročne.

Viac než 360 miliónov EUR sa použije na **zlepšenie fungovania siete TEN-T v menej rozvinutých regiónoch**.

Podiel prostriedkov z ESF na programoch EŠIF predstavuje 45,9 % (5 148 691 817 EUR). Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí bude k dispozícii v regiónoch Inner London, Merseyside, Tees Valley & Durham, West Midlands, South West Scotland a v mestách Kingston upon Hull, Thurrock, Nottingham a Leicester.

K hlavným prioritám operačných programov Spojeného kráľovstva bude patriť odstraňovanie prekážok pri hľadaní zamestnania, udržaní si práce alebo dosahovaní pokroku v práci, napríklad prostredníctvom poskytovania odbornej prípravy s cieľom získať zručnosti a inej podpory, pričom osobitný dôraz sa bude klásť na prechod z nezamestnanosti do zamestnania. Osobitná pozornosť sa bude venovať postihnutým osobám a mladým ľuďom. Z celkovej sumy prostriedkov ESF (5,1 mil. EUR) alokuje Spojené kráľovstvo 1,1 mil. EUR na sociálne začlenenie, boj proti chudobe a diskriminácii.

K očakávaným výsledkom patrí **vyšší podiel inovačných podnikov** (okrem iného prostredníctvom intenzívnejších väzieb medzi MSP a vzdelávacími inštitúciami a plánovaného zapojenia Britskej obchodnej banky), **lepší prístup k super rýchlemu širokopásmovému pripojeniu a jeho väčšie používanie** v súlade s digitálnou agendou EÚ, **podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, zlepšenie udržateľného obhospodarovania pôdy v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, zníženie nečinnosti mladých a dlhodobo nezamestnaných ľudí a zvýšenie úrovne odbornej prípravy a zručností**.

Využívanie finančných a územných nástrojov

Prostriedky z fondov EŠIF sa použijú na zlepšenie prístupu MSP k finančným prostriedkom, a to na základe zvýšenia poskytovania finančných prostriedkov v prípade trhového zlyhania a zavedenia podporných služieb. Konkrétne návrhy na možné využitie finančných nástrojov ešte neboli vykryštalizované, keďže posúdenia *ex ante* stále prebiehajú; avšak podľa doterajších náznakov sa zdá, že Spojené kráľovstvo zvýši svoju alokáciu na finančné nástroje približne o 50 % v porovnaní s rokmi 2007 – 2013 na vyše 1 miliardu EUR. Väčšina sa použije na podporu MSP, inovácií a energetiky. V programoch sa počíta aj s preskúmaním využitia finančných nástrojov na zabezpečenie širokopásmovej a environmentálnej infraštruktúry.

Územná problematika: Konkrétne sa minimálne 5,4 % prostriedkov z EFRR alokuje na investície do udržateľného rozvoja miest a väčších mestských oblastí Anglicka. Najmenej 5 % celkového príspevku EPFRV do programov rozvoja vidieka Spojeného kráľovstva sa rezervuje pre iniciatívu LEADER. Prostriedky vo výške 48,5 mil. EUR z EFRR a 58,3 mil. EUR z ESF sa rezervujú na podporu miestneho rozvoja vedeného komunitou v Anglicku. Integrované územné investície sa použijú na udržateľný rozvoj miest a ako nástroj integrovaného prístupu k investíciám v menej rozvinutých regiónoch Cornwall a Isles of Scilly. Cenným zdrojom inšpirácie pri realizácii fondov EŠIF bude aj stratégia morskej oblasti pre Atlantik.

Kľúčové údaje

	Politika súdržnosti (ESF, EFRR, YEI)	EPFRV	ENRF	ETC
Počet programov	12 regionálnych	4 regionálne	1 národný	10
Dostupné	10 974 276 104	5 199 666 491	243 139 437	1 991 080 334 ³⁵

³⁵ Toto je súčet finančných prostriedkov EÚ z programov Európskej územnej spolupráce (ETC), na ktorých sa Spojené kráľovstvo zúčastňuje.

prostriedky (EUR)				

2. Predpoklady účinného a efektívneho využívania prostriedkov z fondov EŠIF

Na programovej úrovni sa zabezpečilo podrobné posúdenie všeobecných a tematických *ex ante* kondicionalít z dôvodu decentralizovanej štruktúry správy Spojeného kráľovstva. Všetky všeobecné a tematické *ex ante* kondicionality sú splnené.

3. Riadenie fondov EŠIF

Na maximalizovanie výhod vyplývajúcich z fondov EŠIF sa využije široký rozsah doplnkových politických nástrojov EÚ (napr. Horizont 2020) a vnútroštátnych politických nástrojov. Spojené kráľovstvo zaviedlo mechanizmy na zabezpečenie koordinácie medzi fondmi EŠIF a ďalšími nástrojmi EÚ a vnútroštátnymi nástrojmi.

4. Zjednodušenie pre prijímateľov

Riadiace orgány pripravujú podmienky na zabezpečenie účinného zníženia administratívnej záťaže prijímateľov a verejnej správy, ku ktorým patrí napríklad intenzívnejšie využívanie jednorazových platieb a zjednodušených možností vykazovania nákladov.